TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 37 (1908) 1986 RUGSĖJIS-SEPTEMBER 9 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Tik dainuoti ir šokti?

Esame rašę, kad mūsų tautinių šokių ir dainų ansambliai yra mūsų tautos ambasadoriai kitataučių visuomenėje ir tautinio gyvastingumo stiprintojai išeivijoje. Tai rodo minėtų ansamblių veikla, jų išvykos, koncertai. Pavyzdžiui, pastaruoju laiku sėkmingai gastroliavo Los Angeles "Spindulys" Pietų Amerikoje, Toronto "Atžalynas" ir "Gintaras" — pasaulinėje parodoje Vankuveryje. Tai reikšminga veikla, kuri atsveria daugelį posėdžių, sueigų, susirinkimų, minėjimų. Ji, be abejonės, tęstina ir toliau, juoba, kad jaunimas tokią tautinę veiklą mėgsta, ja domisi ir net kitataučius pritraukia į savo eiles. Antra vertus kyla betgi klausimas, ar mūsų išeivija gali tuo pasitenkinti ir manyti, kad tuo būdu viskas yra pasiekta? Išauginome ambasadorius, tad džiaukimės, didžiuokimės, nes nieko daugiau nebereikia! Deja, tai iliuzinė mintis. Mūsų išeivijos misija yra žymiai platesnė, apimanti ne tiktai kultūrinę-folklorinę sritį, bet ir visuomeninę bei politinę. Galimas dalykas, kad folklorine paskirtimi gali pasitenkinti tų tautų išeivija, kuriai nerūpi senosios tėvynės likimas. Lietuviams, kurių senoji tėvynė Lietuva yra pavergta ir grumiasi už savo egzistenciją, tenka žvelgti daug plačiau.

MŪSŲ išeivija negali sekti pavyzdžiu tautų, kurių egzistencija nėra paliesta likiminės grėsmės. Gerai žinome, kad pvz. italai, portugalai nesisieloja dėl senųjų tėvynių problemų, nes jos nėra gyvybinės. Jų niekas nėra okupavęs, niekas jų nerusina, šventovių neuždarinėja, Sibiran gyventojų nedeportuoja, į lagerius nesiunčia, KGB policija neterorizuoja . . . Bet visa tai vyksta Lietuvoje. Argi jos išeivija, visa tai matydama, gali pasitenkinti vien kultūrine-folklorine veikla, kad ir labai reikšminga? Aišku ne. Šalia minėtos veiklos reikia ir į Lietuvą nukreiptų pastangų, į jos laisvinimą bei gelbėjimą. Tai visuomeninė bei politinė sritis, kurioje turi dalyvauti ir jaunimas. Jis gali šokti bei dainuoti, bet ir visuomeninės veiklos neapleisti. Jauno žmogaus užmojai yra platūs, jo energija toli siekianti. Žinoma, ne visas jaunimas tinka visuomeninei veiklai, kaip ne visas jaunimas gali dainuoti ar tautinius šokius šokti. Pvz. geras šokėjas ar dainininkas gali būti prastas veikėjas ir atvirkščiai. Bet iš gausaus jaunimo, dalyvaujančio įvairiose organizacijose, sambūriuose, gali atsirasti pakankamai veikėjų politinėje bei visuomeninėje srityje. Reikia tiktai į šią sritį kreipti daugiau dėmesio. Iki šiol į tai buvo žiūrima pro pirštus, nes toje srityje stipriai vyravo vyresnioji karta.

MINTIS, žinoma, ne nauja, tik primiršta. Išeivijoje veikiančios lietuvių partijos savo laiku bandė įtraukti jaunąją kartą į savo eiles, bet nesėkmingai. Įsijungė vienas kitas, bet dauguma ta galimybe nesusidomėjo. Pasirodė, kad išeivinis mūsų jaunimas nėra linkęs į partinę politiką, nors Lietuvos laisvinimo veikla domina juos, ypač kai iškyla didesnės reikšmės reikalai — pvz. Simo Kudirkos, Romo Kalantos, Nijolės Sadūnaitės, Lietuvos politinių kalinių . . . Tokiais atvejais matyti daug jaunatviško entuziazmo, bet mažai pasiruošimo bei nusimanymo politiniuose reikaluose. Ypač tai ryšku, kai tenka ką nors bendrai organizuoti drauge su ukrainiečiais, estais ir latviais. Pastarųjų eilėse yra daugiau politiškai nusiteikusio jaunimo. Pvz. kad ir Juodojo kaspino dienos organizavime stipriai reiškėsi jaunoji estų karta. Mūsų veiksniai ir jaunimo organizacijos, ypač Lietuvių jaunimo sąjunga, turėtų kreipti daugiau dėmesio į jaunimo paruošimą politinei veiklai ir skatinimą joje dalyvauti. Kai kas siūlo tai pradėti nuo vyresniųjų šeštadieninės mokyklos skyrių. Galimas dalykas, atitinkama informacinė medžiaga būtų jiems naudinga, bet žymiai svarbiau būtų kreiptis į brandesnį, studentinio amžiaus jaunimą ir jį labiau sudominti Lietuvos laisvinimo veikla. Dabartinė būklė tokios iniciatyvos šaukte šaukiasi.

"Laisvę pavergtai Lietuvai!" — reikalauja Kanados lietuvių plakatas Juodojo kaspino dienos demonstracijoje Toronte 1986 metų rugpjūčio 23 dieną Nuotr. St. Dabkaus

Naujas Vatikano posūkis Europos rytuose

Kalbama apie naują Vatikano ir Kremliaus santykių tarpsnį

Tarptautinėje spaudoje buvo daug rašyta apie Vatikano "Rytų politiką" dar Pauliaus VI laikais. Atėjus į Vatikaną Jonui-Pauliui II, viena didžiųjų problemų buvo katalikų būklė Sov. Sąjungos valdomuose kraštuose. Naujasis popiežius pradžioje tęsė Pauliaus VI pradėtą "Ostpolitik", bet dabar pastebima ženklų, rodančių Vatikano polinkį į labiau diskrečius metodus.

Vatikano siekiai

Apie tai rašė anglų laikraštis "National Enquirer" 1986.-VI.15. Jo bendradarbis Robert Moynihan, remdamasis italų komunistų laikraščio "l'Unita" informacija, pranešė, kad Šv. Tėvas 1986 m. gegužės mėnesio pabaigoje sušaukė specialų posėdį Vatikano "Rytų politikai" svarstyti. Posėdyje dalyvavo aukštieji Romos kurijos kardinolai bei arkivyskupai, Paryžiaus ir Niujorko arkivyskupai, vienas ar du nuncijai ir pontifikalinės komisijos Rusijos reikalams nariai. Dalyvavo iš viso apie 20 asmenų. Galimas dalykas, kad buvo svarstomas ir Gorbačiovo vizitas Italijai, bet pagrindinis klausimas buvo Vatikano-Kremliaus santykiai.

Pasak minėto anglų žurnalisto ir prancūzų mėnraščio "L'actualité religieuse dans le monde" 1986 m. 36 nr., Vatikano siekiai ir toliau lieka tie patys, kuriuos formulavo kardinolas Casaroli dar Jono XXIII laikais, kai buvo nuspręsta priimti Churščiovo žentą Vatikane 1973 m. kovo 7 d. O ano meto Vatikano siekiai buvo šie: išgauti Rytų kraštuose minimumą laisvės krikščionimis, būtent kulto, vaikų katekizavimo laisvę, užtikrinti kunigų seminarijų egzistenciją, popiežiui teisę skirti vyskupus ir pastariesiems galimybę palaikyti reguliarius ryšius su Roma.

Jonas-Paulius II perėmė šią liniją, ją tęsė, panaudodamas Lenkijos spaudimą. Nors siekiai pasiliko tie patys, tačiau politinė, ekonominė ir tikybinė būklė per pastaruosius 20 metų pasikeitė. Per tą laiką išryškėjo skirtinga dviejų grupių būklė: vienoje jų minėti Vatikano siekiai buvo realizuoti, kitoje — ne. Pirmajai grupei priklauso Vengrija, Lenkija, R. Vokietija ir Jugoslavija. Nemaža pažanga padaryta Lietuvoje, Latvijoje, Bulgarijoje ir Rumunijoje. Antrai grupei priklauso Sov. Sąjunga ir Čekoslovakija, kur beveik jokia pažanga nepadaryta. Dėl to ir Šv. Tėvo kelionė į Sov. Sąjungą yra sunkiai sprendžiama problema.

Popiežius į Maskvą?

Jonas-Paulius II ne kartą yra pareiškęs norą aplankyti Lietuvą, bet Maskva jo vizito bijo. Spaudos žinonės, stebintys Vatikano žingsnius, vis rašo apie galimybę popiežiui nuvykti į Maskvą ir net Kremlių. Minėtasis prancūzų mėnraštis "Actualité religieuse", gvildendamas tokios kelionės galimybę, randa keturias kliūtis, kurias prieš tai reikėtų nugalėti.

Pirma kliūtis: Šv. Tėvas negali vykti Maskvon nesustojęs Lietuvoje, vienintelėje tos srities šalyje, kurios gyventojų dauguma yra katalikai. Bet Lietuvoje, kaip ir Lenkijoje, katalikybė yra glaudžiai susijusi su tautiškumu. Minios lietuvių, kurios susirinks pasitikti popiežiaus, gali visą iškilmę paversti antirusiška demonstracija.

Antra kliūtis: Šv. Tėvas jau daug metų prašo leidimo paskirti vieną arba du vyskupus Sov. Sąjungos katalikams, ypač Gudijoje. Tai gal ir nebūtų didelė kliūtis, bet Šv. Tėvas, paskyręs tokius vyskupus, pats norės juos aplankyti. Tam nebūtų palanki ortodoksų hierarchija, su kuria Vatikano santykiai nėra geri.

Trečia kliūtis: Šv. Tėvas negali vykti Maskvon, jei nebus priimtas ortodoksų patriarcho. Tam reikia abiejų Bendrijų santykių išlyginimo.

Ketvirta kliūtis: Šv. Tėvas negali vykti Maskvon neaplankęs Ukrainos arba neišgavęs teisės egzistuoti joje Rytų apeigų katalikų Bendrijai, kuri 1946 m. prievarta buvo prijungta prie Ortodoksų Bendrijos. Tai bene sunkiausia kliūtis, kuriai nugalėti dar nematyti perspektyvų. Jonas-Paulius II stengiasi padėti Ukrainos Katalikų Bendrijai, bet toji pagalba netiesiogiai stiprina ir ukrainiečių tautinę sąmonę, kurios bijo Maskva.

Kremliaus požiūris

Su Garbočiovo atėjimu valdžion buvo manoma, kad antireliginiai varžtai bus sušvelninti, deja, įvyko atvirkščiai. Kremlius užsieniui rodo vienokį veidą (švelnesnį), viduje — kitokį (žiaurų).

M. Gorbačiovas, prieš tapdamas generaliniu kompartijos sekretoriumi, buvo centrinio komiteto ideologinio skyriaus vedėju, budinčiu, kad nebūtų nukrypta nuo partijos pagrindinių principų. Kai tapo vyriausiu partijos ir Sov. Sąjungos pareigūnu, dienraštis "Pravda" 1985 m. rugsėjo 13 d. rašė: "Vienas veiksnių, kliudančių religijos išnykimui, yra senelių įtaka vaikams šeimose . . . Mokykla turi užimti agresyvesnę, atkaklesnę poziciją: mokyklos reforma privalo sustiprinti ateistinį auklėjimą tiek mokinių, tiek jų tėvų atžvilgiu".

Kompartijos kongresas 1986 m. priėmė naują programą, kurioje apie religiją taip sakoma: "Partija, pasisakydama už griežtą respektavimą konstitucinių garantijų sąžinės laisvės, smerkia pastangas panaudoti religiją visuomenės ir individo žalojimui. Tikra priemonė įveikti religiniams prietaramas yra sustiprinimas asmenų profesinės ir socialinės veiklos, jų paruošimas sukurti ir plačiai paskleisti naujas sovietines apeigas".

Šis tekstas, pasak M. Sologubovo ("Actualité religieuse" 1986 m. 36 nr.), yra grėsmingesnis už buvusį senojoje programoje. Jis aiškiai pabrėžia kovingumą ir neduoda jokios vilties nuolaidoms tikinčiųjų veiklai. Pirmą kartą oficialiame tekste iškeliama sovietinių apeigų reikšmė (vardynų, sutuoktuvių, laidotuvių . . .) kovoje su religija.

Su Gorbačiovo atėjimu tikinčiųjų persekiojimas padidėjo. Labiausiai buvo paliesti baptistai — 40 jų veikėjų buvo uždaryti kalėjimuose. Naujus varžtus pajuto Lietuvos ir Ukrainos katalikai, taipgi ortodoksai, žydai, mahometonai.

Daugeliui krikščionių, kalinamų lageriuose ir kalėjimuose, kuriems baigėsi bausmės laikas, papildomai buvo pratęsta bausmė, remiantis baudžiamojo kodekso 188-3 straipsniu. Tokia galia duota lagerių bei kalėjimų vadovybėm nuo Andropovo laikų.

Prievartinės "išpažintys"

Gorbačiovo laikais sustiprintas "atsivertimų" vajus. Suimtieji krikščionys lageriuose kankinami tol, kol sutinka viešai apgailėti savo "nusikaltimus". Pvz. sovietinis laikraštis "Kodumaa", skirtas užsienio estams, 1985 m. lapkričio mėnesį paskelbė pasikalbėjimą su kalinamu pastoriumi Harri Motsnik, kuris ten išreiškė apgailestavimą tikybinių savo darbų.

Žinių agentūra TASS ir laikraštis "Novosti" 1985 m. lapkričio 11 ir 12 d.d. paskelbė Sergiejaus Markaus atvirą

(Nukelta į 3-čią psl.)

Pasaulio įvykiai

SOVIETŲ SĄJUNGĄ, VOS TIK ATSIGAVUSIĄ PO ČERNOBILIO nelaimės, ištiko kita skaudi tragedija Juodojoje jūroje, kur 17.053 tonų talpos ekskursijų laivą "Admirolas Nachimovas" beveik pusiau perlaužė 18.604 tonų transportlaivis "Piotras Vasevas". Susidūrimas įvyko rugpjūčio 31, sekmadienį, prieš pat vidurnaktį. Kompartija, daug kritikos susilaukusi dėl ilgokai nutylėto sprogimo Černobilyje, šį kartą atsisakė tylos taktikos. "Admirolo Nachimovo" nuskendimas buvo paskelbtas vėloką pirmadienio popietę, nutylint išsamesnius duomenis, bet primenant, kad buvo nemažai gyvybės aukų. Išsamų pranešimą antradienį surengtoj spaudos konferencijoj padarė ministerio laivyno reikalams pavaduotojas Leonidas Nedjakas, atsakinėjęs į užsieniečių žurnalistų klausimus. Truputį vėliau prašneko ir kiti pareigūnai. Tada paaiškėjo, kad eksursijų laivas "Admirolas Nachimovas" su 1.234 keleiviais ir įgulos nariais iš Odesos plaukė į Batumio uostą. Didžiąją keleivių dalį sudarė ukrainiečiai ir moldavai. Daug jų šoko laivo denyje, o kiti jau buvo nuėję į kajutes. Artėjantis transportlaivis "Piotras Vasevas" radijo bangomis buvo perspėtas apie gresiantį susidūrimą ir pažadėjo pakeisti plaukimo kryptį, bet smogė tiesiai į "Admirolo Nachimovo" šoną. Pramušta skylė buvo tokia didelė, kad ekskursijų laivas nuskendo per septynias minutes, net nesuskubus nuleisti gelbėjimosi laivelių. Buvo išgelbėti 836 keleiviai ir įgulos nariai, kuriems pavyko įsikibti į gelbėjimosi plaustus, vandens nuplautus nuo skęstančio laivo. Bendras dingusiųjų skaičius — 398. Lig šiol buvo surasta apie 120 vandens paviršiun iškilusių lavonų, o kiti, matyt, nuskendo laivo kajutėse. Suimti abiejų laivų kapitonai: "Admirolo Nachimovo" — Vadimas Markovas ir "Piotro Vasevo" — Viktoras Tkačenka.

Antroji nelaimė

Dviejų laivų susidūrimas ramioje Juodojoje jūroje, kur iš viso plaukioja nedaug laivų, nesuprantamas, nes abu laivai buvo apšviesti nakties metu, turėjo radarą ir netgi buvo užmezgę radijo ryšius. Panaši tragedija š. m. vasario 16 d. ištiko ekskursinį sovietų laivą "Michailą Lermontovą", užplaukusį ant uolos N. Zelandijos pakrantėse. Tada su laivu nuskendo tik vienas jūrininkas, o 738 keleivius ir įgulos narius išgelbėjo zelandiečiai. "Admirolas Nachimovas", pastatytas Vokietijoje 1925 m., vadinosi "Berlynu" ir prieš II D. karą buvo naudojamas keleiviniam susisiekimui tarp Bremeno ir Niujorko. Karo metais "Berlynas" tapo sužeistiesiems skirta ligonine prie Norvegijos krantų. Vėliau juo buvo gabenami pabėgėliai Baltijos jūroje. Ten jis bombomis buvo nuskandintas 1945 m. vasario 1 d. Sovietai "Berlyną" iškėlė vandens paviršiun, pasiėmė kaip karo grobį, pavadino "Admirolu Nachimovu" ir pavertė ekskursiniu laivu Juodojoje jūroje.

Pajudėjo teroristai

Keturi teroristai Karačio orauostyje, Pakistane, įsiveržė į "Pan Am" bendrovės "Boeing 747" lėktuvą, turėjusį 400 keleivių. Dėl slapta pabėgusių laikūnų sugriuvo teroristų planas skristi Kipran ir ten keleivius iškeisti į tris kalinius. Nakčia, užbaigęs kurą, sustojo lėktuvo elektros generatorius. Teroristai visiškoje tamsoje susprogdino granatą ir automatais pradėjo šaudyti į keleivius. Tik po 15 minučių žudynes sustabdė lėktuvan įsiveržę Pakistano kariai. Skelbiama, kad žuvo apie 20 asmenų, o buvo sužeista apie 130. Spaudai pateikiami duomenys nesutampa. Neaiškus ir keturių teroristų likimas: vieni šaltiniai teigia, kad jie visi suimti, o kiti kalba apie du siumtus, vieną sužeistą ir vieną žuvusį. Pagrindinėje žydų sinagogoje Istanbule du teroristai nušovė 22 pamaldų dalyvius, sužeidė keturis, o keturi, suvaidinę žuvusius, išliko nepaliesti. Abu teroristai susisprogdino granatomis. Atsakomybę už teroristinius veiksmus Karačyje prisiėmė revoliucinė Libijos grupė ir Libane veikiantys "Dievo kariai" — Iraną remianti mahometonų grupė. Žudynes Istanbule taip pat sakosi suorganizavusi ajatolą R. Chomeinį garbinanti mahometoniška "Dievo partija".

Mirė politikas

Helsinkyje mirė U. K. Kekkonenas, kuriam teko būti Suomijos prezidentu 1956-81 m. Suomija net du kartus turėjo karą su Sovietų Sąjunga: 1939-40 m., kai Suomijon įsiveržė Raudonoji armija, ir 1941-44 m., kai pati Suomija bandė atgauti sovietų okupuotą pasienio teritoriją. II D. karo pabaigoje Sovietų Sąjunga sukomunistino visas kaimynines Europos valstybes ir pavertė savo satelitėmis. Prez. U. K. Kekkoneno pastangų dėka tik Suomijai pavyko išsaugoti vakarietišką demokratijos santvarką, nors ir padarius nemažų nuolaidų Maskvai. Suomiją ypač išgarsino 1975 m. rugpjūčio 1 d. visų Europos šalių pasirašytas Helsinkio aktas.

KANADOS ĮVYKIAI

Politiniai partijų posūkiai

Kanados konservatorių partija penktą mėnesį iš eilės susilaukė pralaimėjimo liberalams Gallupo instituto viešosios nuomonės tyrimuose rugpjūčio 14-16 d.d. J. Turnerio vadovaujami liberalai išsilaikė pirmoje vietoje su nepasikeitusiu 41% rėmėjų. B. Mulronio konservatoriai nuo 36% nukrito iki 33%. Tie prarasti 3% teko E. Broadbento socialistams, kurių populiarumas nuo 21% staiga pakilo iki 24%. Nuomonės tyrėjus labiausiai nustebino gerokas neapsisprendusių kanadiečių skaičius padidėjimas nuo 24% iki 36%. Daroma išvada, kad tokio didelio nuomonės pasikeitimo turbūt buvo susilaukta dėl nelegaliai Kanados krantus pasiekusių 155 tamilų įsileidimo, kurį betgi rėmė visų trijų partijų vadai. Kanadiečiai, nepatenkinti tamilų nuslėpta apgaule ir negti atviru melu imigracijos pareigūnams, nusivylė jų įsileidimu Kanadon. Nepadėjo nė įsileistos tamilų grupės vadų pavėluotas atsiprašymas. Nusivylusieji kanadiečiai liko be partijos, kuri atstovautų jų nuotaikoms, nes jos visos pritarė sukčiaujančių tamilų įsileidimui. Tokiems liko tik viena išeitis — įsijungti į neapsisprendusiųjų grupę.

Didelę šio incidento įtaką iškėlė Gallupo instituto anksčiau tesnis viešosios nuomonės tyrimo duomenys, gauti rugpjūčio 7-9 d.d. Juose apsisprendusiųjų grupėje liberalai gavo 35% balsų, socialistai — 33%, konservatoriai — 31%. Viešosios nuomonės tyrimo rezultatai buvo tokie netikėti, kad Gallupo institutas nutarė pravesti dar vienus tyrimus rugpjūčio 14-16 d.d. Juose vėl grįžo nusisistovėjusi partijų populiarumo proporacija. Ji patvirtino daugumos nuomonę, kad ministeris pirm. B. Mulroney ir jo konservatorių vyriausybė nepadidino savo populiarumo ministerių kabine-

(Nukelta į 8 psl.)

Šiame numeryje:

Tik dainuoti ir šokti?
Išeivijos paskirtis — ne tik kultūrinė, bet ir politinė

Naujas Vatikano posūkis Europos rytuose
Dialogas su Kremliumi tik iš dalies sėkmingas

Sovietinio kalinio atsiminimai
Vlado Lapienio ginčas su tardytojais ir jų pamokymai

Kas čia graikas, kas Troja ir kas Trojos arklys?
Punsko klebono prel. I. Dzermeikos atsiliepimas į priekaištus

Trumpos kelionės trumpi įspūdžiai
Kanados lietuvio viešnagė sovietų okupuotoje Lietuvoje

Lietuvių fronto bičiulių savaitė
Trisdešimtoji studijų bei poilsio savaitė Dainavoje

Lietuvių kalinių laiškai iš Sibiro
Iešmanto, kun. Tamkevičiaus, Bieliauskienės

Istorinis pasakojimas "Kur bėga Šešupė"
Sūduvo knyga, kuriai romano pavadinimas netinka

"Asmuo ir laisvė"
Kun. dr. Antano Paškaus knyga skaitytojo akimis

Menininkas ir jo laikotarpis
Prancūzų rašytojo mintys, pastebėtos išeivės lietuvaitės

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — $20, pusmetinė — $11, rėmėjo — $25 (Amerikoj - JAV doleriais).
Pavieniai numeriai - 50 ct.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $20.00 per year, $11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

RELIGINIAME GYVENIME

Šv. Tėvo žodis lietuvaitėms. 1986 m. liepos mėn. pradžioje per Norwich, Conn., vysk. Daniel P. Reilly lietuvaitės seselės Putname gavo sekančią telegramą: "Šventasis Tėvas džiaugiasi sužinojęs, kad N. Pradėtosios Marijos vienuolijos seserys švenčia 50 metų sukaktį savo įsikūrimo Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir prašo, kad Jūs perduotumėt jo nuoširdžiausius sveikinimus provincijos vyresniajai, seserims ir visiems, kurie su jomis švenčia šią sukaktį. Jo Šventenybė dėkoja Dievui už tą darbą, kurį seserys atlieka Amerikoje, už jų ištikimybę dvasinėm ir kultūrinėm vertybėm, kurias jos atsinešė iš savo gimtojo krašto; taip pat dėkoja ir už tą nenutraukiamą ryšį su savo vienuoliškąja šeima tėvynėje. Šių jausmų vedamas, Jo Šventenybė mielai su džiaugsmu teikia prašytąjį apaštališkąjį palaiminimą". Pas. kardinolas Casaroli.

Britanijos krikščioniškų Bendrijų tarybos delegacija, susidedanti iš 19 narių, lankėsi 1986 m. pavasarį Sov. Sąjungoje. Dalyvavo ir vienintelis katalikų atstovas vyskupas emeritas Francis Thomson, valdęs Motherwell vyskupiją. Grįžęs papasakojo savo įspūdžius, kurie buvo išspausdinti "Scottish Catholic Observer" 1986.VI.6.

Delegacija susitiko su ortodoksų hierarchais, dalyvavo jų pamaldose Maskvoje ir Minske. Vysk. F. Thomsonas sekmadienį laikė Mišias vienintelėje Maskvoje katalikų Šv. Liudviko šventovėje, kurią aptarnauja 81 m. amžiaus kunigas (St. Mažeika nuo 1967 m. Red.). Buvo apie 100 tikinčiųjų, kurie atsakinėjo lotyniškai, bet susikalbėti su tikinčiaisiais negalėjo. Pavyko trumpai pasikalbėti tiktai su kunigu lotyniškai.

Iš Maskvos viena delegacijos grupė nuvyko į Leningradą. Ten vyskupas dukart laikė Mišias vietinėje katalikų šventovėje. Dalyvavę tikintieji prašė asmeninio palaiminimo. Visi sustojo į eilę. Paskutinė moteris, gavusi palaiminimą, įteikė vyskupui baltų lelijų puokštę su kaspinu, kuriame buvo įrašyta lotyniškai: "Lituania — Terra Mariana"; kitoje pusėje vokiškai: "Mes Jus labai mylime ir visuomet esame su Jumis". Tikriausiai tai buvo lietuvė, gyvenanti Leningrade — pareiškė vysk. F. Thomsonas, kuriam nebuvo leista aplankyti Lietuvos. Jis norėjo ją aplankyti ypač dėl to, kad buvusioje jo vyskupijoje Motherwell gyvena daug lietuvių. Vietoj Lietuvos jam ir jo grupei buvo leista aplankyti Latvijos Rygą, turinčią 900.000 gyventojų su 47 atidarytom įvairių tikybų šventovėm. Iš jų 12 esą priklauso katalikams. Rygoje vyskupas aplankęs kat. kunigų seminariją, turinčią 60 klierikų, kurie gyvena labai susispaudę dėl vietos stokos.

Baigdamas savo įspūdžius, vysk. F. Thomsonas pareiškė: Sov. Sąjungos ortodoksai ir katalikai turi daug bendro; dialogas su ortodoksais nebuvo atviras, ypač užkliuvęs popiežiaus klausimas; pokalbiai su keliais pasauliečiais nebuvo atviri — jie teigė, kad tarp valdžios ir tikinčiųjų yra sunkumų, bet nėra įtampos; sutarta su ortodoksais keistis teologijos mokytojais ir studentais.

Katalikų spaudos draugijos 75 metų sukakties minėjime dalyvavo dvi lietuvių spaudos atstovės — Gintė Damušytė iš Lietuvių informacijos centro ir Vida Kuprytė iš "Observer". Į katalikų spaudos kongresą, kuris įvyko Columbus, Ohio, birželio 4-7 dienomis, suvažiavo 400 su viršum katalikų spaudos darbuotojų iš JAV-bių. Ten Damušytė ir Kuprytė užmezgė naujų pažinčių Amerikos katalikų spaudos sluoksniuose ir juos informavo apie Lietuvos pogrindžio spaudą, 1987 m. įvyksiantį 600 m. krikščionybės jubiliejų bei lietuvių spaudos vaidmenį išeivijoje. Ne vienas redaktorius bei korespondentas užgyrė Religinės šalpos leidžiamus "Kronikos" sąsiuvinius anglų kalba ir Lietuvių informacijos centro siunčiamas žinias spaudai. Buvo ir tokių kurie mažai ką žinojo apie Lietuvą.

Kun. Charles Curran, moralinės teologijos profesorius Vašingtono katalikiškajame universitete, nebegali daugiau dėstyti kaip katalikas teologas. Sprendimą jam laišku pranešė Tikėjimo kongregacijos prefektas kard. J. Ratzingeris. Laiškas buvo patvirtintas paties popiežiaus. Tokio sprendimo priežastis — K. Bendrijos teologijai prieštaraująs asmuo nesąs tinkamas tą teologiją dėstyti. Laiške nurodomos ir sritys, kuriose kun. Curran prieštarauja katalikiškajam mokymui: 1. skelbimas minties, kad katalikas galįs prieštarauti katalikiškajam mokymui; 2. paneigimas sakramentinės santuokos neišardomumo; 3. pateisinimas tam tikrais atvejais negimusių kūdikių ir paliegėlių bei pasenusiųjų žudymo; 4. pateisinimas lytinio smaguriavimo su savimi; 5. pateisinimas lytiniame santykiavime dirbtinių priemonių; 6. pateisinimas prieššantuokinio lytinio santykiavimo; 7. pateisinimas lytinio santykiavimo su tos pačios lyties asmeniu.

Kun. Curran buvo tvirtinęs, kad jis nesipriešina "neklaidingajam" K. Bendrijos mokymui, todėl laiške jam nurodoma, jog II Vatikano santaryba esanti aiškiai pabrėžusi, jog K. Bendrijos neklaidingasis mokymas nesiriboja vien iškilmingai paskelbtomis dogmomis, bet apima visą viskupų, vienybėje su Petro įpėdiniu, mokymą tikėjimo ir doros srityje.

Kun. Curran buvo viešajai spaudai aiškinęs, jog Tikėjimo kongregacija jį kaltinanti, bet nenurodanti kaltintojų, kuriuos žinodamas galėtų geriau gintis. Kard. Ratzingeris laiške nurodo, kad jo kaltintojai esą jo paties išspausdinti raštai bei laiškai šiai kongregacijai, kuriais savo poziciją gynė. Kun. Curran taipgi spaudai buvo aiškinęs, kad jam nebuvusi sudaryta galimybė turėti patarėjų ginant savąją bylą kongregacijoje. Į tai kard. Ratzingeris nurodo, jog tokias galimybes jis turėjo ir net jomis pasinaudojo trimis atvejais: 1. laiške, rašytame kongregacijai 1984.VIII.-14, nurodęs, jog palaiko K. Bendrijos mokymui prieštaraujančius tvirtinimus po daugelio gautų patarimų; 2. pati kongregacija 1985.VIII.17 laiške skatinusi kunigą Curran dar kartą pasinaudoti naudingais patarėjais; 3. asmeniškame susitikime su kard. Ratzingeriu 1986.III.8 jis buvęs priimtas visur su savo pasirinktuoju teologu-patarėju.

Arkiv. Marcel Lefebvre, žinomasis tradicionalistų vadas, nepripažįstąs visos eilės II Vatikano santarybos nutarimų, atidarys dar vieną savo kunigų seminariją Flavigny-sur-Ozerain apylinkėje tuo metu, kai popiežius Jonas-Paulius II lankysis Prancūzijoje. Seminarijos atidarymo iškilmės būsiančios spalio 5 d., kai popiežius lankys kaimyninius Paray-le-Monial ir Taizė miestus. Seminarija turėsianti 120 klierikų, kurių pirmieji 40 atvyks jau šį mėnesį iš Australijos, P. Afrikos, Zimbabvės ir pačios Prancūzijos. Seminarija būsianti pavadinta Arso klebono šv. Jono Vianney vardu, kuris buvo paskirtas ypatinguoju parapijos kunigų globėju. Popiežius vyksta Prancūzijon paminėti šio šventojo 200 metų gimimo sukakties spalio 6 d.

Kun. J. Stš.

Reikalauja laisvės sovietų pavergtai Lietuvai Kanados lietuvių grupė Juodojo kaspino dienos demonstracijoje Toronte 1986 metų rugpjūčio 23 dieną **Nuotr. St. Dabkaus**

Sovietinio kalinio atsiminimai

Ilgus metus kalėjusio VLADO LAPIENIO atsiminimai, spausdinami Lietuvos pogrindžio "Aušroje" – 48 ir 49 numeriuose

VLADAS LAPIENIS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Juk įstatymas yra visiems įstatymas. Jis įpareigoja ir tardymo organus jų laikytis. Melas yra visiems melas — jis žemina ir čekisto autoritetą. Ar nebūtų teisinga, kad ir tardytojams už nesąžiningumą, už melavimą pritaikytų BK aštuntojo skyriaus — nusikaltimo teisingumui — bent vieną straipsnį? Tikriausiai tada tardytojai ir prokurorai, pabuvę už grotų ar spygliuotų tvorų po keletą metelių, pradėtų ne tik reikalauti iš eilinių piliečių paklusnumo įstatymams, bet ir patys jiems paklustų.

Politinė pamoka

Būdavo tokių dienų, kai tardytojas, baigęs rašyti apklausos protokolą anksčiau negu baigdavosi darbo diena, pats jį perskaitęs ir pasirašęs, padėdavo į savo rašomojo stalo stalčių ir pasakydavo:

— Šiandien tardymas baigtas.

Tačiau jis neskambindavo prižiūrėtojams, kad mane paimtų į rūsį, bet pradėdavo mane politiškai auklėti. Kalbėdavo apie tai, kad Tarybų valdžios metais pasiekti milžiniški laimėjimai, esą likviduotas neraštingumas, daug žmonių baigė aukštąjį mokslą, išvystyta pramonė, vyksta sparčios statybos, suklestėjęs kultūrinis gyvenimas, darbo žmonės dar niekad taip gerai negyvenę, kaip tarybinėje santvarkoje ir t.t.

— Kodėl jūs tarybiniame gyvenime matote tik blogį? Komunistų partija auklėja žmones idėjiškai, ji visada kovojo ir kovoja su religiniais prietarais, vadovaudamasi humaniškais siekiais, kad visi šalies piliečiai išsivaduotų iš iliuzijų pasaulio. Todėl dauguma tarybinių žmonių, matydami religijos žalą, jau nutraukė ryšius su ja, didžioji dauguma jau nebetiki Dievu, — sakė Urbonas.

— Ne gėris, bet blogis atneša žmonėms vargus, nelaimes, kančias, todėl mes privalome su blogiu kovoti, kelti jį viešumon, o ne maskuoti. Akivaizdžiai matosi antireliginės propagandos vaisiai: besaikis girtavimas, šeimų irimas, žmogžudystės, savižudybės, vagystės, plėšikavimai, negimusios gyvybės žudymas, chuliganizmas, prievartavimai ir kitos blogybės. Apie tai liudija tūkstančių tūkstančiai žmonių, patalpintų už grotų bei spygliuotų vielų, ne tik suaugusių, bet ir nepilnamečių. Argi nematote, kad, nepaisant didžiulės armijos draugovininkų, kontrolierių, milicijos bei čekistų, yra tiek daug nusikaltimų? Jei taikstysimės su blogybėmis, kur nueisime? Kadangi blogybės veda žmones į pražūtį, todėl aš apie jas ir kalbu, — pasakiau tardytojui.

Pradėjau atsakinėti

Akistaton buvau suvestas su liudytojais — Žąsyčiu Kaziu, Ruzgiene Adele ir Pranckūnaite Ona.

Ligi pavasario buvo apklausti beveik visi liudytojai, ir parengtinis tardymas ėjo į pabaigą. Turėdamas daugiau duomenų apie bylos eigą, žinodamas kai kurių liudytojų parodymus, turėdamas tikslą ginti tiesą bei tikinčiosios visuomenės interesus nuo pavojingo kėsinimosi, pradėjau atsakinėti į kai kuriuos tardytojo klausimus ir pasirašiau keletą protokolų. Neprisimenu, kiek jų pasirašiau, nes dienoraščių lapelius prižiūrėtojai iš manęs atėmė.

Kai pamačiau, kad mano atsakymus tardytojas užrašo netiksliai, paprašiau, kad savo klausimus jis duotų man raštu, o atsakymus parašysiu pats, nes mano atsakymų redagavimas priklauso ne jam, bet man pačiam. Parašiau atsakymus gal porai ar daugiau protokolų, nes daugiau tardytojas nebedavė man iš anksto klausimų, todėl nebegalėjau iš anksto suformuluoti savo atsakymų. Tada jis pats pradėjo rašyti mano atsakymus į jo klausimus. Baigęs rašyti tardymo protokolą, duodavo perskaityti ir pasirašyti. Viename iš jų pastebėjau, kad mano parodymus tardytojas užrašė neteisingai, todėl protokolo pabaigoje padariau atitinkamą prierašą ir pasirašiau. Sekančią dieną, parašęs apklausos protokolą, paklausė:

— Ar rašysi prierašą ir ką įrašysi?

Atsakiau:

— Įrašysiu tai, kas man atrodys reikalinga.

— Aš neleisiu, kad savo įrašais gadintum man protokolus, — pareiškė Urbonas ir supykęs paėmė nebaigtą skaityti ir nepasirašytą protokolą.

Urbonas mano atsakymus pradėjo formuluoti taip, kad kaip nors galėtų mane apkaltinti. Be to, mėgdavo daug kartų pateikti tuos pačius klausimus, formuluodamas juos kitais žodžiais ir stebėdamas, ar nesuklysiu, neprasitarsiu daugiau, nepasakysiu kitaip, negu anksčiau buvau kalbėjęs. Tačiau aš dažniausiai tylėdavau.

Saugumiečiai "neklaidingi"

Čekistai yra įtikėję savo neklaidingumu.

— Mes nekaltų nesuimam, — sakė Rimkus. Vėliau tą patį kelis kartus pakartojo ir Urbonas. Susipažįstant su byla, taip tvirtino ir tardytojas Markevičius. Deja, kitokios nuomonės buvo XX ir sekantis partijos suvažiavimas... Daugumą iš tų, kurie buvo nekaltai nubausti, vėliau reabilitavo ir jų vardais net pavadintos gatvės, jiems pastatyti paminklai... O man saugumo tardytojai dažnai aiškindavo, kad valstybės saugumo organai tik gina revoliucijos laimėjimus, saugo valstybę nuo vidaus ir užsienio priešų, kad saugumas niekad neklydo ir neklysta — dirba be "broko"...

Net XX partijos suvažiavimas nutarė imtis priemonių, kad nebūtų vėl leista savavaliauti ir veikti neteisėtai.

Keletą kartų prašiau tardytoją Urboną, kad man leistų naudotis Visuotine žmogaus teisių deklaracija, bet jis man neleido. O juk 1975 m. Helsinkyje įvykusio Saugumo ir bendradarbiavimo Europoje pasitarimo baigiamajame akte, kurį pasirašė ir Sovietų Sąjunga, pasakyta: "Dalyvaujančios valstybės gerbs žmogaus teises ir sovietų pagrindines laisves, įskaitant minties, sąžinės, religijos ir įsitikinimų laisvę, nepaisant lyties, kalbos ir religijos. Jos skatins, kad būtų efektyviai įgyvendinamos pilietinės, politinės, ekonominės, socialinės, kultūrinės ir kitos teisės bei laisvės, kurios visos išplaukia iš žmogaus asmenybei savybingo orumo ir yra esminės jo laisvam ir visiškam vystymuisi...

Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių srityje dalyvaujančios valstybės veiks pagal SNO įstatų tikslus bei principus ir pagal Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją. Jos taip pat vykdys savo pareigas, kaip jos nustatytos tarptautinėse deklaracijose ir susitarimuose šioje srityje, įskaitant ir tarptautinius paktus dėl žmogaus teisių, jeigu jie jas riša". (Helsinkio pasitarimo rezultatai, Vilnius, 1975, p. 23).

Sovietų Sąjungos vyriausybės pasirašytus tarptautinius susitarimus dėl žmogaus teisių Lietuvos čekistai ignoruoja.

Red. pastaba. Šių atsiminimų tęsinys iki šiol nėra gautas.

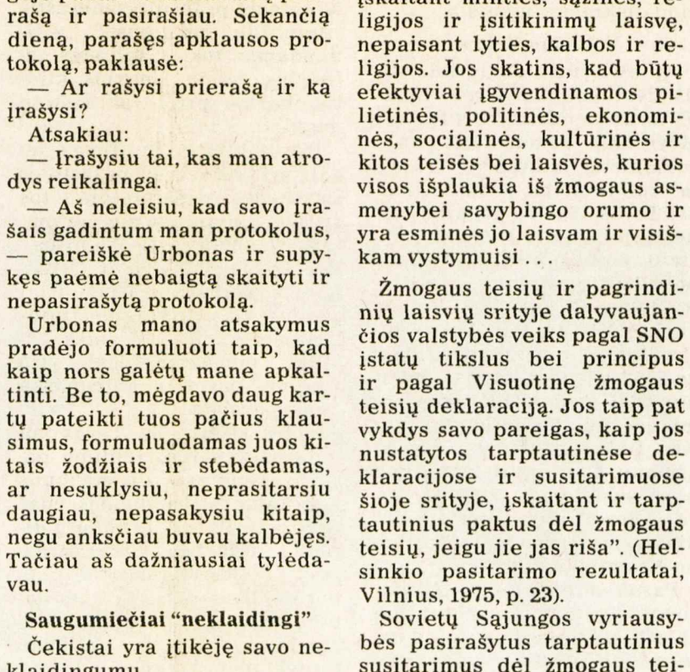

Juodojo kaspino dienos demonstracijoje š. m. rugpjūčio 23 Toronte kalba afganistaniečių atstovas, jų organizacijos pirmininkas teisininkas SHAFIG JASAR **Nuotr. S. Varankos**

A†A
ELZBIETAI BRAŽUKIENEI
Lietuvoje iškeliavus amžinybėn,

jos sūnų PETRĄ ir jo šeimą bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame –

Sigita ir Vytautas Aušrotai
Aldona ir Bronius Vitkai

A†A
ONAI VALAVICKIENEI
Lietuvoje mirus,

jos vyrą JURGĮ VALĄ, jo sūnų ROMĄ su vaikaičiais nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Vyt. Skaržinskas su šeima

Mielai Motinai
a. a. URŠULEI PETKŪNIENEI
mirus,

jos dukrai ELENAI, sūnui JUOZUI, jų šeimoms, giminėms Lietuvoje ir visiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia –

Stasys, Marija ir Dana Jokubaičiai

A†A
URŠULEI PETKŪNIENEI
mirus,

dukterį ELENĄ, sūnų JUOZĄ ir jų šeimas bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

L. A. Andruliai *J. K. Vegiai*
G. J. Bacevičiai

A†A
ONAI TEIŠERSKIENEI,
Sibiro tremtinei, mirus,

jos dukterį LAIMĄ STANEVIČIENĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiame –

Ona ir Vincas Beresnevičiai *Stasys Jurgelis*
Marija ir Albinas Raila *Jurgis Strazdas*
Jonas Gustainis *Pranas Čeičys*

V. E.

PADĖKA
majoras LIONGINAS LEKNICKAS,
mūsų mylimas vyras, tėvelis ir senelis,
mirė 1986 m. liepos 13 d. Toronte.

Nuoširdžiai dėkojame klebonui kun. J. Staškui ir kun. K. Kaknevičiui už maldas koplyčioje, šv. Mišias ir laidotuvių apeigas kapinėse: Aug. Kuolui už jautrius atsisveikinimo žodžius, sol. A. V. Paulioniams už giedojimą šv. Mišių metu, B. Stanulienei už paruošimą skanių pietų, ponioms už gausius pyragus.

Nuoširdi mūsų padėka dalyvavusiems laidotuvių namuose, šv. Mišiose, laidotuvėse, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles ir pareiškusiems užuojautą mūsų liūdesio dienomis.

Dėkojame velionies karsto nešėjams, giminėms, pažįstamiems, iš arti ir toli atvykusiems, palydėti velionies į amžino poilsio vietą – Šv. Jono lietuvių kapines Mississaugoje.

Liūdinti žmona Apolonija,
sūnus Mindaugas su žmona dr. Liuda,
vaikaičiai – Vilija ir Povilas,
duktė Meilutė su vyru Tadu Mickumi,
vaikaičiai Nida ir Paulius

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas – St. Prakapas.
Tel.233-4486

Kas čia graikas, kas Troja ir kas Trojos arklys?

Atsiliepiant į spaudoje keliamus priekaištus

PREL. IGNAS DZERMEIKA,
Punsko klebonas

Seniai pastebėjau, kad Suvalkijos lietuviai nepaprastai dėkingi savo tautiečiams, kai šie, keliaudami per pasaulį, privažiuoja iki Šešupės šaltinių, to vaizdingo ir poetiško upelio, kuriam leista peržengti valstybės sieną ir surinktus Suvalkijos vandenis sujungti su Nemnuno vandenimis. Tokius svečius sveikiname su nuoširdžiu džiaugsmu ir tikru entuziazmu. Nesvarbu, ar atvažiuoja pas mus iš rytų ar vakarų. Svarbu yra tai, kad tai mūsų broliai lietuviai, kuriuos atvedė čia ilgėjimasis oro, kvepiančio pušimis ir rūtomis to krašto, "kur broliai artojai lietuviškai šneka, kur skamba po kaimus Birutės daina".

Ir mums atrodo, kurie čia atvažiavo, nesigailėjo savo vargo, rado čia ruoželį autentiškos Tėvynės. Įsižiūri į akis senų suvargusių žmonių, kurių veiduose likusios tragiškų karų ir visokių revoliucijų žymės. Stebėdamiesi žiūri į mūsų augalotą, inteligentišką jaunuomenę ir linksmus, giedrus lietuviukus vaikus. Turėdamas prieš akis tą liaudį kun. St. Yla apsiverkė atlaidų metu Punsko bažnyčioje. Tai lietuvių liaudžiai pamokslus sakė prel. Ladas Tulaba, kun. Domininkas Valentis, kun. dr. Viktoras Rimšelis ir kiti.

Jeigu paprastą turistą jaudina ir žavi žali miškai, mėlyni ežerai, tai keliaujančius lietuvius jausmina visų pirma lietuvių žmonelių pilnutėlė bažnyčia. Tokioje bažnyčioje jie atranda savo vaikystę, jaunatvę ir viltį. O mes, tos gražios žemės gyventojai, dėkingi broliams lietuviams, kurie mus lanko ir jungiasi į vieną bendrą šeimą.

Kun. dr. Vytautas Kazlauskas, grįžęs po išgyventų Punske atostogų, rašė: "Į Romą grįžau atjaunėjęs ir atsigaivinęs siela ir kūnu, dabar mintimis dažnai tebegrįžtu į dailiai lietuviškomis juostomis išpuoštą Punsko bažnyčią pas Rūpintojėlį, rymantį prie klebonijos vartų ir prie dainos ant Šešupės kranto". Ne mažiau buvo sujaudintas kun. Stasys Šileika, kuris Punske meldėsi su mūsų liaudimi, o paskui žiūrėjo, kaip tie žmonės stengėsi įsibrauti į autobusą, kad grįžtų į savo atokius kaimus. Deja, autobuse nebuvo vietos, ir į tolimus namus turėjo grįžti pėsti.

Kun. Šileika džiugiai priėmė žinią, kad the žmonės gavo leidimą pastatyti pagalbinę bažnytėlę savo atokiame Vidugirių kaime, nes daugelis to kaimo žmonių net metinių švenčių metu nepasiekia bžnyčios. Kun. Šileika parašė atsišaukimą į brolius lietuvius, kad padėtų pastatyti tą bažnyčią, juo labiau, kad bažnyčia turi gauti šv. Kazimiero, Lietuvos globėjo vardą ir likti jubiliejiniu Lietuvos krikšto paminklu. Mums labai koktu, kad kun. Šileiką ištiko didelis nemalonumas: "TŽ" redakcija išspausdino du priešingus rašinius. Gera linkintis kun. Šileika buvo nuneigtas. Su manimi pasielgta dar blogiau. Nepatiko net mano gimimo vieta. V. Pečiulis rašo: "Kun. Dzermeika gimė Kažkokioj Rūdelėj", ir pagal tolimesnes išvadas toksai negali būti lietuvis, o jeigu ne lietuvis, tai turi būti priešas, kuris prieš žmonių valią nori Vidugiriuose pastayti bažnyčią, suvaryti į ją lietuvius iš Punsko ir Seinų. V. Pečiulis klysta, manydamas, kad Rūdelėj negali gimti lietuvis. Kodėl gi kitur, o ne V. Pečiulio kaime gimęs lietuvis turi jau būti lietuvių tautybės priešas? Kokius gi turite įrodymus taip tvirtinti?

O, Dievuliau Tu mano! Jums, Kanadoj sėdinčiam ir naudojančiam puikų automobilį, nereikalaujančiam jokių benziną ribojančių talonų, gali atrodyti, kad bažnytėlė Vidugiriuose nereikalinga, bet Vidugirių ir tos apylinkės gyventojai kitaip galvoja. Man, kaip klebonui, skaudu buvo, kad atokių kaimų žmonės sekmadieniais ir šventomis dienomis neturi šv. Mišių, o Vidugirių mokyklos mokiniai — tikybos. Niekada man neatėjo mintis, kad bažnyčia Vidugiriuose pakenks lietuvybės reikalui; priešingai: mes čia jau dabar džiaugiamės, kad atsiras dar viena vieta, kur bus lietuviškos pamaldos, kur lietuvių vaikai pažins Dievą ir mokysis žmonių meilės. Ta bažnytėlė mūsų nesuskaldys, bet sustiprins moralėje ir tikyboje. Ar Vidugiriuose gali būti tik smuklė?

Jeigu Jūs mane kaltinate, kad Vidugiriuose statoma nauja šventovė, nesibaidau. "O felix culpa" — tai palaiminta kaltė! Šitą karštą dieną man rašant laišką, tenai Vidugirių kalnelyje, 20 vyrų sunkiai dirba, liedami pamatus Šv. Kazimiero bažnyčiai. Stato, kad įamžintų krikščioniškosios Lietuvos šešiašimtmetį.

Nemėgstu kalbėti apie save, bet jeigu Jūs palietėt mano kuklų asmenį ir parašėte "TŽ", tai visa tai netiesa. Tebūna Jums žinoma, kad gimiau ne Rutkoj, ne Rudkoj, bet gražiame Kreivėnų kaime, Liubavo parapijoje, Kalvarijos apskrityje. Iš vaikystės atsimenu kratas, kurias vykdė mūsų namuose to meto lenkų valdžia ir konfiskavo lietuviškas knygas. A. a. mano tėvas tas lietuviškas knygas skaitydavo ir skolindavo kitiems. Okupacijos metus su išvaryta visa šeima praleidau Lietuvoje, Žaliosios valsčiuje, Vilkaviškio apskrityje, o vėliau Žiežmariuose, Trakų apskrityje. Ten mirė mano tėvas. Pasibaigus karui, grįžome į tėviškę. Įgijau brandos atestatą Olštine. Kunigu įšventino mane vysk. Č. Falkovskis Lomžos diecezijai. Staigiai mirus kun. A. Šuminskui, Punsko parapijai prašant, buvau paskirtas Punsko klebonu. 1986 m. birželio 18 dieną pradėjau dvidešimtųjų metų tarnybą Dievui ir Punsko žmonėms. Prabėgo ilgų 20 metų, parapijiečiai niekada nerodė pretenzijų ar nepasitenkinimo. Džiaugiausi su jais kiekvienu gimusiu vaikeliu, mokiau juos melstis lietuviškai, su džiaugsmu ruošiau pirmajai išpažinčiai ir Šv. Komunijai. Vyresniuosius ruošiau krikščioniško subrendimo ir Santuokos sakramentams, džiaugiausi kiekviena jauna lietuviška šeima. Senus ir ligotus žmones ruošiau laimingai gyvenimo pabaigai. Viską dariau, ką galėjau, kad toji liaudis nepamestų tikėjimo ir savos, lietuviškos tapatybės. Punsko parapijiečiai atsidėkodavo savo palankumu, pagarba ir meile.

O čia staiga V. Pečiulis atidengia kitą medalio pusę, daro iš manęs parsidavėlį. Kas su Jumis atsitiko? Juk aš turiu Jūsų laikšką, kuriame dėkojate, kad taip gražiai su meile ir tolerancija tarnauju Jūsų tautiečiams.

Kokia dvasia Jus įkvėpė, kad pradėjote taip juodai pranašauti? Pagaliau supratau, kad "TŽ" pasirodė man gerai žinomas "Balsas iš Suvalkų trikampio". Tas "balsas" jau persekiojo kun. Ramanauską, kuris nuvargęs prašė vyskupą pakeisti parapiją, kankino pirmtaką ir giminaitį kun. A. Šuminską, iki per ankstyva mirtis išvadavo jį iš įkyrumo ir brutalumo. Tas balsas ypatingai stengėsi trukdyti, kai ėmėmės beirstančios šventovės kapitalinio remonto. Tas "balsas" pranašavo, kad atremontuota šventovė bus iš lietuvių atimta ir atiduota lenkams. Intensyviai trukdė statyti naują kleboniją, mokė, kad ir į naują, patogią kleboniją vyskupas jau niekad neatsiųs lietuvio kunigo. Tas "balsas" netgi trukdė, kai norėjau parūpinti procesijai tautinius drabužius, pasiekė net audėją ir uždraudė jai austi, nes tai turėję kenkti lietuvybės reikalui.

Mes jau pripratome prie tokių "balsų", jie girdimi kiekvienoj parapijoj, ne tik Punske. O kiek buvo kalbėjimo, kad Žagarių kaime pradėta remontuoti senovinę koplyčią — apie ją taip pat pranašauta, kad suskaldys lietuvių vienybę, o tuo tarpu lietuviai džiaugiasi, kad turi dar vieną punktą, kur gali melstis ir giedoti lietuviškai, o kai koplyčia sudegė, energingai ėmėsi ją atstatyti.

Tipiškai demagoginiame straipsnyje "Balsas iš Suvalkų trikampio" autorius nepataisė klaidų, bet dar labiau įveda į klaidą bendrą opiniją. Kun. Ramanauskas dar gyvena ir man išaiškino, kad iš Punsko norėjo išeiti dėl labai įkyrių "veikėjų" ir dėl blogų buto sąlygų. Aiškino vyskupui, kad yra Punske jaunas vikaras. Jis pilnai aptarnaus Punsko lietuvius. Lietuviškos pamaldos nebuvo panaikintos, tik buvo pakeistas rožinio (rožančiaus) giedojimo laikas. Tą tvarką perėmė ir išlaikė kun. Šuminskas, ir tai išlikę iki šių dienų.

Seniai Punske nebegieda prieš I Pasaulinį karą kun. Krakaičio choras, nei tasai kun. Švedo atnaujintas prieš II Pasaulinį karą. Praėjo karai, politikai pakeitė sienas, žmonių atmintyje paliko tik geri ar blogi prisiminimai — istorija. Tvirčiausia išliko bažnyčia, bet ir joje daug kas pasikeitė: po II Vatikano susirinkimo įvesta liturgijon tautinės kalbos; reikėjo parūpinti tekstus ir paruošti melodijas. Šiandien Punsko bažnyčioje šv. Mišios ir visi sakramentai atliekama lietuviškai, pilnai dalyvaujant tikintiesiems. Atvykstančius pas mus turistus jaudina ir stebina bendras ir nuoširdus tikinčiųjų dalyvavimas liturgijoje, o "Balsas iš Suvalkų trikampio" rašo: "Jeigu kun. Dzermeika turi malonumą (o gal pareigą) skaldyti mūsų lietuvius, aktyvesniems skirdamas bedievio epitetą". Pas mus, kaip ir visame pasaulyje, yra teistai ir ateistai, materialistai ir idealistai, yra tokie, kokie yra, ir už ką čia užsigauti? Ir ne čia šuo pakastas. Straipsnio autorius rūstauja už tai, kad kun. Dzermeika prašo amerikiečius siųsti Vidugirių bažnyčios statymui dolerius jo banko sąskaiton, kurios negali patikrinti, kas siunčia ir kiek siunčia.

Norėdamas nuraminti neramų autorių, pareiškiu, kad visada gali patikrinti, jeigu taip labai nori. Pinigai, įmokėti pažymėtu numeriu, priklauso Vidugirių bažnyčiai, visos šlaidos dokumentuotos kvitais. Be to, kiekvienas aukotojas yra atžymėtas paminklinėje aukotojų knygoje, už tuos aukotojus kiekvieną sekmadienį laikomos šv. Mišios. Be to, pranešu neramiam autoriui, kad jau ilgokas laiko tarpas, kai Vidugiriuose aktyviai veikia Vidugirių visuomenės išrinktas komitetas.

Taigi teneskauda Jums galva, ramiai miegokite, a po gero miego nuspręskite, kas čia graikas, kas Troja, o kas Trojos arklys?

Gerbiamasis V. Pečiuli, nelaikykite Punsko parapijiečių neturinčiais patriotinės nuovokos. Šių dienų parapijiečiai yra mokyti ir inteligentiški žmonės. Jie sugebės, reikalui esant, savo reikalus ginti sėkmingiau ir gudriau, negu Jūs tai darote.

Prie progos pranešu, kad Vidugirių ir aplinkinių kaimų gyventojai pagalbinės bažnytėlės statybą pradėjo ir iki žiemos nori pastatyti sienas iki dengimo. Telaimina Dievas ir teapdovanoja visokeriopa sėkme tuos visus, kurie jiems padeda!

Gailestingumo Motina, globok mus!

Šv. Kazimierai, Lietuvos globėjau, melski už mus!

Punskas 22.VII.1986

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Gerry Lougheed Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

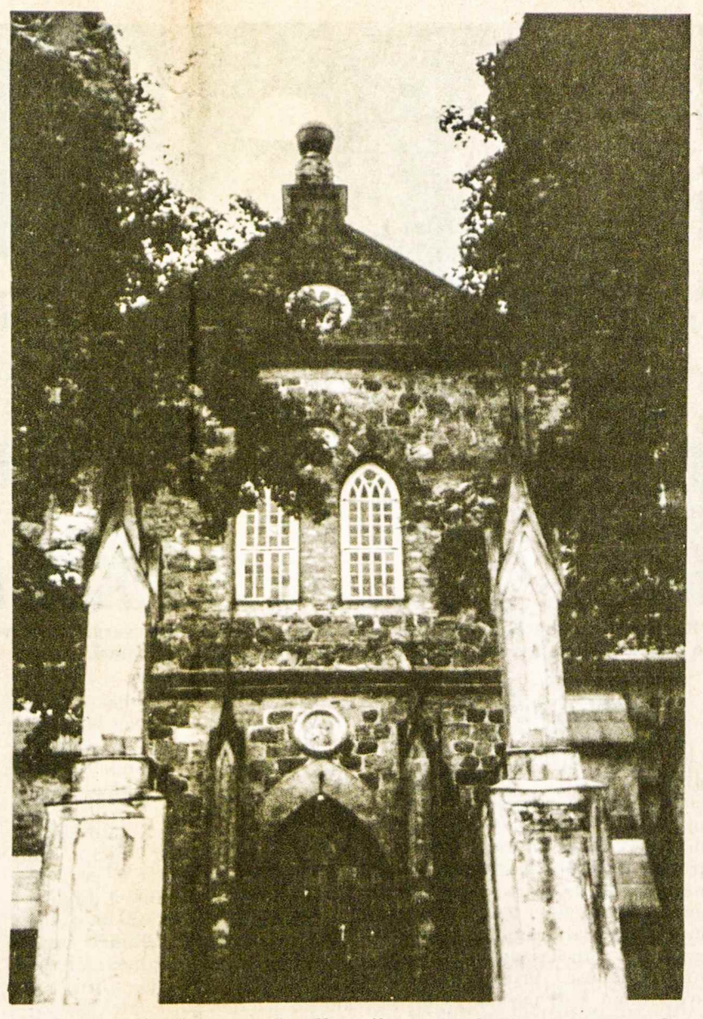

Punsko parapijos šventovė (Suvalkų trikampyje), kurią atremontavo dabartinis jos klebonas prel. IGNAS DZERMEIKA

Trumpos kelionės trumpi įspūdžiai

Aplankius Maskvą, Vilnių, Rumšiškes ir tėviškę

Iš Toronto skridom Lietuvon KLM lėktuvu. Amsterdame persėdom į mažesnį lėktuvą, skrendantį Varšuvon. Ten papildęs kurą lėktuvas skrido Maskvon.

Nusileidę Maskvoje, visa grupė — 13 asmenų, suėjom į orauosčio pastatą. Patalpa tamsi, nėra kur sėsti. Ėjom per milicijos kontrolę su pasais ir vizom rankose. Tikrintojas mane laikė kokias dvi minutes, žiūrėjo pasą, kalbėjo kažką per vietinę vidaus sistemą ir grąžino jį.

Muitinėje

Su lagaminais ėjom per muitinę. Mane labai krėtė — viską išvartė, iščiupinėjo drabužių siūles, kišenes, žiūrėjo ar lagaminas neturi dvigubo dugno. Radęs dantų pastą, tikrintojas kišo į specialų aparatą (turbūt apšvietimo), taip pat ir filmavimo aparato krepšį. Skaičiavo pinigus, vartė piniginę. Vieną bendrakeleivį privertė sumokėti 300 dol. muito. Iš kito bendrakeleivio atėmė kasetines juosteles, bet grįžtant grąžino.

Pavalgę vakarienę orauostyje, ilgai laukėm, kol muitininkai patikrino visą mūsų grupę. Apie 1 v.r. atvežė mus į "Rusijos" viešbutį, prie pat Kremliaus.

Maskvoje nakvojom dvi naktis. Matėm senus XVII š. namus, požeminio traukinio liniją, įrengtą 1936 m. Tunelio sienos aukštos, dekoruotos partizaninių kovų vaizdais. Lubos apšviestos ir papuoštos visokiais įvairių respublikų raštais. Vagonai seni ir labai triukšmingi — bildantys. Kadangi dienos metas, vagonai buvo pustuščiai.

Kai kurie Maskvos namai 6-7 aukštų. Apačioje krautuvės, o viršuje gyvena žmonės. Nėra keltuvų. Krautuvių languose matyti įvairios prekės — drabužiai, vestuvinė apranga ir t.t. Vidun nebuvau užėjęs, nes nebuvo laiko. Važiuodamas mačiau labai ilgą eilę stovinčių žmonių prie kažkokios parduotuvės.

Viešbutis "Rusija" gana didelis — sakė yra 6000 kambarių (?), kai kurių kambarių languose įdėti vėsinimo aparatai. Mūsų aukšte prie budinčios merginos koridoriuje stovėjo budintis karininkas su radijo aparatu. Matėsi daug karo veteranų su medaliais prie civilinės aprangos.

Į Vilnių

Pasibaigus viešnagei Maskvoje, visa grupė važiuojam į kitą orauostį skrydžiui į Vilnių. Lėktuvui dar nepakilus, išgirdom trumpą pranešimą lietuviškai, vėliau — deklamacijas rusiškai turbūt iš juostelės. Lėktuvui pakilus, davė išgerti beskonio limonado. Vėliau patarnautoja su vežimėliu siūlė pirkti suvenyrus.

Pasiekę Vilnių, apsistojom viešbutyje "Lietuva". Vienai dienai nuvežė į Kauną. Tarp kitko vadovė aiškino, kad Lietuvą 1942 m. valdė fašistai. Tas man nepatiko. Kai pasakiau vadovei, kad aš tą laikotarpį gerai atsimenu ir čia gyvenau, ji paklausė kodėl negrįžau namo. Atsakiau: kurie grįžo, Stalinas sušaudė arba išvežė Sibiran.

Vienai dienai išvežė mus į Rumšiškes. Ten turėjo būti koncertas po atviru dangumi, bet teko spiestis daržinėje, nes labai lijo. Dzūkės traukė sutartinę, orkestrėlis grojo senom armonikom ir kitais senoviškais instrumentais.

Šventovėje, parduotuvėje ir tėviškėje

Vilniuje nuėjau į Šv. Petro ir Povilo šventovę sekmadienį. Buvo labai daug žmonių. Mišios — lietuviškai ir lotyniškai. Truko 2 valandas. Prie altoriaus stovėjo jaunos mergaitės, apsirengusios tautiniais drabužiais. Mano pusbrolis sakė, kad sekmadieniais šioje šventovėje būna dar daugiau žmonių.

Nuėjau ir į parduotuvę Vilniuje. Panaši kaip ir pas mus Kanadoje, tik labai prastai atrodo geležinės dėžės, kuriose laikomos įvairių rūšių kruopos, miltai, skalbimo milteliai. Prekės sudėtos popieriniuose maišeliuose be jokio paaiškinimo viršuje. Tik pažymėta kokia prekė ir svoris lietuvių ir rusų kalbomis. Nebuvo jokios mėsos. Prie išėjimo sėdi moteris, kuri viską suskaičiuoja. Neduoda jokio maišelio prekėm sudėti.

Mačiau Vilniuje ir naują universalinę parduotuvę. Joje buvo daug drabužių, bet kainos aukštos. Jie importuoti daugiausia iš Čekoslovakijos, Bulgarijos ir kitų sovietinių kraštų.

Pavyko aplankyti ir tėviškę. Pakeliui mačiau stovintį milicininką. Valdiški namai, kurių gyventojai buvo išvežti arba išsikėlė kitur, atrodo labai blogai — juodi kaip anglis. Kitų namai atrodo neblogai. Mano giminių mūriniai namai atrodo gerai ir iš lauko, ir iš vidaus — įvestas centrinis šildymas ir vanduo.

Atgal

Iš Vilniaus teko važiuoti traukiniu. Mačiau kalėjimą, kurio sargybinis bokštelyje vaikščiojo su šautuvu. Pakeliui matėsi daug gyvenviečių. Kai kurie namai atrodė neblogai, bet dar gana daug medinių lūšnų.

Maskvoje nakvojom tame pačiame "Rusijos" viešbutyje. Iš jo — atgal į mielą ir laisvą Kanadą, kurios gyvenimas daug pažangesnis. Sov. Sąjunga yra atsilikusi nuo Vakarų 20–30 metų. Joje daug vargo ir visokių negerovių. Žmonės graibsto prekes, vagia, "kombinuoja". Visai kitoks gyvenimas Kanadoje.

Keleivis

Naujas Vatikano posūkis...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

laišką, apgailestaujantį tikybinę savo veiklą. Jis yra ortodoksas pasaulietis, nuteistas 1984 m. liepos mėnesį trejiem metam už skleidimą religinių minčių tarp savo draugų. Savo laiške S. Markus "prisipažino" pakeitęs religinę veiklą politine, kuri esanti "pavojinga, nusikaltėliška civiliniu požiūriu, žalinga tikinčiųjų Bendrijai". Šią savo "išpažintį" jis turėjo pakartoti per televiziją 1986 m. sausio 4 d.

Tokie atvejai būna dažni. Gorbačiovo valdymo metais tokių buvo jau aštuoni.

Visa tai liudija, kad kalbos apie Gorbačiovo švelnesnę politiką religijos laisvės srityje, nėra pagrįstos. Tokioje šviesoje reikia matyti ir Maskvos patriarchato organo 1986 m. sausio mėn. pranešimą apie įstatymą, liečiantį varžtų atleidimą relginei veiklai.

Sovietinėje spaudoje

Okupuotos Lietuvos "Komjaunimo tiesa" 1986.VIII.19-20 išspausdino ilgą filosofijos daktaro J. Tichanovičiaus straipsnį "Vatikano politika: tarp balansavimo ir ekstremizmo". Jame autorius gvildena Vatikano "Rytų politiką" ir sako, kad dabar pasauliui peršamas "lenkiškasis bažnyčios modelis". Esą "Vatikanas stengiasi reorganizuoti ir suaktyvinti nacionalines bažnyčias jų kovoje su ateizmu ir sekuliarizacija". Jis vengia konfrontacijos, anatemų. Vatikano politika esą darosi lankstesnė ir tikslingesnė, vietoje smerkimo tęsiamas dialogas, kuris betgi laikomas priemone katalikybės infiltracijai R. Europoje. Idėjinėje srityje Vatikano laikysena sustiprėjusi, derinama prie bendros vakariečių "antikomunistinės kampanijos".

Visa tai J. Tichanovičius vadina "tuščiomis pastangomis", nes Vatikanas ir toliau smerkia marksizmą ir išlaisvinimo teologijoje, ir kitose srityse, laiko jį pasenusia teorija. Tai esą matyti ir Lietuvos gyvenime. Esminį poveikį jam daro Jonas-Paulius II, lietuvių kalba kreipiasi į emigrantus, paskyrė "apie porą dešimčių lietuvių kunigų į atsakingus Vatikano kongregacijų postus" (netiesa, Red.). Tuo norįs parodyti savo tėvišką rūpestį "dėl tikybos persekiojamais Tarybų Sąjungoje lietuviais". Užsienio spaudoje pasirodantys raginimai rašyti laiškus Lietuvos katalikams taip pat esanti popiežiaus iniciatyva, kurios tikslas — "stiprinti ekstremistines tendencijas".

Jono-Pauliaus įtaka pasirodžiusi ir Lietuvos vyskupų vizito metu Romoje 1983 m. Anksčiau jų pamokslai buvę grynai religiniai, o dabar "juose nuskamba socialiniai doroviniai motyvai". Esą tėvai raginami auklėti savo vaikus krikščioniškai, drąsiai ginti savo tikėjimą. Tokia tendencija sustiprėjusi ruošiantis Lietuvos krikščionybės 600 metų sukakčiai.

Ryšium su tokia Vatikano "Rytų politika" esą stiprėja religiniai ekstremistai, siejimas nacionalizmo su religija, didėja kišimasis į sovietinių valstybių vidaus reikalus.

Matant tokius faktus, darosi aišku, kad Vatikano užduotis rasti kelią į didesnę tikinčiųjų laisvę Sov. Sąjungoje ir jos valdomuose kraštuose yra nepaprastai sunki. Spaudos žmonių spėliojimai apie Šv. Tėvo kelionę į Maskvą atrodo dar labai ankstyvi, nerealūs bent šiuo metu. Vis dėlto Vatikanas nenutraukia dialogo su Maskva ir stengiasi diplomatiniu keliu rasti "modus vivendi". **M.**

Besirengiant demonstracijai Austrijoje

Pasitarimas Klivlande ir paruošiamieji darbai

VLIKo sukviestas JAV ir Kanados lietuvių organizacijų pirmininkų-atstovų pasitarimas ateinančios Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos Austrijos Vienoje reikalais įvyko š. m. rugpjūčio 23 d. Lietuvių namuose, Klivlande, Ohio. Pasitarimo dalyviai vienbalsiai nutarė:

1. Pareikšti, kad nevisi lietuviai ir jų organizacijos vieningai remia VLIKo vadovaujamos Pasaulio baltiečių santalkos pastangas š. m. lapkričio 4 d. Vienoje prasidėsiančioje ESB konferencijoje iškelti Lietuvos, Latvijos ir Estijos klausimą, išreikšti Baltijos tautų troškimą, siekį ir teisę būti nepriklausomomis bei apeliuoti į konferencijos dalyvius, kad Baltijos valstybių nepriklausomybės atstatymo reikalas būtų įtrauktas į konferencijos darbotvarkę.

2. Raginti išeiviją: a. remti visą ryšium su ESB konferenciją Vienoje ruošiama baltiečių programa; b. visus pasaulio lietuvius gausiai dalyvauti Vienos įvykiuose; c. remti VLIKo organizuojamą JAV ir Kanados lietuvių išvyką į Vieną ir Londoną.

3. Išreikšti džiaugsmą VLIKo pradėtų visų organizacijų įsijungimu į bendrą ir vieningą Lietuvos reikalų gynimą Vienos konferencijoje.

4. Išreikšti pageidavimą ir siūlymą, kad pagrindinis memorandumas Lietuvos klausimu ESB konferencijai būtų vienas ir kad jį bendrai paruoštų bei įteiktų VLIKas, Diplomatinė tarnyba ir PLB; taip pat, kad, kalbėdami su kitataučiais, lietuviai visuomet pasisakytų vieningai ir kalbėtų vienu, visų lietuvių vardu.

Pasitarime dalyvavo VLIKo atstovai su pirm. dr. K. Bobeliu priešakyje, PLB, ALTos, Kanados LB, JAV LB atstovai ir visa eilė organizacijų atstovų, daugiausia iš Klivlando.

Taip informuoja mūsiškė ELTA.

Kas rengia demonstraciją?

Kai kur pasirodė žinia, kad demonstraciją Austrijos Vienoje rengia latviai. Pasaulio baltiečių santalka praneša, kad tai netiksli žinia: minėtą demonstraciją rengia Pasaulio baltiečių santalkos lietuvių skyrius, t.y. VLIKas, kurio pavestas praktinį paruošimą atlieka Algis Klimaitis. Jis rūpinasi paruošimu atsišaukimų vokiečių kalba, mezga ryšius su baltiečiams palankiomis organizacijomis Austrijoje, kviesdamas jas dalyvauti būsimoje baltiečių demonstracijoje. Ji jau susisiekė su jaunųjų krikščionių demokratų organizacija "Junge Oe VP", "Charta 77" būreliu Vienoje, kur gyvena 300 iš Čekoslovakijos ištremtų signatarų, su "Paneuropos unijos" skyriumi, su "Christian Solidarity International" Vienoje, su Europos moksleivių bei studentų organizacija "JES" ir su lenkų "Solidarumo" komitetu Austrijoje.

Dėl dalyvavimo demonstracijoje Vasario 16 gimnazijos mokinių susitarė VLIKo atstovas su gimnazijos direktoriumi A. Šmitu dar prieš PLB visuomeninių reikalų komisijos pastangas. VLIKas yra sutikęs apmokėti visas gimnazijos grupių (tautinių šokių ir orkestro) kelionės išlaidas.

Tokias informacijas skelbia Pasaulio baltiečių santalka.

Akademinio skautų sąjūdžio nariai Dainavos stovyklavietėje rašo laiškus JAV prezidentui R. Reaganui dėl neteisingų OSI kaltinimų ir Amerikos piliečių deportacijos. Iš kairės: v.s. J. PEČIŪRIENĖ, buvusi vyr. sktn. D. EIDUKIENĖ, vyr. sktn. K. MATONIS **Nuotr. V. Bacevičiaus**

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

TRAGEDIJA KAUNE

"Tiesos" korespondentės Ramunė Lazauskaitė ir Danguolė Repšienė rugpjūčio 8 d. laidoje paskelbė pranešimą iš Kauno "Beprasmiškos mirtys sukrečia ir visus įspėja", atskleisdamos skaudžią kauniečius ištikusią tragediją — apsinuodijimą pas spekuliantę Agafiją Zvicevičienę pirktu alkoholinio gėralo mišiniu. Jame buvo rasta mirtinu nuodu laikomo antifrizo, kuriuo aušinami automobilių varikliai. Spekuliantė A. Zvicevičienė tą skaniai kvepiantį mišinį pardavinėjo kaip šaltmėtinį likerį, jį gavusi iš "Ragučio" susivienijimo. A. Zvicevičienė, savo klientams pardavusi 17 butelių, suimta, jieškoma to nuodingo gėralo gamintojų ir tiekėjų "Ragučio" susivienijime. Ligoninėse atsidūrė kelios dešimtys kauniečių, mirė keturiolika. R. Lazauskaitė ir D. Repšienė pateikia tik dalį tragiškai mirusių kauniečių pavardžių — Jadvyga Sitina, Antanas Vilkevičius, Arvydas Čepulis ir Jadvyga Čepulienė, Kazys Cinelis, Nijolė Gorodeckienė, Valė Bondarenko, šešiolikmetė Ingrida Keršytė, atvažiavusi į svečius pas savo tetą, prišnekinta paragauti "šaltmėtinio likerio".

DAUG KALTININKŲ

Tragedijos židiniu laikoma Stepo Žuko gatvė, Limos takas, kur gyveno spekuliantė Agafija Zvicevičienė. Nuodingą gėralą iš jos pirko girtuokliaujantys kaimynai, visi priklausantys tam pačiam mikrorajonui, iš kurio matosi papėdėje tekanti Neris, dunksantys fabrikai, triukšmingos rajono gatvės. Stp. Žuko gatvėje ir Limos take būdavo ramu, tik pas Ance vadinamą Zvicevičienę dieną ir naktį eidavo Žaliakalnio girtuokliai. Niekas lig šiol nesiskundė, kad ji pardavinėja svaigalus, naminę degtinę, kitokią bjaurastį. Dabar visi teisinasi — nežinojom, savus reikalus vos aprėpiam... Karštesnieji klausia: kur milicija, prokuratūra, draugovininkai? Esą jų pareiga buvo išdraskyti nelaimės lizdą. Korespondentės R. Lazauskaitė ir D. Repšienė jiems prideda taiklią pastabą: "Tai tiesa, bet kur buvote jūs, išravėtais darželiais pasipuošusių kiemų šeimininkai, padorieji kaimynai, pažįstami, visa tai matę ir tylėję? Kodėl jūsų pilietinę pareigą turi atlikti kiti, o jūs sau pasiliekate lengviausia — smerkti?..." Žalsvas, kvepiantis gėralas į spekuliantės rankas pateko iš "Ragučio" įmonės, kur niekas nepastebėjo vykdomo grobstymo. Visus šios tragedijos įvykius tegalės atskleisti išsamus tardymas ir teismas.

TRAMVAJAI VILNIUJE

Viešojo susisiekimo problema Vilniuje lig šiol būdavo sprendžiama autobusų ir troleibusų (elektrinių autobusų) linijomis. Paskutinieji tyrimai liudija, kad jais atskiromis kryptimis per valandą pervežama 10.-12.000 vilniečių. Ateityje šis skaičius padidės iki 15.-17.000 ir pasieks galutinę ribą, nes praktiškai jau neįmanoma didinti autobusų ir troleibusų srauto. Vilniečių susisiekimui teks įvesti elektrinius tramvajus. Atliekami tyrimai pirmosios tramvajaus linijos, kuri Vilniaus centrą sujungs su orauosčiu ir būsimuoju Sudervėlės mikrorajonu. Planuojamos linijos ilgis — 12,3 km. Centrine miesto dalimi ir senamiesčiu 5,4 km eis po žeme. Tramvajai, važiuodami nemažesniu greičiu kaip 30 km per valandą ir sustodami kas 700-1000 metrų, 12,3 km nuvažiuos per nepilną pusvalandį. Per valandą bus pervežta iki 24.000 keleivių. Spėjama, kad augančiam Vilniui iki 2025 m. reikės dar dviejų tramvajaus linijų. Viena iš Ukmergės gatvės ir miesto centro eis Lentvario kryptimi, kita apims geležinkelio stotį, Kosmonautų prospektą ir Santariškes. Pirmuosius kilometrus bėgių tikimasi nutiesti 1992 m. Tramvajaus linijas, daug kur kertančias gatves, pėsčiųjų zonas, bus stengiamasi izoliuoti nuo kitų transporto rūšių ir praeivių. Jieškoma galimybių ir triukšmui sumažinti. Greitąjį tramvajų projektuoja specialistų grupė, vadovaujama V. Valeikos, su architektu A. Guču. Vyr. projekto inžinierius yra A. Daškus.

"ŽALGIRIO" RŪMAI

Kaune bus pastatyti "Žalgirio" sporto rūmai. Su būsimu pastatu kauniečiai galėjo susipažinti senamiestyje surengtoje priimtų projektų parodoje. Sporto rūmų projektą paruošė Žemės ūkio statybos projektavimo instituto architektai Z. Dargis ir S. Kalinka. "Žalgirio" rūmai turės 7.500 vietų žiūrovams, bus pastatyti Žaliakalnyje. Prie jų išaugs ir kiti įrenginiai sporto reikalams. Kauno senamiesčio keturiasdešimt pirmojo kvartalo atnaujinimo projektą yra paruošę architektai V. Bernotas ir A. Klimas. Į šį projektą taip pat įtrauktas nedidelis stadionas, vaikų žaidimų aikštynas, daug poilsio zonų.

POILSIS MALŪNE

Minčios vandens malūnas prie Tauragnų, Utenos rajone, savo amželį skaičiuoja dviem šimtmečiais. Jam teko matyti 1863 m. sukilėlius, susipažinti su 1905 m. neramumais. Pastaruoju metu senasis malūnas buvo apleistas, apžėlęs šabakštynais. Dabar jam antrą gyvenimą paruošė energetikai iš Utenos elektros tinklų, įrengę poilsio bazę, kurioje galės ilsėtis 28 žmonės. Malūno atnaujintojai, pasinaudodami Paminklų instituto architektų paruoštu projektu, viduje paliko senuosius įrenginius — girnas, velenus, medinius ir pintinius rykus bei kitokius rakandus. Malūnas yra vaizdingoje vietovėje, apsuptas miškų. Šią vasarą čia bus įrengti tvenkiniai su vandens kaskadomis. Šalimais tiesiamas žiedinis Lietuvos gamtos parko kelias, kuriuo malūnan galės užsukti gausūs rytinės Lietuvos turistai.

V. Kst.

"AUDRA" TRAVEL CORPORATION

organizuoja ilgiausias keliones į LIETUVĄ

Išvykimo datos: spalio 2, gruodžio 26

* * *

EGZOTIŠKA KELIONĖ Į AUSTRALIJĄ!

Išvyksta spalio 10 d., grįžta lapkričio 2 d.

SAULĖTOS ATOSTOGOS GINTARO KRAŠTE!

Puerto Plata (Dominikos respublikoje) — lapkričio 23 d.

Kviečiame teirautis smulkesnių informacijų.

Mūsų biuras:

- Pageidaujantiems paruošia individualias keliones į Lietuvą ir į kitas šalis.
- Sutvarko vizas bei dokumentus iškvietimams.
- Priima užsakymus vertimams į kitas kalbas.
- Tarpininkauja suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą, nuperkant dovanas, automobilius, tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia

AUDRONĖ, JŪRATĖ ir kiti darbuotojai adresu:

1576 Bloor St. West, Toronto, Ontario, Canada, M6P 1A4

(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba **(416) 537-3060** **Telex 06-986766 TOR**

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

"Ruskiai, išeikite iš Rytų Europos", "Pašalinkite komunistinę vergiją Lietuvoje" — skelbia reikalavimus Juodojo kaspino dienos demonstracija Toronte 1986 m. rugpjūčio 23 dieną Nuotr. St. Dabkaus

Hamilton, Ontario

A.a. ADOMAS BUINYS, kuris Lietuvoje vadinosi Buinevičium, pusmetį pasirgęs plaučių sutrikimu, mirė savo bute 1986 m. rugpjūčio 13 d. Kanadoje giminių neturėjo. Vertėsi šildymo krosnių įrengimu. Lietuviams yra daug patarnavęs ir davęs darbo daugeliui tautiečių. Iškilmingai jį hamiltoniečiai rugpjūčio 16 d. palaidojo Mississaugos Šv. Jono liet. kapinėse. Prie kapo atsisveikinimo žodį pasakė jo bičiulis ir kaimynas G. Palmeris. Laidotuvėmis bei jo palikimu rūpinosi P. Pranckevičius ir Č. Tiškevičius.

Velionis buvo gimęs 1919 m. Savo gimtadienį visada švęsdavo Kūčių vakarą. Kilęs nuo Krakių, Kėdainių aps., iš 60 hektarų ūkio. Šeimoje dar augo du broliai ir dvi seserys. Gyvendami pasiturinčiai dideliame ūkyje, prie kurio buvo dar ir malūnas. Buinevičiai savo vyriausią sūnų Adomą leido į mokslą. Baigęs šešias gimnazijos klases, įstojo į Kauno aukštesniąją technikos mokyklą, kurią baigė vokiečių okupacijos metais. Bolševikams vėl sugrįžtant į Lietuvą, jis pasitraukė į Austriją. Vienoje dirbo statybinės firmos įstaigoje. Ten buvo pradėjęs ir studijas. Karui pasibaigus, iš lietuvių stovyklos jis išvyko į Kanadą geležinkelių darbams. Atlikęs sutartį, atvažiavo į Hamiltoną. Čia su estaite sukūrė šeimos židinį, kuris vėliau nelaimingai baigėsi skyrybomis. Turėjo ir sūnų Tomą, kuris irgi žuvo tragiškomis aplinkybėmis. Likimas jam daug ką davė ir daug ką atėmė. O paskutiniu laiku jam atėmė ir sveikatą.

Hamiltoniečiai nelabai dažnai matydavo Adomą savo šventovėje, minėjimuose bei šventėse. Jo šventadienis mažai tesiskyrė nuo jo darbo dienos. Visada jis būdavo užimtas ir skubantis su savo darbais. Vasarą tik per ilguosius savaitgalius išvažiuodavo į šiaurę pažvejoti, nes ten turėjo ir savo vasarnamį. Bet jis nebuvo pasitraukęs iš mūsų lietuviškojo gyvenimo. Atsipalaidavęs nuo savo darbų, visada jieškojo lietuvių draugystės. Didelę savo gyvenimo dalį Adomas praleido kaip vienišas žmogus.

Mes visi jį žinojome kaip geraširdį aukotoją. Visą laiką jis buvo dosniu Vasario 16 gimnazijos rėmėju. Lietuvių organizacijų renginiai retai apsieidavo be Adomo duoto laimės staliuko. Skyrė tūkstantines AV parapijai, Giedraičio klubui ir visiems, kas tik jo geru žodžiu prašė. Jis davė pinigų ir parapijos chorui įsigyti gaidoms. Rūpinosi savo Lietuvoje esančiais namiškiais — siuntė siuntinius, nupirko kelis automobilius ir pats ten kelis kartus buvo nuvykęs. Planavo ir šį pavasarį ten nuvažiuoti. Skaitė jis lietuvišką spaudą, turėjo įsigijęs abi lietuviškas enciklopedijas ir daug kitų lietuviškų leidinių.

Velionis savo laiku buvo giliai įsitraukęs į Hamiltono Lietuvių namų akcinės bendrovės veiklą. Buvo vienas didžiųjų tos bendrovės dalininkų. Jai likviduojantis, buvo ir paskutiniu pirmininku. Kurį laiką jis vadovavo ir Hamiltono žūklautojų-medžiotojų klubui. Daug prisidėjo prie klubo naujojo pastato įrengimo. Jo vardas, kaip vieno iš didžiųjų aukotojų, yra įrašytas ten garbės lentoje. Norėjo jis ir daugiau paskirti savo testamento pinigų klubui, bet naujoji klubo vadovybė nesutiko su jo siūlomais planais.

A.a. Adomas Buinys buvo didelės tolerancijos ir daug žinantis žmogus. Savo nuomonę ir įsitikinimus visada tvirtai gindavo, bet niekad nesidavė įtraukiamas į didesnius ginčus. Su juo atsisveikinti rožinio vakarą laidotuvių koplyčia buvo pilna žmonių. Kitą rytą AV šventovėje mirusio intencija klebonas kun. J. Liauba atnašavo šv. Mišias ir ta proga pasakė pamokslą. Palaidoti buvo nuvežtas į liet. kapines Mississaugoj, kur jau jis turėjo iš anksto įsigijęs kapavietę ir marmoro antkapį.

Ilsėkis ramybėje, mielas tautieti, užbaigęs šią sunkią žemės kelionę. Tu jau išėjai, o mes irgi, ilgai nebeužtrukę, ateisime. Nusiraminimui galime čia prisiminti poeto S. Jesenino vieno eilėraščio posmelį: "Šitoj žemėj taip ne nauja mirti, bet gyventi irgi ne naujau..."

K. Mileris

London, Ontario

CHORVEDĖS SUTIKTUVĖS. Š. m. rugpjūčio 23 d. J.A. ir O. Švilpos ir "Pašvaistės" choras savo grįžusiai vadovei Ritai Vilienei ir jos šeimai surengė jaukų priėmimą. Choro seniūnas J. A. Švilpa savo sveikinimo žodyje džiaugėsi jų grįžimu, reiškė viltį, kad dabar Londonas vėl stipriau reikiama kryptimi pajudės, o vadovė ir choristai, visus metus nesimatę, vėl pasijus kaip viena darni šeima. Dėkojo vadovei, kai ji ryžosi vėl sugrįžti pas tuos, kurie jos buvo labiausiai išsiilgę. Jo žmona Olga Ritai įteikė gėlių, o choras sudainavo šiai progai labai tinkamą dainą: "Tiek dienų ir tiek naktų... mes nesimatėme... taip gera gera šiandien būti vėl kartu". Abu Švilpos dar ir dabar tebedainuoja chore. Anksčiau jis dirbo KLB apylinkės valdyboje, o Olga stipriai reiškėsi katalikių moterų organizijoje, buvo viena iš nuolatinių spaudos balių rengėjų ir t.t.

Oficialiajai daliai pasibaigus, šeimininkai pakvietė susirinkusius pasivaišinti. Daugelio patiekalų ir skanumynų viršūnėje buvo žuvis J. A. Švlipos pagautas ir labai gradžiai išrūkytas ežero upėtakis. Čia, žinoma, buvo tos "žuvelės" tik dalelė, nes ji visa svėrė 33 svarus!!

Priėmime dalyvavo ir klebonas kun. I. Mikalauskas, OFM, vadovę pavadavusi muz. R. Bankienė (kita pavaduotoja E. Petrauskaitė tą dieną turėjo būti Toronte), šeimininkų draugai ir, žinoma, "Pašvaistės" choristai.

Sekmadienį rupgjūčio 24, buvo pradėta lyg ir naujas sezonas: per pamaldas darniai skambėjo "Pašvaistės", choro giesmės ir muz. R. Bankienės smuiko solo. Malonu, kad R. Bankienė įsijungė ir į chorą savo gražiu altu dar labiau sustiprindama ir taip jau stiprius altus.

D. E.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 383-9026

154 Darlington Dr.

Hamilton, Ontario L9C 2M3

Ottawa, Ontario

NAUJIEJI 1986–87 MOKSLO METAI Dr. V. Kudirkos lituanistinėje mokykloje prasideda rugsėjo 13 d. Glebe Collegiate patalpose. Registracija — 9 v.r. Smulkesnių informacijų teirautis pas mokyklos vedėją A. Paškevičienę tel. 745-8910.

MERGAIČIŲ DAINOS VIENETAS "RAMUNĖLĖS" suruošė savo muzikinės dalies vadovei Loretai Lukšaitei rugpjūčio 18 d. mergvakarį V. Z. Balsevičių naujuose ištaiginguose namuose. Įdomiai pobūvio programai vadovavo Rūta Kličienė. Vestuvės — rugsėjo 6 d.

ALĖS PAŠKEVIČIENĖS išleistą knygą "Saujelė Trupinių" mūsų mažiesiems ir jaunuoliams galima dar gauti pas autorę Otavoje tel. 745-8910 ir visuose Kanados lietuviškų parapijų knygų kioskuose. Kaina — 8 dol.

OTAVOS LIETUVIAI šią vasarą turėjo dvi iškylas. Pirmąją suruošė apylinkės v-ba dr. A. Šidlauskaitės spec. mokyklos "Venta" vietovėje. Iškylos programoje buvo parodytas filmas apie šv. Kazimiero iškilmes Romoje, kuriose dalyvavo Šv. Tėvas ir kalbėjo lietuviškai. Po to paįvairinta sueiga bingo žaidimu ir suneštinėm vaišėm.

Antroji išvyka buvo pas A. K. Povilonius Richmonde, Ont. Pastaroji suruošta pavienių asmenų iniciatyva. Pasitaikius puikiam orui, dalyviai buvo labai patenkinti ir dėkingi šeimininkams bei rengėjams.

Albinas Vilniškis

Sault Ste. Marie, Ont.

VEDYBINĖ SUKAKTIS. Čia visi pažįsta Kazimiero ir Klementinos Slyžių šeimą, kurios vyriausia duktė Irena Moore yra veterinarė, o jaunesnioji dukra Audrė ir broliai — Henrikas, Dovydas, Džemis ir Petras turi savo darbus arba padeda tėvui, dirbančiam plieno įmonėje ir savame ūkyje. Jie visi, talkinami D. Poderienės, surengė savo tėvams 30 metų vedybinės sukakties pobūvį "Aurora" restorane. (Kada? Red.) Dalyvavo apie 50 asmenų — vietinių ir svečių iš Lietuvos, V. Vokietijos, JAV-bių. Šia proga sukaktuvininkai gavo daug dovanų.

K. Slyžys būdavo renkamas KLB vietinės apylinkės valdybon, buvo vienas iš šeštadieninės mokyklos steigėjų bei rėmėjų, dalyvauja Kolumbo vyčių veikloje ir iškilmėse pasirodo uniformuotas.

Paaiškėjus, kad ir p.p. Girdzevičiams ta diena yra vedybinio gyvenimo sukakties diena, išreikštas sveikinimas atskiru tostu.

Sukaktuvininkams p.p. Slyžiams palinkėta geros sveikatos bei ištvermės ateities darbuose.

Korespondentas

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 24 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	5%	nekiln. turto pask.	9.5%
santaupas	5.75%	asmenines paskolas	12%
kasdienines palūkanas už santaupas	5.25%	*Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.*	
term. indėlius 1 m.	8.25%	*Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000.*	
term. indėlius 3 m.	8.25%		
reg. pensijų fondo	7.25%		
90 dienų indėlius (minimum $5.000)	7.5%	*Nemokama asmeninių paskolų drauda iki $25.000.*	
Reg. pensijų 1 m.	8.25%		

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Aukštesnioji lituanistinė Čikagos mokykla buvo įsteigta 1950 m. kovo 11 d. Jai dažnai teko keisti patalpas, kol 1957 m. rudenį įsikūrė Jaunimo centre. Mokykla yra paruošusi ir gyveniman išleidusi 35-kias laidas su 940 abiturientų. Joje dirbo 74 mokytojai, kurių 16 jau yra mirę. Į 58 gyvų mokytojų eiles įjungiami ir dabar dirbantys devyni mokytojai: vedėjas Juozas Masilionis, seselė Angelė, Eugenija Bielskienė, Rimas Černius, Danutė Eidukienė, Rūta Jautokienė, Nijolė Pupienė, Faustas Strolia ir Dovas Šaulys. Pastariesiems kilo originali mintis surengti buvusių ir dabartinių mokytojų suvažiavimą š.m. rugsėjo 28 d. Jaunimo centre. Mokyklai daug įtakos turėjo ne tik mokytojai, bet ir tėvų komitetai, ypač pirmininkai. Tad rengėjai suvažiaviman kviečia ne tik buvusius bei dabartinius mokytojus, bet ir tėvų komiteto pirmininkus. Suvažiavimas bus pradėtas Mišiomis už mirusius mokytojus ir mokinius, užbaigtas pobūviu su trumpa akademine ir menine dalimi. Bus surengta mokytojų darbų parodėlė. Dalyvius registruoja ir platesnes informacijas teikia Nijolė Pupienė, 7355 So. Whipple, Chicago, IL 60629. Tel. (312) 436-7343.

Čikagos lietuvių opera su G. Rossinio "Viliaus Telio" premjeriniais spektakliais susilaukė tik $10.837 nuostolio, mažesnio negu pernai. Nuostolį tikimasi padengti loterija, kurios bilietėlių knygutės jau išsiuntinėtos rėmėjams.

Niujorko ir apylinkių lietuviai rugsėjo 28 d. Kultūros židinyje paminės lietuvių tautos sukilimo prieš sovietus 45 metų sukaktį. Pagrindiniais kalbėtojais pakviesti dr. Adolfas Damušis ir plk. J. Vėbra. Meninę programą atliks muz. Viktoro Ralio vadovaujamas vyrų choras "Perkūnas" ir Jadvygos Matulaitienės įsteigtas Niujorko tautinių šokių ansamblis "Tryptinis".

Argentina

Los Angeles "Spindulio" ansamblis su vadovėmis Ona Razutiene ir Danguole Razutyte-Varniene pas Buenos Aires lietuvius viešėjo liepos 10-15 d.d. Viešnių ir svečių koncertas, surengtas liepos 12, šeštadienį, Lasalle gimnazijos salėje, sutraukė apie 700 dalyvių. Ansambliečiai atliko į dvi dalis paskirstytą dainų ir tautinių šokių pynę. Padėkos žodį tarė Argentinos lietuvių orgaizacijų ir spaudos tarybos pirm. Artūras Kaminskas, jaunimas įteikė gėlių abiem "Spindulio" vadovėm. Tos dienos vakarą Lietuvių centro patalpose "Spindulio" ansamblio nariams buvo surengtos pagerbtuvių vaišės. Trumpą programą atliko mažieji centro šokėjai, pavadinti "Spinduliukais". Kūma į šio vardo suteikimą buvo pakviesta Ona Razutienė. Liepos 13 d. viešnios ir svečiai iš Los Angeles dalyvavo sekmadienio Mišiose Aušros Vartų šventovėje, kur jas atnašavo kun. A. Lubickas, MIC, o pamokslą sakė kun. A. Steigvilas, MIC. Ansamblio nariai giedojo lietuviškas giesmes, atliko Mišių skaitymus, dalyvavo atnašų procesijoje. Visuomenininkas Zeferinas Juknevičius ansambliečius supažindino su Aušros Vartų parapijos raštine, pradžios mokykla, sale, lietuvišku muziejumi ir "Laiko" spaustuve.

Susivienijimas Lietuvių Argentinoje rūmus Lanus mieste spinduliečiai aplankė liepos 13 d. Ten jų laukė ant anglies paruošti jautienos kepsniai. Sveikino SLA pirm. Antanas Mikučionis, vaišių stalus palaiminо kun. A. Steigvilas, MIC. Pietų metu grojo plokštelių muzika. Ansambliečiai turėjo progą susipažinti ir pasikalbėti su SLA veikėjais ir jaunimu. Po pietų buvo aplankytas Adrogue esantis lietuviškasis Senelių židinys. Sekančią dieną "Spindulio" ansamblio nariai buvo supažindinti su Buenos Aires centru, paminklais, svarbiausiomis šio didmiesčio vietovėmis. Vakare vėl visi susirinko Lietuvių centre užkandai ir šokiams. Tai,atrodo, buvo ir atsisveikinimas su "Spinduliu". Dalyvavo visa ALOS taryba, jaunimas ir lietuviškos šeimos, kurios savo namuose svečiavimosi dienomis priglaudė ansamblio narius. Liepos 15 d. ansamblis išskrido Brazilijon, kur ansambliečių laukė koncertas ir trijų dienų viešnagė pas lietuvius Rio de Žaneiro mieste.

Australija

Melburno parapijos choras švenčia sidabrinę savo sukaktį. Choro užuomazga laikomos gegužinės pamaldos 1961 m. Lietuvių namuose. Kun. Pr. Vaseris tada pasiūlė su lietuviškomis giesmėmis persikelti į sekmadienių pamaldas šventovėje. Choro vadovu buvo pakviestas ką tik iš Anglijos atvykęs Jonas Juška. Nuo to laiko parapijos choras kiekvieną sekmadienį gieda lietuviškose pamaldose, kurios laikomos R. Melburne, Šv. Jono šventovėje. J. Juška iš vadovo pareigų pasitraukė 1964 m. Jį pakeitė ir su mažomis pertraukomis chorui ir dabar vadovauja Petras Morkūnas. Pastarąjį, dukart išvykusį į užjūrius, laikinai buvo pakeitusi Birutė Prašmutaitė, vėliau tapusi Melburno dainos sambūrio vadove. Melburno lietuvių parapijos choras nesiribojo vien tik vietinėmis pamaldomis — įsijungdavo į lietuvių pamaldas kitose vietovėse, giedodavo australų pamaldose, dainuodavo kai kuriuose lietuvių renginiuose. Yra išleidęs lietuviškų giesmių plokštelę "Garbė Tau, Viešpatie", kurios viršelį lietuviškais motyvais papuošė Albinas Savickas.

Britanija

Sovietų Sąjungos ir Britanijos užsienio reikalų ministeriai pasirašė sutartį, kuri užbaigia porevoliucinį finansinį sovietų ir britų atsiskaitymą. Britų išlaidas padengs Londono banke užšaldyti $68 milijonai, kuriuos norėjo gauti Sovietų Sąjunga. "Europos lietuvyje" teigiama, kad šios sumos 45 milijonus svarų sudaro banke investuotas nepriklausomų Baltijos respublikų — Lietuvos, Latvijos ir Estijos turtas. Dabar juo bus padengti Britanijos piliečių investacijų nuostoliai carinėje Rusijoje, atnešti Spalio revoliucijos. Esą tai vakarinėje liepos 15 d. žinių laidoje pranešė pirmasis BBC-I televizijos tinklas. Spaudoje ši žinia buvo nutylėta. Jos taipgi nesimatė ir šiapus Atlanto, aprašant E. Ševarnadzės ir G. Howe naująją sutartį.

Italija

Milano dienraštis "Il Corriere della Sera" liepos mėnesį paskelbė tris savo korespondento Sandro Scabello straipsnius, kuriuose jis pasakoja apsilankymo Lietuvoje įspūdžius. Straipsnių temas atskleidžia patys jų pavadinimai — "Katalikiškoji Lietuva — dyglys ateizmo šone", "Sunku būti kunigu Lietuvoje", "Lietuva saugoja savo autonomiją nuo Kremliaus". Pirmieji du straipsniai atskleidžia Katalikų Bendrijos gyvastingumą Lietuvoje, nuolatinį kunigų ir tikinčiųjų susidūrimą su įvairiais sovietinio režimo varžtais. Trečiajame straipsnyje vaizduojama lietuvių kova už tautiškumo išlaikymą.

Vokietija

Kun. Vaclovo Šarkos 40 metų kunigystės sukaktis paminėta Hamburge, Šv. Teresės šventovėje, liepos 21 d. Tą dieną pamaldos buvo skirtos kitataučiams — vokiečiams, latviams, estams, ukrainiečiams, lenkams ir kitiems. Iškilmingas Mišias sukaktuvininkas koncelebravo su dvidešimt kunigų, kurių eilėse buvo ir trys lietuviai — kun. A. Bernatonis, kun. A. Bunga ir kun. B. Liubinas. Oficialioje dalyje kun. V. Šarka susilaukė daug sveikinimų parapijos salėje. Lietuvių vardu sveikino religinio komiteto pirm. T. Lipšienė, kun. A. Bunga ir kun. B. Liubinas, evangelikų vardu — mokytojas R. Baliulis ir kun. Felgendreheris, kuriam teko būti evagelikų klebonu Kybartuose. Antrtajame sukakties minėjime liepos 26 d. dalyvavo daugiau lietuvių iš tolimesnių vietovių. Kapelionas kun. V. Šarka Hamburge ir kitose vietovėse aptarnauja 600 lietuvių. Šįkart į Mišias įsijungė pirmajame minėjime nedalyvavęs kun. P. Girčius, buvo giedamos lietuviškos ir vokiškos giesmės. Vargonais grojo prof. dr. Vytenis Vasyliūnas, giedojo operos sol. Lilija Šukytė. Po pamaldų įvykusiame minėjime Šv. Teresės šventovės komitetas sukaktuvininkui įteikė auksinę taurę ir patėną, VLB Hamburgo apylinkės valdybos pirm. L. Narkus — iš Lietuvos atvežtą albumą. Kun. P. Girčius skaitė pluoštą atsiminimų, jį siejančių su kun. V. Šarka. Pastarasis, nepaisydamas palaužtos sveikatos, vis dar aptarnauja lietuvius katalikus Hamburge, Schleswig-Holsteine ir Niedersachsene, važinėdamas kelis šimtus kilometrų.

Lietuvių fronto bičiulių metinės studijų bei poilsio stovyklos dalyviai Dainavoje klauso paskaitos. Pirmoje eilėje iš kairės: Gintaras Grušas, Juozas Kojelis, kun. Viktoras Dabušis, Mida Lenkauskienė Nuotr. Vyt. Maželio

Lietuvių fronto bičiulių savaitė

• Nuo Mindaugo iki 2010 metų • Įsijungimas į politinį darbą • Lietuvos teatro problemos • Katalikai ir komisarai • Santykiai su lenkais • Rimtos paskaitos • Nuotaikingos programos • Gražus Otavos "Ramunėlių" pasirodymas

JUOZAS BAUŽYS

1986 rugpjūčio 3–10 d.d. Dainavos stovyklavietėje įvyko Lietuvių fronto bičiulių sukaktuvinė trisdešimtoji studijų ir poilsio savaitė. Bičiuliai kasmet renkasi vienai savaitei susitikti, paklausyti įvairių paskaitų ir diskusijų, aptarti aktualių klausimų ir gražioje Dainavos aplinkoje pailsėti. Š. m. savaitėje dalyvavo apie 90 bičiulių. Savaitę sekmadienio vakare pradėjo LFB centro valdybos pirm. Juozas Mikonis, komendantu buvo Vytautas Brizgys, administracinius reikalus tvarkė Jonas Vasaris. Rytais buvo atnašaujamos šv. Mišios. Savaitės kapelionų buvo iš Floridos atvykęs kun. Viktoras Dabušis.

Studijinė savaitės dalis, nors ir nebuvo skirta vienai specifinei temai, lietė įdomius ir aktualius klausimus.

Dalila Mackialienė, aktorė ir lietuviškojo teatro puoselėtoja, šiuo metu gyvenanti Floridoje, kalbėjo apie teatrą ir jo problemas okupuotoje Lietuvoje. Ji vaizdžiai apibūdino visą eilę atskirų teatrinių vienetų, šiuo metu veikiančių Lietuvoje, papasakojo jų veiklos istoriją, sunkias sąlygas, bet kartu ir didelį entuziazmą kūrybai. Lietuviškas teatras ten yra stropiai prižiūrimas, kad nenukryptų nuo režimo linijos.

Apolinaras Bagdonas jaukioje ežerėlio aplinkoje kalbėjo tema: "Senoji lietuvių religija". Remdamasis įvairiais istorikų šaltiniais, prelegentas buvo paruošęs tikrai įdomią paskaitą apie senovės lietuvių dievus ir deives, išvardindamas vardais ir apibūdindamas kiekvieno dievo veiklos sritį ir santykius su žmonėmis.

Dr. Augustinas Idzelis, jaunesnės kartos akademikas, skaitė paskaitą "Išeivijos traktavimas sovietinės Lietuvos spaudoje", pateikdamas vaizdą, ką sovietinė spauda rašo apie mūsiškį gyvenimą. Išeivijos mokslininkai yra gerai Lietuvoje žinomi, apie juos informuojama. Dėmesio susilaukia politiniuose straipsniuose OSI veikla ir tariamieji lietuviai nusikaltėliai, 1985 m. įvykusi Laisvės išvyka Baltijos jūroje, polemizuojama su Venclova ir Štromu. Straipsniai dažnai vartoja satyrą ir lietuvių išeivijos gyvenimo pajuokimą., Atrodo, labiausiai bijoma jaunesnės lietuvių išeivių akademikų veiklos pasireiškimų. Visai beveik nepuolamas "Amerikos balso" radijas. Jų spaudoje buvo pasidžiaugta, kad praėjusių metų "Santaros-Šviesos" savaitgalyje svečiams iš Lietuvos nebuvo pateikta jokių kontraversinių bei politinių klausimų. Paskaitininkas pabaigai padarė keletą išvadų, kad išeiviai per daug šoka ir dainuoja, vengdami politinio darbo. Pirmoje eilėje reikia daugiau informacinių gerų knygų apie Lietuvą ir jos bylą.

Andrius Anužis, jaunas respublikonų partijos veikėjas, baigęs istorijos mokslus, kandidatuojąs į Mičigano valstijos seimą, skaitė paskaitą iš savo srities — "Jaunas lietuvis JAV politikoje". Jis rekomendavo, kad jaunimas vasaromis dirbtų kongresmanų ir senatorių įstaigose, užmegztų su jais artimesnius ryšius, įsigytų politinio darbo patyrimą. Skatino jaunimą domėtis žurnalistika ir politiniais mokslais. Pageidavo, kad mūsų lituanistinėse mokyklose būtų dėstomi ir politiniai mokslai. Paskaita buvo labai praktiškais klausimais ir sukėlė daug diskusinių pasisakymų.

Algimantas Gečys, JAV Lietuvių Bendruomenės pirmininkas skaitė kontroversinių minčių paskaitą "Lietuvių Bendruomenė 2010 metais". Pateikė pranašiškų ateities pramatymų: LB ir Lietuvos vyčiai bus dvi paskutinės išliekančios organizacijos, bendravimo kalba bus anglų, lietuviškų mokyklų beveik neliks, tik specialūs kursai, lietuviška spauda bus išnykusi, nebus lietuvių kunigų, ryšys su Lietuva tačiau bus didesnis, paskutinis lietuvis Amerikoje bus bendruomenininkas. Žinoma, tokios mintys susilaukė gyvų diskusijų.

Dr. Vytautas Vardys skaitė išsamią paskaitą "Katalikai ir komisarai 1940-41 Lietuvoje". Tai trumpa ištrauka iš jo ruošiamos knygos apie krikščionybę Lietuvoje, ryšium su 1987 m. artėjančiu 600 metų sukaktimi. Paskaitoje jis palietė pirmosios sovietų okupacijos laikotarpį, naujojo režimo santykius su Katalikų Bendrija, palaipsniui didėjančius religijos ir jos institucijų suvaržymus. Buvo norima Bendriją visiškai išjungti iš visuomeninio gyvenimo. Pas kai kuriuos to meto katalikų veikėjus buvo pastebimas ne visiškai tikras komunizmo supratimas: buvo bandoma jieškoti dialogo su komunizmu, bet greit buvo nusivilta ir pajusta tikrovė.

Algimantas Gureckas, skaitė įdomią paskaitą "Nauji posūkiai lenkų santykiuose su lietuviais". Lenkų didybės vizija nėra išnykusi: jie norėtų pasilaikyti dabartines vakarines sienas ir atgauti rytines. Tačiau Lenkijos pogrindinės organizacijos galvojančios gyvenimiškiau. Jos bando užmegzti santykius su lietuviais, prižada net asisakyti Vilniaus srities. PLB palaiko ryšius ir kalbasi su lenkų "Pomost" organizacija tais klausimais. Svarbu, kad jau galima derėtis ir vesti kultūringus pašnekesius, nors jie vedami ne pasitikėjimo, bet bendrų interesų srityje. Diskusijose iškilo Vilniaus arkivyskupijos klausimai.

Vaclovas Kleiza, Generalinis Lietuvos konsulas Čikagoje, padarė platų pranešimą apie Lietuvos diplomatinės tarnybos ir konsulatų darbą. Klausytojai patyrė daugybę įdomių ir mažai težinomų faktų. Tai buvo tikrai vertingas informacinis pranešimas.

Linas Kojelis, prezidento Reagano patarėjas užsienio ir politiniams reiklamas, kalbėjo tema "Dabartinė Amerikos lietuvių darbotvarkė Vašingtone". Joje palietė aktualius lietuviams klausimus, davė keletą patarimų mūsų politiniams veiksniams.

Jaunesniųjų simpoziumas tema "Jaunimo dalyvavimas visuomeninėje ir politiniame gyvenime" gražiai pavyko. Dalyvavo adv. Daina Kojelytė, adv. Joana Kuraitė-Lasienė ir Gintaras Grušas. Buvo iškeltas didesnis jaunimo pasiruošimo reikalas vadovauti, duoti gražūs pavyzdžiai iš Kanados LB veiklos, kuriai daug dirba jaunesnioji karta, jieškota praktiškų būdų labiau jungtis į politinį darbą, prieiti prie galingos svetimosios spaudos. Buvo siūloma kad jaunimas turėtų galimybę dalyvauti visuose VLIKo, ALTos ir Bendruomenės posėdžiuose.

Vakarais savaitės metu buvo ruošiamos meninės programos, minėjimai ir pabendravimai. Vieną vakarą Čikagos sambūrio iniciatyva buvo paminėta 45 metų sukaktis nuo 1941 sukilimo. Progamoje dalyvavo dr. Kazys Ambrozaitis, Juozas Baužys, Apolinaras Bagdonas ir Dalila Mackialienė. Taip pat skaidrėmis buvo prisiminta 30-ji tokių savaičių sukaktis. "Jaučio kepimo" vakare su kupletais pasirodė Florida: Dalila Mackialienė, Vanda Majauskienė, dr. Vytautas Majauskas ir Juozas Paliulis. Vienas vakaras buvo skirtas buv. "Į Laisvę" redaktoriaus Vacio Rociūno gimtadienio sukakčiai prisiminti. Keletas sveikinimų, bendros dainos, vynas ir sūris prisidėjo prie malonios nuotaikos. Dar kitą vakarą buvo paruoštas montažas, skirtas kovojusiems už laisvę. Dalyvavo jaunimas: Andrius Polikaitis, Karigaila Petrulis, Aida ir Rama Bublytės, Marius Gražulis, Rūta Vardytė. Kalbėjo Pilypas Narutis.

Pagrindinis meno vakaras buvo šeštadienį, rugpjūčio 9. Dalila Mackialienė deklamavo Andriekaus, Putino, Brazdžionio ir Degutytės poeziją. Nepaprastai gražiai pasirodė kanadiečių mergaičių dainos vienetas "Ramunėlės" iš Otavos. Šis dainos vienetas šiemet švęs savo 10 metų veiklos sukaktį. Jam vadovauja Rūta Kličienė ir Loreta Lukšaitė. Dainininkės profesionaliai paruoštos, su koncertais dažnai pasirodo lietuviškose ir svetimtaučių programose, nors Amerikoje gal ir nelabai dar težinomos. Vakaro metu dainavo Vida Balsevičiūtė, Silvija Jurgutytė, Rasa ir Rūta Jurkutės, Lina Radžiūtė. Dviem išėjimais jos atliko lietuviškas ir estradinio pobūdžio dainas, kurios klausytojams nepaprastai patiko, ir susilaukė ilgų plojimų.

Dar prieš šį koncertą buvo nuleistos vėliavos ir, LFB tarybos pirmininkui Algiui Raulinaičiui tarus žodį, trisdešimtoji studijų ir poilsio savaitė buvo oficialiai baigta.

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

Lietuvių kalinių laiškai iš Sibiro

Paskelbti "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos" 70 numeryje

Gintautas IEŠMANTAS, jau tremtyje, rašo: "Jau penki metai jūsų žodis ir geri linkėjimai lydi mane sunkiame kančios kelyje. Jie teikė jėgų ir džiaugsmo, kad mano auka nedingo nežinios tamsoje, kad yra žmonių, kuriems rūpi nepažįstamo žmogaus likimas. Šiandien aš jau ištrėmime — nuo balandžio 3 d. ryto — ir turiu galimybę jums padėkoti už tą neįkainotą dvasinę paramą, teiktą trumpučiais pasveikinimais, už širdžių ir sielų šilumą, pasiekusią mane Uralo sniegynuose, nepaisant kliūčių ir galimų nemalonumų. Žinoma, tik dalis jūsų laiškų buvo man įteikti, o paskutiniais metais aš jų iš viso negavau, bet jaučiu, kad yra, padėdami gyventi ir nė per mirksnį neprarasti vilties ir tikėjimo. Jie man taip pat skambėjo, kaip svaigus gimtinės balsas — toks brangus ir mielas nelemtoje tolybėje.

Paskutinius šešis mėnesius bavau 36-ajame lageryje. (. . .) Tėvas Alfonsas, kaip jį vadina kaliniai, visada žvalus, geros nuotaikos, kupinas tikėjimo ir vilties. Aš džiaugiuosi, kad likimas davė galimybę su juo susipažinti. Tai nuostabios dvasinės stiprybės, plataus mąstymo ir žavinčios tolerancijos žmogus, kurio paliktas įspūdis niekada neišblės iš mano atminties. Kai žinai, kad yra tokių žmonių, kaip jis, darosi lengviau gyventi, jauti, kad iki galo nepalūžtančia ir viskam pasiryžiusia širdimi ištversi, nešdamas rūsčios pareigos kryžių.

Mano ištremtis, kaip ir kiekvieno kito, yra dalis šitos rūsčios pareigos kelio. Būdamas lageryje svajoji: štai išeisi ir šiaip ar taip bus geriau. O kai išvydau, kur mane atvežė, buvau tiesiog priblokštas. Vienintelis darbas — miško kirtimas, vežimas, plukdymas. Yra, tiesa, dar ir lentpjūvė, tegul ir nedidelė. Taigi, nė vienas darbas ne man. Iš pradžių gavau, tačiau gydytojas, sužinojęs, kas aš per vienas, tiesiai paklausė: "Ar tu žinai, supranti, kas tai per darbas?" Žinoma, aš neturėjau nė mažiausio supratimo. Atsižvelgdamas į tai, kad mano dešinės rankos delnas nesveikas, reikalinga operacija, uždėjo rezoliuciją, pageidaujančią duoti darbą, kuris nebūtų susijęs su sunkumų kilnojimu. Tokiu būdu atsidūriau sargo pareigose (toje pačioje lentpjūvėje). Nežinau, ar džiaugtis, ar liūdėti, bet ko gero tai pati geriausia išeitis. Daug laisvo laiko, diena priklauso man, išskyrus vieną kitą sekmadienį ar šeštadienį. Šiandien 4 val. einu jau antrą kartą į šitą darbą. Gyvenu bendrabutyje dviese, su guduku iš Užkarpatės. Pernelyg giria tarybų valdžią ir peikia kapitalizmą. Bet tai jo reikalas. Aš nesileidžiu į pokalbius, su niekuo nedraugauju. Mano padėtyje, (. . .) juo labiau, kad Vuktilo rajone aš esu vienintelis tokio tipo paukštis. Panaši pozicija yra, matyt, patogiausia. Pati gyvenvietė yra nemaža, sako, kad joje yra apie trys tūkstančiai gyventojų. Tačiau nelabai tvarkingai išsidėsčiusi. Greta teka Pečiora, kuria vasarą plaukioja laivai, plukdomi sieliai. Yra, berods, trys maisto parduotuvės, ligoninė, vidurinė mokykla. Namai mediniai, vieno aukšto, išskyrus bendrabučius ir administracinius pastatus.

Pradėjau apsiprasti. Dabar jau ne taip viskas atrodo. Į Vuktilą iš Podčarjės eina autobusas (apie 20 kilometrų), iš Vuktilo iki Uchtos (118 km) skrenda lėtuvas, o iš Uchtos į Masvą — tiesioginis lėktuvas arba traukinys (Vorkuta–Maskva). Vėliau, matyt, reikės susirasti atskirą kambarį. Kad tik dienos nebūtų šaltos! Niekaip negaliu priprasti prie šalčių, o čia jie siekia iki 50 laipsnių. Tikiuosi, kad viskas bus gerai, juo labiau, kad, kaip pastebėjau, ir čia "mano gerasis angelas dar saugo" (. . .).

Priimkite nuoširdžiausius linkėjimus!

P.S. Išleidžiant iš lagerio atidavė visus laiškus."

Podčarje, 1986. IV. 14

Gintauto Iešmanto adresas: 169715 Komi ACCR, Vuktylskij r-on, pos. Padčerje, ul. Sovetskaja, obšč. N:1, Gintautas Iešmantas.

Kun. Sigitas TAMKEVIČIUS:

"(. . .)Už viską visiems ačiū. Taip ir norisi prisiminti šv. Jono Auksaburnio žodžius: "Tu duodi duoną, o gauni amžinąjį gyvenimą, duodi drabužį, o gauni nemirtingumo skraistę, duodi praeinančias gėrybes, o gauni pastovias . . . Tu daugiau gauni nei duoti."

Brangiausia dovana man buvo Šv. Raštas. Laisvomis valandomis skaitau ir savo širdyje svarstau Viešpaties žodžius. Gyvenant laisvėje buvo daug darbų ir rūpesčių ir daug kas likdavo neišstudijuota, per mažai įsigilinta. Dievas atvedė mane į Uralą ir sudarė sąlygas ilgoms rekolekcijoms, kad galėčiau geriau įsiklausyti į Viešpaties žodžius, gyvybiškiau pajusti Viešpaties Duonos skonį. Trys apaštalai, pajutę Dievo artumą, sušuko: "Kaip gera mums čia!" Visur, kur mes bebūtume, — laisvėje ar nelaisvėje, prie altoriaus, ar prie virtuvės puodų, — Dievo artumas mus pralinksmina ir paguodžia. Užtarkite savo malda, kad ta Dievo artuma būtų mano gyvenimo tikrovė.

(. . .)Mano kasdienybėje nieko naujo. Žadintuvas kas antrą dieną kelia darbui — tai mano Nazaretas . . . Bandau įsijungti į gavėnios rimtį ir susitelkimą. Kaip greitai bėga laikas. Kartais apima baimė: Viešpatie, kad tiktai tos greitai prabėgančios dienos nebūtų tuščios, kad nors maža dalele pasitarnautų Dievo karalystės plitimui. (. . .) Aplankiusiems mane sveikinimais ir malda esu labai dėkingas.

1986.02.14

Iš Jadvygos BIELIAUSKIENĖS laiško:

". . .Triskart atkrentant, teko stipriai susirgti. Aukos patvirtinimo ženklas. Siela nušvito neregėtai vaiskia šviesa, kuri lydėjo mane ir tebelydi nepatirtuose sunkumuose, nušviesdama naujom varsom į vis didesnį ir gilesnį savęs išsižadėjimą, o gal ir į pilnai priimtą auką — mirtį. Jeigu tai įvyktų, džiūgaukite ir šlovinkite Viešpatį, kad ir neverčiausios, tiek klydusios, nužeminta auka tapo priimta mūsų kūdikių, mūsų vaikelių išgelbėjimui nuo pražūtingos girtuoklystės ir sunkaus jos palikimo — suirusių šeimų, beglobių, išsigimusių vaikų, smukusios moralės, netikėjimo . . .

Tikėjimo malonė ir paprastam tikinčiajam padeda žiūrėti į kančią kaip į būtiną apvalančiąją galią. Supratau, kad kančia vaisinga tik tada, kai ją priimame nuolankiai, tik tada ji atveria sielos akis. Troškimas pakelti mylimuosius iš nuopolio, įprasmina mūsų kančią, kurią vardan jų išgelbėjimo priimame džiūgaudami ir patys augame meilėje, vaduojami jos iš kančios baimės. "Kas bijo, tas dar nepakankami myli" — sako meilės apaštalas. O kiek nelaimingųjų iškeliauja Meilei visai negimę, nepraregėję! Kaip gaila jų! Ir meldžiu nuolatos, kad nubustų bent mirties valandoje, kad Gailestingojo Dievo būtų pabudintos.(. . .) Sveikinu visus, visus!

Visada su Jumis prie Išganytojo-Eucharistinio Jėzaus kojų mylimiausieji mano!"

"TŽ" red. pastaba. Turimomis žiniomis, kun. Sigito Tamkevičiaus adresas: USSR, Permskaja obl. 618801, Chusovskoy rn., pos. Polovinka, uchr. VS–389/37.

Jadvygos Bieliauskienės: USSR, 431200 Mordovskaja ASSR, Tengushevsky rn., pos. Barashevo, uchr. ZhKh 385/3-4.

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

Atlikite savo pareigą

Kiekvienais metais Kanadoje automobilių nelaimėse žūna apie 70, sužeidžiami 4000 vaikų.

Naujausi krašto statistikos duomenys rodo, kad beveik 80% vaikų, neturinčių nė penkerių metų, yra nepakankamai apsaugoti motoriniuose autovežimiuose.

"Transport Canada" yra nustačiusi griežtas saugumo taisykles, kurių privalo laikytis vaikų nešiojamų lopšelių, saugumo ir paaukštinamųjų sėdynių gamintojai.

Geriausią apsaugą parūpinsite savo vaikams, pasodindami juos į tinkamai įrengtas sėdynes, pritvirtintas prie autovežimio viršutiniu diržu.

Pritvirtinkite. Tai padaryti - jūsų pareiga.

Transport Canada Transports Canada

Canada

Lankytojai iš užsienio eina pro Aušros Vartus Vilniuje. Nuotrauka daryta 1986 metų vasarą Kanados lietuvių turistų, viešėjusių Lietuvoje

Istorinis pasakojimas "Kur bėga Šešupė"

VYTAUTAS DYVAS

"Kur bėga Šešupė" knyga, autoriui sutikus, skirta ltn. Antano Naikelio atminimui. Dedikavo Marijampolės Rygiškių Jono vardo gimnazijos buvę auklėtiniai, ypač 1936 metų laidos absolventai, ir PLP karo mokyklos XX laidos karininkai. Šioje karo mokyklos laidoje buvo ir ltn. A. Naikelis, bolševikų sunaikintas už laikymąsi karininko duotos priesaikos. Autoriaus ir ltn. A. Naikelio bičiuliai, daugiausia marijampoliečiai, stipriai padėjo knygą išleisti, suaukodami per $3500. Tai gana retas atvejis beletristikos leidyboje.

Istorijos draugija, leidėja, primena knygos ryšį su praeitimi. Spėjimą patvirtina titulinio puslapio įrašas: "Sūduva ir Marijampolės gimnazija Priešaušryje". Knygoje randame ir kelias nuotraukas iš šios gimnazijos gyvenimo.

Autorius Vizbaras čia pasakoja apie ūkininkų gyvenimą Sūduvoje ir apie šviesuolių ryžtą, kai Rygiškių Jonas (J. Jablonskis) dar tik gimnaziją lankė. Aprašomas laikotarpis baigiasi "Aušros" pasirodymu. Kelių puslapių epilogas įjungia autoriaus paaiškinimą, kad vyriausiojo veikėjo Povilo Naujokaičio pavardė, šalia eilės minimų istorinių asmenybių, esanti išgalvota ir atstovaujanti "Priešaušrio laikmečio iš kaimo kilusių lietuvių intelektualų kartai, kurie savo išsimokslinimu ir darbu atkūrė laisvą, nepriklausomą Lietuvą" (psl. 235). Išgalvotasis Naujokaitis, Griškabūdžio artimos apylinkės piemenėlis, vedamas per daraktoriaus ir ruso mokytojo pradinį lavinimą, per Marijampolės gimnaziją į Kvietiškio dvarą, kuriame įsipainioja geron, doron, laimingai pasibaigusion meilėn. Susipratęs lietuvis ima skleisti "Aušrą", todėl prieš pat atestato gavimą rusų pašalinamas iš gimnazijos, nors epiloge jis jau yra pasiekęs filologijos daktaro mokslinį laipsnį.

Pasakojimas lengvas, jį lydi šviesa, retai maišosi juodas vargas ar didelis skausmas. Griškabūdis su savo kaimais, upeliais, pelkėmis įsimena ir ne sūduvio galvoje. Čia rašantis, perskaitęs knygą, vietovardžius pasekė žemėlapyje ir Br. Kviklio "Mūsų Lietuvoje", o pavardes — "Lietuvių enciklopedijoje". Susipažino su prel. Oleka, perėjo Č. Sasnausko gyvenimo kelią. Tai ženklas, kad knyga patraukė dėmesį. Ji sudomins visus, kurie nelauks didelių naujenybių ar staigmenų.

Naujenybių ir staigmenų čia nėra, Naujokaičio kelias yra tipiškas to laikotarpio lietuvio inteligento kelias. Šį faktą naudojant, būtų galima tarti: knyga neatnešė nieko nauja, todėl nereikalinga. Panašiai buvo pažymėtas ir nuteistas ne vienas leidinys. Bet ar naujumo stoka yra užtikrintas nereikalingumo ženklas, kaip dažnai tvirtinama? Naujumas yra subjektyviai suprantamas. Ilgai gyvenusiam, daug žinančiam ir piktokam viskas neįdomu, įkyru, viskas erzina, todėl smerktina. Jaunesniam, neišdidžiam, optimistiškesniam, be to, vidurinėse mokyklose nesimokiusiam apie Kudirką, Basanavičių seni dalykai bus nauji.

Kiti apsivils šiame autoriaus darbe neradę romano bruožų. Žinoma, knygos "Kur bėga Šešupė" nereikėjo vadinti romanu. Visi priedai — nuotraukos, sąrašai, paaiškinimai, dedikacijos romanui iš esmės gal ir nekenkia, bet ir negelbsti. Šitokia "išvaizda" yra neįprasta. Vizbaras Šešupėje savo pastangas ir priemones naudojo vienam tikslui — papasakoti, kas vyko. O romanas būtinai reikalauja ir kitų priedų: charakterių, konfliktų ir t.t. Romane dialogai ne tik stumia veiksmą, bet ir apibūdina kalbančius, kelia ar atleidžia įtampas. Romanui būtinais ženklais Vizbaras šios knygos neaprūpino. Taip ir vežimo, kuriam pamiršta motorą įdėti, nevadiname automobiliu.

"Kur bėga Šešupė" yra skaitytinas pasakojimas, kurio vertę palaiko isotriniai siūlai.

Jonas Vizbaras – Sūduvas, KUR BĖGA ŠEŠUPĖ. Romanas. Išleido Lietuvių istorijos draugija. Čikaga, 1986 m., 246 psl., $10.

Lietuvių kalbos kursai ir garsajuostės

Naujas lietuvių kalbos vadovėlis "Lietuviais norime ir būt" su palydinčia garsajuoste ir lietuvių kalbos kursai Dainavos stovyklavietėje vasaros metu

Jau pagamintos garsajuostės prie Danguolės Tamulionytės vadovėlio "Lietuviais norime ir būt." Komplektą sudaro dvi garsajuostės po 45 min. ant kiekvieno šono. Tekste — žodžių ištarimas, gramatika, klausimai ir atsakymai, skaitymai, keletas dainų, giesmių ir poezijos — iš viso 30 pamokų. Kiekviena pamoka atskirta muzikos gabalėliu — liaudies instrumentų muzika, "Kiškučių polka". Komplekto kaina — 15.00 dolerių.

Vadovėlis ir garsajuostės tinka lietuviškai besimokantiems — pradedantiems ir pažengusiems. Tai didelė pagalba studentui ir mokytojui. Pasiryžę išmokti lietuvių kalbą gali mokytis ir namuose. Imantieji neakivaizdinio dėstymo kursą taip pat galės pasinaudoti.

Garsajuostės ir vadovėlis gaunami Lietuvių Bendruomenės švietimo taryboje (5620 South Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA). Rytiniame JAV pakrašytje — Filadelfijoje, kur tos garsajuotės gaminamos, — pas B. Krokį (1124 Hedgerow La. Philadelphia, PA 19115). Galima užsakyti tel. (215) 671-0397.

Kursai Dainavoje

Jau antri metai Mokytojų studijų savaitės metu vyksta taip pat ir lietuvių kalbos kursai. Juose mokosi daugiausia trečios kartos Amerikos lietuviai, mišrių šeimų jaunimas, Amerikos lietuviai, kurie gyveno vietovėse atskirti nuo lietuvių ir neturėjo progos išmokti ir kalbėti lietuviškai. Mokosi ir vyresnieji pensininkai, kurie planuoja važiuoti į Lietuvą, taipgi tie, kurie ten buvo ir pamatė kaip reikalinga lietuvių kalba. Jei mišri šeima, pvz. žmona lietuvė, mokosi ir jos vyras. (Šiais metais mokėsi vienas suomis Kangas ir mišrios kilmės amerikietis skotas Long — abu jie buvo puikūs studentai). Mokosi ir senoliai, kurie labai nori, kad jų vaikaičiai atvyktų į Dainavą pas lietuvius. Jie jau buvo juos ir atsivežę.

Ypač malonu turėti jaunuosius studentus, kurie, pradėję mokytis, pamilsta lietuvių kalbą, pamato, kad smagu jos mokytis. Jie tvirtai ryžtasi lietuvių kalbą išmokti gerai, gramatiškai. Tokių šiais metais buvo 9: Mary Loehman, John Nunnery, J. Petraitienė, Kristina Kuncevičius, Gailutė Gumauskaitė, M. Jonaitytė (neblogai kalbanti lietuviškai), L. Vaidilienė (tobulinosi liet. k.), kun. P. Stravinskas ir R. Waleyko.

Kursus organizuoja, švietimo tarybai pritariant, B. Krokys, kuris juose ir dėsto. Šiais metais atėjo į pagalbą pakviestas mokytojas Vytautas Jonaitis iš Grand Rapids.

Užsiregistruoti į kursus reikia ankstyvą pavasarį, pagal spaudoje skelbiamą informaciją..

Dainavos aplinka ir stovyklaujantieji mokytojai yra malonūs ir visada pasiruošę padėti studentams. Mokomasi lietuvių k. rytais dainuojant chore (chorvedys V. Ralys). Mokytoja J. Matulaitienė, mokydama tautinių šokių, kalba tik lietuviškai, kaip Lietuvoje. Mokomasi pamaldų metu — Mišios, pamokslas. Ne veltui viena studenčių, rašydama įspūdžius apie Dainavą, pareiškė: "Atvažiavusi į Dainavą, radau kampą Lietuvos".

Atsisveikinant lietuvių kalbą besimokantieji atliko montažą "Lietuva — mano protėvių žemė", kurį paruošė kursų vadovas. Tai netolima Lietuvos praeitis pagal Maironio poeziją. Įdėta ir B. Brazdžionio poezijos. Lietuvių kalbos studentų pasirodymą publika nuoširdžiai įvertino karštais plojimais. **B. K.**

Bookbinding Studio
"SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas – lietuvis.
Telefonas **625-2412**
P. O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

"Pietvakariuose"

"Pietvakariuose" yra nauja kun. J. Burkaus 440 psl. knyga. Ji gaunama pas autorių (809 Ramble, Hot Springs, AR 71901, USA) ir pas knygų platintojus. Kaina — $15 JAV, $20 kan.

Tai vysk. V. Brizgio sumanymas — paruošti knygą apie lietuvius kunigus, dirbusius Amerikos pietvakariuose.

Perskaitęs rankraštį, vysk. V. Brizgys rašė, kaip pažymėta knygos pratarmėje: "Perskaičiau su dėmesiu viską... Ką parašei... apie lietuvius kunigus El Paso diocezijoje, bus ir istoriškai vertingas ir įdomus tomas... Esi padaręs tai, ko niekas vėliau negalėtų padaryti... Esi padaręs darbą, vertą mūsų tautos ir ypatingai mūsų tremtinių kunigų istorijai" (psl. 10).

Gerai pažinęs El Paso vyskupą ir visus ten dirbusius lietuvius kunigus ir jų darbo sąlygas, perskaitęs rankraštį, kun. V. Daugintis rašė autoriui: "Su dideliu įdomumu perskaičiau 'Pietvakariuose' knygos rankraštį apie lietuvių kunigų veiklą Amerikos pietvakariuose. Galiu pasakyti, kad jie ten paliko istoriją, kuri žavės kiekvieną, kuris skaitys šią knygą" (psl. 10).

Kun. V. Katarskis, kelis sykius lankęs savo draugus pietvakariuose, perskaitęs knygą, rašo: "Ačiū už knygas. Atlikote didelį darbą, surinkdamas tiek daug medžiagos apie konfratrus, dirbusius Amerikos pietvakariuose... Skaitoma su įdomumu".

Kitų knygos skaitytojų atsiliepimai: "Labai daug darbo įdėta, o taip pat ir laiko, paruošiant šią knygą, ir daug liks istorijai, ko niekur kitur niekas negalės rasti" (Ed. B.).

"Gavau Jūsų rašytą knygą 'Pietvakariuose', kurią su dideliu įdomumu neatsitraukdamas perskaičiau. Knyga yra monografinio tipo, t. y. duodanti keleto asmenų biografines apybraižas, įpintas į to laiko istorinę slinktį ir geografinį išdėstymą" (J.D.).

"Noriu būtinai padėkoti už Jūsų nuostabią knygą, ypač už tokią nuostabią ištvermę ir tokį didelį pasišventimą Dievo tarnystėje ir pagalbą savo tautiečiams su taip gražiais raštais" (ses. R.).

Tad, paskatinti tų, kurie knygą jau skaitė, verta susidomėti dar neturintiems tos įdomios "Pietvakariuose" knygos.

B. Dinaitis

Asmeninės dovanos giminėms Lietuvoje

Po pakeitimo taisyklių siuntiniams į Lietuvą siųsti dabar muitą turi sumokėti siuntinių gavėjai. Siūlome praktiškus mažus siuntinius, kurie siunčiami oro paštu ir pasiekia Lietuvą per labai trumpą laiką.

1986 - 3
Sportinis kostiumas, vyriškas arba moteriškas, "Adidas" firmos, vyriškas arba moteriškas bliusonas (labai pageidaujami Lietuvoje), puiki bliuskutė arba išeiginiai marškiniai, gėlėta vilnonė skarelė. ..... **$200.00.**

1986 - 4
Sportiniai batai, vyriški arba moteriški, vyriškas arba moteriškas nertinis, bliusonas - striukė. ..... **$190.00.**

1986 - 5
Anorakas-striukė, vyriška arba moteriška, 1 p. velvetinių džinsinių kelnių, vyriškas arba moteriškas megztinis, nailono skarelė. ..... **$200.00.**

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą praktiškiausiu ir naudingiausiu paveldėjimo būdu.

Z. Juras,
11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England
Tel. 01 460.2592

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (convertor) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?

Kreipkitės į ***"House of 220".*** *Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.*

Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.

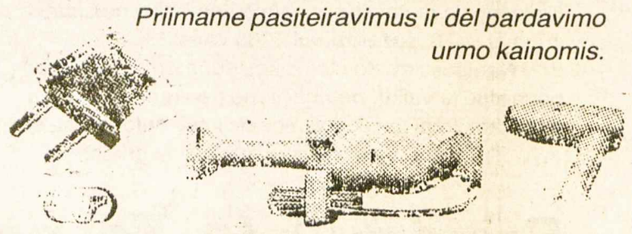

HOUSE OF 220
1444 Gerrard St. E., Toronto
(416)—461-2602

Paminklas Vilniaus Rasų kapinėse ŠLAPELIAMS – žymiesiems lietuviško žodžio ir knygos puoselėtojams

Novelė

Nelaimės duktė

RIMAS BAGDONAS

Kai aš pirmą kartą kirviu nešinas išėjau į kalnų girias, su nepasitenkinimu sutiko mane senieji kirtėjai.

— Būsimas girininkas, hm... jauniklis... — tarpusavyje pašaipiai kalbėjo apie mane. Nė viena smulkmena nepraėjo jų nepastebėta. Kai jie pakilo nuo ugnies ir iš po aštrių kirvių ašmenų pradėjo lėkti skiedros, visi stebėjo mano darbą ir taisė mano klaidas. Mano pakirstam medžiui triukšmingai krentant, jie sekdavo akimis jo viršūnę iki ji pasiekdavo žemę, o jų žvilgsniuose slypėjo kažkokie sunkūs prisiminimai.

Pamažu jie apsiprato su manimi. Vienas kitas net juokauti bandė.

Senajam šūktelėjus "pietūs", aš jau buvau "savas" — darbu pritapau. Nors delnai kaip ugnis degė ir neįpratusi nugara sunkiai tiesėsi, bandžiau šypsotis. O jie parinko prie laužo labiausiai samanotą vietą, patiesė maišą ir ranka mostelėjo: "Čia bus Jūsų vieta".

Kai visi pabaigė valgyti ir pypkių dūmai padvigubino virš miško kybantį mėlyną debesį, senasis prašneko į mane:

— Nesistebėkite, kai mes taip žiūrime į krentantį jūsų pakirstą medį. Tai iš papratimo ir atsargumo... Vienas mūsų dėl to prarado savo gyvenimą... Iš pypkės išpūtęs milžinišką debesį, tęsė toliau:

— Jis buvo gražiausias vyras mūsų kalnuose: aukštas, lieknas, kaip toji kryžkelės pušis, šviesių plaukų, melsvų akių. Jis pavergė visų merginų svajones. Ne vienai, jam einant pro šalį, pradėdavo kraujas greičiau tekėti ir skruostai parausdavo. Ne viena iš tolo sekdavo jį akimis ir gėrėdavosi puikia jo išvaizda. Bet jis jų nepaisė. Vienodai jo kirvis kirto medžius, vienodai jo žvilgsnis žaisdavo merginų akimis. Ir juokdavosi jis, kai vakare, jam su armonika einant į pamėgtą pakriaušę, atsidarydavo namų langai, ir kasotos galvos klausydavosi užburiančių garsų.

Iki vidurnakčio jis sėdėdavo virkydamas armoniką, visus pas save viliodamas. Pamažu susirinkdavo jaunimas apie jį, susidarydavo poros ir sukdavosi šokyje arba suglaudę galvas klausydavosi armonikos raudos. O jis žiūrėdavo į tolį, švelniais ūsais pasipuošusiose lūpose žaidė liūdna šypsena. Vienuma jį graužė...

Vieną vakarą jo armonika staigiai nutilo. Visi nustebę sužiuro į jį: jo akys buvo įsmeigtos į kalnų takeliu ateinančią merginą. Tai buvo nauja mūsų seniūno samdinė Laimutė. Ji čia dar buvo neįsigyvenusi ir tik pirmą vakarą tada atėjo, traukiama jo muzikos ir akių.

Nuo to vakaro jo armonika grojo tik jai.

Kai prieš pabaigiant darbą jo kirvis dvigubai greičiau pradėdavo kirsti, mes tik šypsodavomės. Kalnais į mus atskriejus penkiems bažnytėlės bokšto laikrodžio dūžiams, jo kirvis skriesdavo įpraston vieton ir jis, sumurmėjęs "Labos nakties!", dingdavo tarp medžių. Mums iš lėto namo grįžtant, jo armonika jau girdėjosi pakriaušyje, ir pirmos poros traukdavo pas jį.

Jos atėjimas visada nutraukdavo armonikos garsus. Ilgai, tvirtai spausdamas jos ranką, sodindavo ją prie savęs ir vėl imdavo armoniką į rankas.

Paskutinės poros jau būdavo seniai išsiskirsčiusios, armonika gulėdavo prie jų ir ilsėdavosi, o jis, apglėbęs ją savo stipriomis rankomis, kartu su ja svajodavo apie ateitį ir dažnai tik Aušrinė priversdavo juos išsiskirti. Jis nešdavo ją per rasotą lauką lyg lengviausią pūką, o ji savo rankomis glostydavo jo gelsvas garbanas ir kažką šnibždėdavo.

Vieną lietingą dieną pas mus į girią, į lapinę, užklydo Laimutės kaimo seniausias žmogus sidabro papuošta galva ir drebančiomis rankomis. Susirinkus pietų, jis staiga kreipėsi:

— Judu su Laimute mylitės, tai mylėkitės. Bet atmink, kad ji yra Nelaimės duktė.

— Ach, — mostelėjo ranka... — Aš tau ne pasakas seku, bet teisybę sakau! — beveik supyko senelis. — Kai Laimutė buvo tik trijų dienų, užklydo pas mus sena moteriškė. Iš kur ji atėjo ir kas tokia ji buvo, tai niekas ir dabar nežino. Bet įžengė ji į Laimutės tėvų namus ir tiesiai priėjo prie gulinčios su kūdikiu motinos.

— Tavo kūdikis — Nelaimės duktė, — girgždančiu balsu ji tarė išsigandusiai motinai. — Ji atneš mirtį ją pamilusiam vyrui ir paskui pati mirs...

— Ir išėjo. Laimutės motina neteko sąmonės. Tėvas ją tik po valandos atgaivino. Garsas apie tai, ką toji paslaptingoji moteris pasakė naujagimės motinai, aplėkė apylinkę, tačiau niekas nenorėjo tuo tikėti. Nors mergaitę pakrikštijo Laimute, sakau tau — saugokis jos, nes ji Nelaimės duktė...

— Nutilkite! — nervingai jį pertraukė, tai tik senų bobų plepalas.

— Ne plepalas, bet teisybė, — ruošdamasis eiti tvirtino senelis. — Saugokis, ji neša mirtį...

Lietus jau buvo aprimęs. Iš už kalnų iškilo laumės juosta ir pranašavo gražų orą. Miške vėl supoškėjo kirviai.

Staiga pasigirdo Laimutės balsas.

Visi, lyg kažką baisaus išgirdę, šiurpo nukrėsti, pakėlė galvas. Džiaugsmu spinduliuodama, kaip toji laumės juosta graži, Laimutė bėgo pas jį. Jis, paėmęs ją į glėbį, suko apie save.

— Uogų tau atnešiau, neišpilk! — džiaugsmingai, bet lyg truputį bardama, kalbėjo.

— Atsimink senio žodžius! — šūktelėjo vienas mūsų.

— Tylėk! — jis mostelėjo ranka ir siekė ranka uogų krepšelio.

Bet niekieno nepastebėtas, naujo kirtėjo pakirstas medis kaip žaibas slydo tarp medžių žemyn ir, iki persigandęs kirtėjas spėjo sušukti, visu svoriu krisdamas prislėgė... Uogos pabiro...

Siaubo apimta Laimutė šoko atgal. Jai šakos tik rankas apdraskė. O jis guli po medžiu — visas kruvinas, iš skausmo sukandęs dantis žiūrėjo į ją ir liūdnai šypsojosi.

Visi šokome gelbėti. Su didžiausiomis pastangomis nuritom medį ir pakėlėm jį. Jis ištiesė vieną ranką į Laimutę ir sušnibždėjo:

— Laimute... kodėl tu Nelaimės duktė? ... Kodėl? ...

Balsas suvirpėjo ir nutrūko; ranka bejėgiai nusviro ir pasigirdo paskutinis atodūsis.

Rytojaus dieną sutikau seniūną, skubantį pas kunigą. Jis buvo susijaudinęs, lazda jo rankose drebėjo, lyg drebulės lapas.

— Šiąnakt mirė Laimutė...

Nutilo senasis, pypkė jau seniai buvo užgęsusi, o akyse blizgėjo perlai...

— Na, dabar į darbą! — nusišluostęs akis paragino mus. Ir miške vėl supoškėjo kirviai.

Kai vienas pats nepajėgdamas nuleisti į gretimo medžio šakas įsipynusią eglę paprašiau vieną iš vyrų į talką, atėjo ir, sunkiai stumdamas medį, sušnibždėjo:

— ... buvo jo sūnus...

Užsakykite "TĖVIŠKĖS ŽIBURIUS" kaip dovaną jaunavedžiams, studentams, mokslus baigusiems, jauniems profesionalams, naujakuriams, vienišiems tautiečiams. Metinė prenumerata naujam skaitytojui — $15.00, JAV-se — $15.00 amerikietiškų. Reguliari prenumerata — $20.00, JAV-se — $20.00 amerikietiškų.

Devenių kultūros fondo leidiniai

1. ***Jūratė Statkutė de Rosales, BALTŲ KALBOS BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE,*** $15.00, JAV
2. ***Motiejus Karaša, GYVENIMO SŪKURIUOSE,*** $15.00, JAV
3. ***Jokūbas Dagys, SCULPTURES*** (meno albumas), $35.00, JAV
4. ***J. Andrius, LIETUVOS ŽEMĖLAPIS,*** $6.65, JAV

Užsakymus siųsti: Devenių kultūrinis fondas, P.O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733, USA.

JUOZAS AUDĖNAS
"LIETUVOS VALSTIEČIAI LIAUDININKAI"
Olga Audėnienė
23939 So. Gage Road
Wilsonville, Oregon 97070, USA
Siunčiu $18.00 ir prašau man atsiųsti J. Audėno knygą
Vardas ir pavardė _____
Adresas _____
_____
Parašas _____

Visuomenės veikėja MILDA LENKAUSKIENĖ ir prof. VYTAUTAS VARDYS Lietuvių fronto bičiulių studijų bei poilsio stovykloje Dainavoje, kur aktyviai dalyvavo akademinėje programoje Nuotr. Vyt. Maželio

"Asmuo ir laisvė"

DR. TOMAS ŽIŪRAITIS, O.P.

Šiuolaikinio vakariečio žmogaus išsilaisvinimo krypčių kritika Antano Paškaus studijoje

Žmogaus išsilaisvinimas galimas tik per asmens atsinaujinimą.

Kun. dr. Antano Paškaus akademinę veiklą geriausiai pažįstame iš jo paskaitų ir straipsnių: visada turiningų, įdomių ir aktualių, išimčių tuo tarpu čia neminint. Tokiomis akademinėmis savybėmis dar labiau pasižymi jo studija "Asmuo ir laisvė" (A. la).

Studijos kilmė ir svarba

Šios studijos užuomazgą sudaro autoriaus straipsniai, prieš ketverius metus paskelbti mūsų spaudoje. Tuose straipsniuose "buvo pradėta nagrinėti šiolaikinio vakariečio (t.y. Vakarų kraštų, T.Ž.) žmogaus išsilaisvinimo apraiškos. Sistemiškai tucs straipsnius sudėjus į krūvą, ir gimė ši knyga, pastorinta dar vienu atskiru skyrium apie psichologinės-terapinės kultūros įtaką katalikybei. Reikia pridurti (autorius rašo 1984 m.), kad prieš keletą metų dėstytos mintys nei kiek nepasėno. Priešingai, jų svarba, atrodo, bus dar padidėjusi" (A. la, p. V) Iš tikrųjų tų minčių svarba yra ne tik padidėjusi, bet nuolat didėja. Todėl šiandieną "išsilaisvinimas bene vienas iš dažniausiai linksniuojamų žodžių vakariečių kalbose. Girdime apie moterų vadavimąsi nuo vyrų, vaikų nuo tėvų, mokinių nuo mokytojų, darbininkų nuo darbdavių, piliečių nuo valstybės, tikinčiųjų nuo Bažnyčios, pagaliau net žmogaus nuo Dievo. Vienus šie išsilaisvinimai gąsdina, kitus džiugina" (A. la, p. V).

Tos svarbos pagrindines detales sistemingai nurodo jos turinys: 1. Asmens išsilaisvinimas. Šiame skyriuje — apraiškos ir dialektika, laisvės kryptys istorijoje, negatyviosios laisvės reiškiniai, pozityviosios laisvės reiškiniai, dviejų laisvių dialektikoj. 2. Asmens išsilaisvinimo kryptys. Čia keturios vizijos: marksistinis Prometėjas, psichologinis žmogus, psichodelinis mistikas, krikščioniškas humanistas. 3. Asmeninė laisvė ir dora. Iš tikrųjų šiame trečiame skyriuje, o ne antrame, kaip studijoje išspausdinta, klausiama ir aiškinama krikščioniškos doros pagrindas — meilė ar tiesa, logiškos ir psichologiškos spragos meilės etikoje, kur veda išsilaisvinimas iš tiesos. 4. Išsilaisvinimų įtaka katalikybei — paskutinis skyrius, kuriame autorius vaizdingai aiškina išsilaisvinimus ir dabarties žmogų, psichologinės įtakos ženklus, marksizmo pėdsakus ir atsinaujinimo kibirkštis. Studijos pabaigoje — citatų šaltiniai ir studijos teksto paaiškinimai, užimą daugiau kaip devynis puslapius. Jau šis detalus turinys rodo, kad (vienaip ar kitaip svarstomi) *išsilaisvinimai* užima centrinę vietą "Asmens ir laisvės" puslapiuose. O tie išsilaisvinimai turi savo kelrodžius, t. y. savo kryptis, pagal kurias tebevyksta *tariamieji* išsilaisvinimai — tai, anot autoriaus, marksistinis Prometėjas, psichologinis žmogus, psichodelinis mistikas ir krikščioniškas humanistas. Atrodo, kad autorius tobulai apsiriko, *krikščioniška* humanistą priskirdamas prie tariamojo išsilaisvinimo krypčių. Kaip tas humanistas kai kuriems skaitytojams atrodo ir kaip jis, anot autoriaus, privalo atrodyti — apie tai bus kritiškai užsiminta vėliau.

Marksistinis Prometėjas

Prometėjas — milžinas arba titanas senovės graikų mitologijoje. Autorius pradeda aiškinti marksistinį Prometėją, iš esmės škicuodamas tos graikų mitologijos titaną, pavogusį ugnį iš dangaus, padovanojusį ją žmonėms ir tokiu būdu pasidariusį žmonijos net geradariu... Titanas nepalaužiama valia priešinęsis Zeusui — vyriausiam senovės graikų dievui ir taip tapęs simboliu kovos su smurto viešpatavimu.

Karolis Marksas irgi laikė save prometėjišku herojumi, pasiryžusiu verčiau likti *prirakintu* prie uolos, negu tapti Zeuso vergu, gyventi, jo supratimu, laisvėje be Dievo nei priespaudoje su Dievu. Mat ir jis, kaip mitologinis Prometėjas, esą atvėrė kelią į naują ir autentišką žmogiškumą, kuriam atsirasti reikią dviejų sąlygų: pirmoji — gamybos priemonių pašalinimas iš privačių rankų, tokiu būdu panaikinant išnaudojimą ir skurdą; antroji sąlyga — Dievo išplėšimas iš žmonių širdžių, tokiu būdu sugrąžinant žmogui savarankiškumą ir kovingumą (plg. A. la, p. 55).

Labai gerai žinome, kad "Markso laukiamas autentiškas žmogus nepasirodė, net išpildžius anas jo sąlygas (...) Marksistinis Prometėjas, ryžęsis nešti žemėn dangaus ugnį, pats atsisėdo į Zeuso sostą ir bando prie uolos prikalti *visus* tuos, kurie mėgina nešti *laisvės* ugnį saviesiems" (A. la, p. 58, 59; plg. p. 158, išn. 91-93). Šią originalią ir teisingą kritiką baigiame irgi autoriaus žodžiais: "Užuot tapęs graikiškosios mitologijos titanu, padovanojusiu žmonijai ugnį, marksistinis Prometėjas pavirto 'raupsuotuoju Kaligula', užmušusiu asmenišką individo gyvenimą" (A. la, p. 64).

Psichologinis žmogus

Vakarų kraštuose vis labiau ryškėja toks žmogaus tipas, kurį amerikiečių (Freudui artimas) sociologas ir psichoanalitikas *Philip Rieff* pavadino *psichologiniu žmogumi.* Tas Philip Rieff šį žmogų charakterizavo šiuose veikaluose: "The Triumph of the Therapeutic", (Harper and Row — Publishers, New York and Evanston, New York 1968, p. IX-X, p. 26-27, 39-41, 50, 53-55, 58, 61 ir 200); Freud: "The Mind of the Moralist, (Third Edition, The University of Chicago Press, Chicago and London 1979, p. 329-357, 375-393).

Pagal tą žinomą Philip Rieff studijos (A. la) autorius pateikia psichologinio žmogaus tikslią ir teisingą charakteristiką, kurios pagrindinės savybės galėtų būti sekančios.

Psichologinis žmogus — "Tai žmogus, išsivadavęs iš ideologijų, institucijų ir praeities varžtų, sugebąs džiaugtis visais savo pojūčiais, visais savo psichiniais išgyvenimais (...) Psichologinis žmogus, į save nusigręžęs subjektyvusis hedonistas (t. y. egocentriškas, o ne šiaip sau hedonistas, — T. Ž.), draugiškas technologinio rojaus barbaras (...) Mokslininkas tampa jo herojum, psichiatras — jo nuodėmklausiu ir aktorius — jo kunigu. Teatras yra jo bažnyčia, ant kurios altorių jis pats save užsikelia... Jis nepažįsta nei tiesos, nei klaidų, o tik nuomones... Nuo religijos ir ideologijų nusigręžęs, privatumo tvirtovėje užsidaręs, šis 'draugiškas barbaras' tikisi neužsikrėsti beprasmiškumo epidemija" (A. la, p. 65, 67 ir 82).

Mes gerai žinome, kad tokio tipo žmogus su visomis tomis savybėmis vis labiau reiškiasi ypač Vakarų pasaulyje, o ne *pačioje* Vakarų *kultūroje.* Tokio tipo žmogus, garsėjąs ypač Vakarų pasaulyje, kartais išeina iš savo ir privatumo, ir egocentriškumo "tvirtovės", kad bent iš dalies atsivertų *psichiatrui,* ir tik psichiatrui, psichinių ligų gydytojui, tartum atleidimo galią turinčiam nuodėmklausiui. Čia ir glūdi viena pagrindinių priežasčių, kodėl aukščiau apibūdinto tipo žmogus pavadintas *psichologiniu žmogumi,* nors toks pavadinimas nėra pats geriausias. Mes tokį žmogų laikome *vadinamuoju* psichologiniu žmogumi, priklausančiu šiuolaikinio vakariečio žmogaus išsilaisvinimo klystkeliams.

(Bus daugiau)

Atsiųsta paminėti

TĖVYNĖS SARGAS, trimėnesinis politinės minties žurnalas, 1986 m. 1(63) nr. Redaguoja Algirdas J. Kasulaitis (894 East 223rd Street, Euclid, Ohio 44123, USA. Administruoja Adomas Viliušis (4050 S. Campbell, Chicago, IL 60632, USA). Metinė prenumerata — $12.00, numerio kaina — $4.00.

Kornelija ten Bom, IR VIS DELTO. Nepažymėtas nei vertėjas, nei ledidėjas. Šį 65 psl. leidinėlį atsiuntė ev. kunigas K. Burbulys iš Čikagos. Jame aprašomas likimas olandų šeimos, gelbėjusios žydus nacinės okupacijos metais.

Algimantas Kezys, NATURE: FORMS AND FORCES. Photographs from our national, state, and local parks. Loyola University Press. Chicago, 1986, p. 113. Tai labai dailiai išleistas nespalvotų meniškų nuotraukų rinkinys. Kieti viršeliai. Kaina $14.95.

Jonas Gutauskas, TIKIU GYVENIMĄ – NE MIRTĮ. Eilėraščiai. Kalbą tikrino Juozas Vaišnys, SJ. Viršelis ir iliustracijos — dail. Editos Nazaraitės. Spausdino "Tėviškės žiburiai". Toronto 1986 m., 96 psl.

Kajetonas J. Čeginskas, DIDYSIS VILNIAUS SEIMAS IR DEMOKRATINĖS MINTIES RAIDA LIETUVOJE. Lietuvių kultūros institutas. Lampertheim 1986 m., 21 psl.

Eberhard Demm, DIE DEUTSCHLITAUISHE GESELLSCHAFT 1917 –1918. Lietuvių kultūros institutas. Lampertheim 1986 m., 20 psl.

Gerhard Bauer, DAS LITAUISCHE GEWOHNHEITSRECHT. Lietuvių kultūros institutas. Lampertheim 1986 m., 37 psl.

Manfred Klein, BETTLER UND BETTELWESEN IN LITAUISHEN SPRICHWOERTERN. Lietuvių kultūros institutas. Lampertheim 1986 m., 23 psl.

Povilas Reklaitis, MACIEJ STRYJKOWSKI ALS HISTORIKER LITAUENS. Lietuvių kultūros institutas. Lampertheim 1986 m., 18 psl.

JAHRESTAGUNG 1985 SUVAŽIAVIMO DARBAI. Lietuvių kultūros institutas (Romuva, 6840 Lampertheim 4, Huettenfeld). Redagavo Vincas Bartusevičius. Lampertheim 1986 m., 128 psl.

Menininkas ir jo laikotarpis

ALBERT CAMUS

Menininkai, atmetantys buržuazinę visuomenę ir jos formalųjį meną bei reikalaujantys kalbėti apie realybę ir tik apie ją pačią, susiduria su skausminga dilema. Jie privalo būti realistais ir vis dėlto negali jais būti. Jie nori, kad jų menas paklustų realybei, bet realybė negali būti vaizduojama be atrankos, kuri ir padaro ją meno kūriniu. Puikūs ir tragiški ankstyvųjų Rusijos revoliucijos metų kūriniai — akivaizdus tokios kančios pavyzdys. Rusija davė tuomet Bloką ir didįjį Pasternaką, Majakovskį ir Jeseniną, Einšteiną ir pirmuosius cemento bei plieno novelistus, pasižymėjusius puikiais formos ir temų bandymais, vaisingu maištu, audringu jieškojimų entuziazmu. Tačiau reikėjo padaryti galutinę išvadą ir nuspręsti, kaip buvo galima būti realistais, kai pilnutinis realizmas buvo neįmanomas. Diktatūra šiuo atveju, kaip ir kitais, ėjo tiesiai į tikslą: jos nuomone, realizmas buvo reikalingas ir galimas tiek, kiek jis buvo sąmoningai socialistinis. Ką visa tai reiškė?

Suprantama, toks teiginys nuoširdžiai pripažįsta, jog realybė negali būti atvaizduota be atrankos, tačiau devyniolikto šimtmečio realizmo teoriją atmeta. Lieka vienintelė išeitis — rasti esminį sprendimą, kuris suteiktų pasauliui formą. Ir toks principas atrandamas — ne realybėje, kurią mes pažįstame, bet toje realybėje, kuri dar tik bus, trumpai tariant — ateityje. Norint teisingai atvaizduoti tai, kas yra, reikia taip pat nupiešti tai, kas bus. Kitaip sakant, tikras socialistinio realizmo objektas yra kaip tik tai, kas dar nėra realu.

Prieštaravimas pakankamai žavus, bet ir pati socialistinio realizmo išraiška buvo užtektinai prieštaringa. Iš tikrųjų, ar įmanomas socialistinis realizmas, kai realybė nėra pilnutinai socialistinė? Ji nebuvo socialistinė nei praeityje, nei iš viso dabartyje. Atsakymas paprastas: mes pasirinksime šiandienos arba vakardienos realybėje tai, kas atitinka ir tarnauja puikiam rytdienos miestui. Iš vienos pusės, mes neigsime arba smerksime bet kokius realybės aspektus, kurie nėra socialistiniai, ir iš kitos pusės šlovinsime tai, kas yra ar bus socialistiška. Mes neišvengiamai susidursime su propagandiniu metu, su jo didvyriais ir jo piktadariais, su pamokančia literatūra, kitaip sakant, su formalistiniu, nutolusiu nuo tikrovės menu. Galiausiai toks menas bus tiek socialistinis, kiek jis bus nerealistiškas.

Ši estetika, pretenduojanti būti realistine, deja, tampa nauju idealizmu, tokiu pat nevaisingu tikram menininkui, kaip ir buržuazinis idealizmas. Realybei tariamai suteikiamas savarankiškumas tik tam, kad lengviau jį iš ten galima būtų pašalinti. Menas paverčiamas į nieką. Jis tarnauja ir tarnaudamas tampa vergu. Tik tie, kurie vengia realybės vaizdavimo, bus vertinami kaip realistai. Ir tokie cenzūruos kitaip rašančius. Buržuazinė visuomenė pagarsėjo neskaitymu arba nesupratimu, o totalistinė visuomenė pasižymės kūrėjų izoliavimu nuo skaitytojų. Dar kartą tikras menas bus iškreiptas arba nutildytas, ir universalus ryšys bus neįmanomas dėl tų pačių žmonių kaltės, kurie taip aistringai to ryšio troško.

Lengviausias dalykas, susidūrus su tokiu žlugimu, būtų priimti vadinamąjį socialistinį realizmą, kaip turintį mažai bendro su didžiuoju menu, o revoliucionieriai pačios revoliucijos vardu turėtų jieškoti kitokios estetikos. Bet gerai žinoma, jog šios estetikos gynėjai šaukia, kad joks kitoks menas už jos ribų nėra galimas. Jie leidžia savo laiką, šaukdami apie tai. Tačiau, giliu mano įsitikinimu, jie patys tuo netiki ir savo širdyse yra nutarę, jog meninės vertybės turi būti pajungtos revoliucijos vertybėms.

Jeigu visa tai būtų aiškiai apibrėžta, diskusija būtų lengvesnė. Galima būtų gerbti tokį didelį pasišventimą daliai žmonių, kenčiančių dėl kontrasto tarp visų nelaimės ir menininko privilegijų, atmetančių nepakenčiamą nuotolį, skiriantį tuos, kuriuos slopina vargas, ir tuos, kurių pašaukimas yra pastoviai išreikšti save. Tuomet galima būtų stengtis suprasti tokius žmones, bandyti su jais susikalbėti, stengtis išaiškinti jiems, kad pvz. suvaržant kūrybinę laisvę tikriausiai nėra teisingas kelias nugalėti vergiją ir kad iki jie gali kalbėti už visus, kvaila yra išsižadėti galimybės kalbėti mažų mažiausiai už kelis.

Taip, socialistinis realizmas turi sutikti su faktu, kad jis yra politinio realizmo dvynys. Jis aukoja meną galutiniam tikslui, kuris yra svetimas menui, nors tai vertybių skalėje gali pasirodyti kaip aukštesnė kategorija. Trumpai sakant, jis suvaržo meną laikinai, kad pirma būtų pasiekta teisybė. Jei teisybė egzistuoja dar neapibrėžtoje ateityje, menas atgimsta.

Šiuo atveju auksinė dabartinio sumanumo taisyklė, taikoma menui, yra reikalavimas iškepti omletą, nesumušus kiaušinių. Bet neįveikiamas sveikas protas neturi mūsų klaidinti. Norint iškepti gerą omletą, nepakanka sumušti tūkstančius kiaušinių, ir, manau, kepinio vertė neapsprendžiama sudaužytų lukštų skaičiumi. Jeigu mūsų laikų meniniai virėjai suverčia daugiau kiaušinių pintinių, negu jie ketina, tai civilizacijos omletas gali iš viso neišeiti, ir menas niekad nebeatgims. Barbarizmas niekad nėra laikinas. Pakankamo pripažinimo jam niekad nėra gana, ir natūraltu, kad iš meno barbarizmas perauga į moralus. Tuomet žmonių kančia ir kraujas pagimdo nereikšmingą literatūrą, pataikūnišką spaudą, fotografiškus portretus ir limonadines pjeses, kur religijos vietą užima neapykanta. Menas vystosi priverstiniame optimizme — pačioje blogiausioje prabangoje, ir todėl pačiame bjauriausiame mele.

Ar galima kuo stebėtis? Žmonijos kančios yra toks gilus objektas, kad, regis, niekas negalėtų jo paliesti, jei nebūtų toks jautrus, kaip Keats. Sakoma, jis galėjo paties skausmo rankom paliesti. Tai raiškiai matoma, kai kontroliuojama literatūra bando palengvinti tas kančias oficialia paguoda. Meno melas dėl meno stengiasi nepažinti blogybių ir tuo būdu neprisiimti atsakomybės už jas. Bet realistinis melas, vis dėlto pripažįstantis esamas žmonijos nelaimes, išduoda tas nelaimes, paaukodamas jas ateities laimių šlovinimui, nors apie jas niekas nieko nežino. Tad ateitis įgalina visokios rūšies apgavystę.

(Iš "Resistance, Rebellion and Death", 1957 m.).

Vertė **Edita Nazaraitė**

AUDRA GEDRYTĖ, torontiškės E. Ulickienės vaikaitė, yra trečias inžinierius klivlandiškių Gedrių šeimoje (pasekė tėvo Algio ir sesers Ingridos pėdomis). Baigė valstybinį Klivlando universitetą pramoninės inžinerijos bakalaurės laipsniu "cum laude". Dirba šiuo metu "Stouffer's Food" bendrovėje, Solon, Ohio. "Tau Beta Pi" ir "Alfa Pi Mu" draugijų kvietimu ji tapo jų nare ir ėjo įvairias pareigas. Ilgametė "Grandinėlės" narė, pasirodžiusi ne kartą kaip solistinė šokėja. Yra baigusi šeštadieninę lietuvių mokyklą

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kun. prof. Antanas Rubšys yra Šv. Rašto ir biblinių kalbų dėstytojas Manhattano kolegijoje Niujorke. Šv. Rašto temomis yra daug rašęs spaudoje, išleidęs du tomus "Rakto į Naująjį Testamentą" ir du tomus "Rakto į Senąjį Testamentą". Dabar jis rašo naują knygą apie misijines apaštalo Pauliaus keliones. Norėdamas geriau susipažinti su šv. Pauliaus aplankytomis vietovėmis, kun. prof. A. Rubšys vasaros atostogas praleido Artimuosiuose Rytuose, Maltoje ir Romoje, kur lankėsi Evangeliją skelbiantis šv. Paulius.

Juozas Audėnas yra palikęs studiją "Lietuvos valstiečiai liaudininkai", kurioje išsamiai aptariama varpininkų-liaudininkų srovės istorija, politinė programa bei jos pasikeitimai įvykių eigoje. Autorius taipgi atskleidžia šios politinės srovės įnašą į lietuvių tautos atgimimą, nepriklausomos Lietuvos gyvenimo metus. Daug autentiškos ir dar niekur neskelbtos medžiagos tenka varpininkų-liaudininkų veiklai VLIKo organizavime. Knygos kaina — $18. Jos išleidimu rūpinasi ir prenumeratorių laukia velionies našlė Olga Audėnienė, 23939 So. Gage Rd., Wilsonville, Oregon 97070, USA.

XXXIII-ji Europos lietuviškųjų studijų savaitė Salzburge liepos 27 — rugpjūčio 3 d.d. susilaukė 130 lietuvių ir kitataučių svečių. Oficialiame atidaryme juos sveikino pirmininkaujantis dr. K. Girnius ir PLB valdybos vicepirm. B. Jasaitienė. Paskaitas skaitė: dr. Juozas Girnius — "Bytautas, Dovydaitis ir Šalkauskis — lietuvių filosofijos pradininkai šimto metų gimimo proga"; dr. Povilas Reklaitis — "Salzburgiečių imigracija į Lietuvą"; kun. dr. Paulius Rabikauskas, SJ — "Krikščionybės įvedimas į Lietuvą"; Vincas Natkevičius — "Vytautas Mačernis, tragiškai žuvęs jaunas poetas"; dr. Alfredas Bammesbergeris — "Baltistikos pozicija indoeuropiečių kalbos tyrinėjimuose"; dr. Violeta Kelertienė — "Lietuvio santykis su gamta mūsų prozoje"; dr. Kęstutis Girnius — "Branduoliniai ginklai — strategija ir dorovė". Kun. dr. Voldemaras Cukuras aptarė prieš 20 metų įvykusią II-ją Vatikano santarybą — jos problemas, iššūkius, sprendimus; M. K. Čiurlionį ir jo kūrybą — Vladimiras de Castro, gimęs 1907 m. Raudonės pilyje, baigęs "Aušros" gimnaziją, dirbęs Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje. Vienažindžio, Šlaito, Vanagėlio, Maironio, Švabaitės, Jasmanto, Tyruolio, Jakšto bei kitų poetų eilėraščius vokiečių ir lietuvių kalbomis jausmingai deklamavo pastorius A. Franzkeit, redaguojantis Lietuvos vokiečių metraštį "Heimatgruss".

Lietuviškųjų studijų savaitę praturtino sol. Ginos Čapkauskienės, viešnios iš Kanados, vargonų virtuozo prof. dr. Vytenio Vasyliūno koncertai, gintaro dirbinių ir dail. Prano Gailiaus kūrinių parodos, tradicinė "Tėvynės valandėlė". Sol. G. Čapkauskienė savo koncertan buvo įjungusi O. Metrikienės, G. Gudauskienės, B. Budriūno, J. Govėdo, B. Jonušo, K. V. Banaičio kūrinių, kitataučių operų arijų ir dainų. Akompanavo prof. dr. V. Vasyliūnas, vargonų muzikos koncerte atlikęs J. S. Bacho, F. Liszto, J. Juzeliūno ir C. Francko kompozicijas. "Tėvynės valandėlę", vadovaujamą Sauliaus Kubiliaus, pradėjo iš Memmingeno atvykusi tautinių šokių grupė su savo vadove Alma Mikalauskaite-Neumann. Eglė Juodvalkytė kalbėjo apie Lietuvoje žuvusį kun. Juozą Zdebskį, skaitė iš ten jo atminimui gautą nežinomo autoriaus eilėraštį. Prisiminti amžiaus sukakčių sulaukę rašytojai, poetai ir visuomenininkai. Savaitės dalyvius pasveikino Lietuvių rašytojų draugijos pirm. Česlovas Grincevičius, pridėdamas ir iš Čikagos atvežtus "Draugo" sveikinimus. Programon jis įsijungė ištrauka iš savo knygos "Geroji vasara". Irenos Naudžiūnaitės-Joerg kūrinį "Paskutinės tvėrimo dienos" skaitė Daiva Repečkienė, savo eilėraščius — E. Juodvalkytė ir S. Kubilius. Po porą dainų padainavo solistai G. Čapkauskienė ir Ričardas Daunoras su jiems akompanavusiu prof. dr. V. Vasyliūnu. Paskutines Mišias rugpjūčio 3, sekmadienį, atnašavo vysk. A. Deksnys, asistuojamas kelių kunigų. Giedojo sol. Laima Stepaitienė.

Tradicinė liaudies muzikos šventė "Atataria trimitas" buvo surengta Kauno senamiestyje. Vilniaus gatvėje įvyko šventinės geriausių folklorinių Lietuvos ansamblių, muzikantų ir dainininkų eitynės, senamiesčio kiemeliuose, liaudies instrumentų muziejaus sodelyje ir Rotušės aikštėje — koncertai, šventės dalyviams skirta mugė. Po trijų dienų šventė perkelta į Lietuvos liaudies buities muziejų Rumšiškėse.

Poeto Antano ir vertėjo Motiejaus Miškinių gimtojoje sodyboje Juknėnuose uteniškių kraštotyrininkų pastangomis pastatytas stogastulpis. Jį sukūrė ir iš tėviškėje augusio ąžuolo išskaptavo respublikinę premiją laimėjęs liaudies meistras Stasys Karnauskas. Sodybos klėtyje Antanui ir Motiejui Miškiniams skirtą parodą įrengė Utenos kraštotyros muziejaus darbuotojai. Antanas Miškinis čia sukūrė daug eilėraščių, gimtojo kaimo žmones įamžino pasakojimų knygoje "Žaliaduonių gegužė".

Mažojoje Šiaulių dramos teatro scenoje buvo atlikta šio miesto 750-tosioms metinėms skirta teatralizuota Šiaulių jaunųjų poetų eilėraščių kompozicija "Saulės miestas", paruošta rež. K. Tumkevičiaus. Skambėjo paties K. Tumkevičiaus ir dailiojo skaitymo konkursų laureatės J. Giniotienės skaitomi P. Balčiūno, B. Budrevičienės, J. Gabriūnaitės, J. Jaro, J. Jovaišaitės, L. Paleckio, B. Puzino, J. Sabaliausko, A. Vasaitytės bei kitų šauliečių poetų eilėraščiai. Kanklėmis skambino aukštesniosios muzikos mokyklos dėstytoja R. Vaišnorienė.

Vilniaus operos ir baleto teatro atstovai lankėsi Rygoje. Latviams jie atliko du L. Delibo baleto "Kopelija" spektaklius, kuriuos Vilniuje sukūrė vyr. baletmeisteris V. Brazdylis, dirigentas V. Viržonis ir estų dail. E. Rentneris. Jų paruoštą L. Delibo "Kopeliją" matė Švedijos ir Sirijos žiūrovai, Kauno, Klaipėdos bei kitų Lietuvos miestų gyventojai. Rygon buvo nusiųsta dviguba atlikėjų sudėtis: Svanildą Šoko N. Beredina ir S. Masaniova, Kopeliją — L. Bartusevičiūtė ir J. Valeikaitė, Francą — P. Skirmantas ir J. Katakinas, Kopelijų — V. Kudžma ir V. Chlebinskas.

Dr. Kalvin Edouard Ward, negrų kilmės muzikologas, pagal JAV ir Sovietų Sąjungos keitimosi pedagogais programą iš Baltimorės buvo atsiųstas į Vilniaus konservatoriją. Praėjusių mokslo metų II semestrą jis Vilniuje dėstė specialų afro-amerikiečių XVIII —XX š. muzikos kursą. Svečiui buvo pasiūlytos pasirinkti trys konservatorijos — Leningrado, Jerevano arba Vilniaus. Pasirinko Vilniaus konservatoriją, nes apie ją buvo girdėjęs daug gerų žodžių. Net ir keitimosi pedagogais taryba siūlė rinktis Vilniaus koservatoriją, turinčią stiprias vargonavimo bei choro muzikos tradicijas, ypač palankią auditoriją. Muzikologas dr. K. E. Ward taipgi yra chorvedys ir vargonininkas.

XI-ji metinė lituanistų ir kraštotyrininkų ekspedicija, vadovaujama filologijos dr. Aleksandro Vanago, šią vasarą dešimt dienų viešėjo Plungės rajone. Pagrindinis dėmesys teko Plungės rajono vardynui, kurio rinkimą pradėjo, bet vis dar neužbaigė vietiniai kraštotyrininkai. Vietovardžiai bei kiti kalbos faktai buvo renkami Alksnėnų, Babrungo, Kulių, Paukštakių, Rietavo, Stalgėnų, Šateikių, Tverų ir Žlibinų apylinkėse. Ekspedicijos dalyviai, pasiskirstę į grupes, minėtose apylinkėse rinko jau užmarštin einančių esančių ar buvusių upių, upelių, senvagių, viensėdžių, kalnelių, pievų, miškelių, ganyklų ir kelių pavadinimus, gyventojų pavardes ir gyvulių vardus. Buvo užrašinėjami ir pasakojimai bei prisiminimai apie Plungės apylinkėse gimusius ar gyvenusius rašytojus — Žemaitę (gimusi Bukantėje), J. Tumą-Vaižgantą (kunigavęs Kuliuose), V. Mačernį (gimęs Šarnelėje). Susumavus ekspedicijos rezultatus, paaiškėjo, kad iš viso surinkta apie 20.000 kalbinės medžiagos vienetų. Šis rinkinys, perrašytas į atitinkamas korteles, įtrauktas į Lietuvių kalbos ir literatūros instituto kartotekas, praplės turimus fondus ir tarnaus būsimosioms lietuvių kalbos faktų studijoms. **V. Kst.**

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400, 532-3414

AKTYVAI virš 31 milijono dolerių

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10-3
Antradieniais	10-3
Trečiadieniais	10-3
Ketvirtadieniais	10-8
Penktadieniais	10-8
Šeštadieniais	9-1
Sekmadieniais	9-12.30

MOKA UŽ:

90 dienų termin. indėlius	6½%
180-185 d. termin. ind.	7 %
term. indėlius 1 metų	7½%
term. indėlius 2 metų	7½%
term. indėlius 3 metų	7½%
pensijų s-tą	7¾%
spec. taup. s-tą	6½%
taupomąją s-tą	6 %
kasd. taupymo s-tą	6½%
depozitų-čekių s-tą	5½%

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo	11 %
mortgičius nuo	9¾% - 12 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775

2239 Bloor Street West.

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES Real Estate & Insurance Ltd.

1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius

Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

PASIRINKITE SAU NAMĄ -

su

* patyrusiu atstovu
* sąžiningu patarnavimu
* asmeniniu patarimu

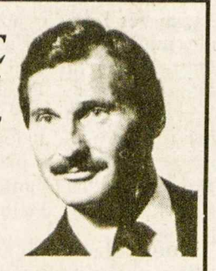

ANTANAS GENYS

an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent, etobicoke, ontario M9B 6G8 — 232-9000, res: 231-2839

"Bache Securities" registruotas atstovas

VILIUS SERGAUTIS, B.Sc.,

mielai jums patarnaus šėrų, lakštų, pelningo investavimo reikaluose.

Tel. 860-3280
18 King St. E.
Toronto, Ont., M5C 1E3

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 — Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus *patarnavimas!*

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoiu į namus

Lietuvių akademinio skautų sąjūdžio studijų dienų dalyviai Dainavos stovyklavietėje 1986 m. rugpjūčio 16 d. Viduryje stovi — sąjūdžio pirm. K. JEČIUS, vyr. sktn. S. GEDGAUDIENĖ, vyr sktn. K. MATONIS V. Bacevičius

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

to pakeitimu birželio 30 d. ir aštrių sankcijų politika P. Afrikai septynių Britų bendruomenės vadų konferencijoje Londone. Didžiausią rūpestį konservatoriams atnešė populiarumo kritimas Kvebeko provincijoje, kur 1984 m. rinkimuose laimėtojais tapo net 57 konservatoriai iš bendro 75 atstovų skaičiaus. Ten dabar vėl atsigavo liberalai. Už juos žada balsuoti 50% rinkėjų, o likusius balsus beveik lygiomis dalijasi konservatoriai ir lig šiol jokio svorio Kvebeke neturėję E. Broadbento socialistai.

Ministeris pirm. B. Mulroney nustebino ne tik kanadiečius, bet ir daugelį konservatorių vyriausiuoju savo strategu ir patarėju pasikviesdamas žymųjį konservatorių politiką Daltoną Camp. 1964 m. jis buvo išrinktas Kanados konservatorių pirmininku ir labiausiai pagarsėjo J. Diefenbakerio išstūmimu iš vado pareigų, jo pakeitimu gerokai tylesniu R. Stanfieldu 1967 m. Tai buvo jo strategija sugrąžinti konservatorius valdžion. Liberalų vadui ir ministeriui pirmininkui P. E. Trudeau tada stokojo populiarumo, bet jam talkon atėjo nevykusi D. Campo strategija. Galimas dalykas, iškalbus ir gerai visiems žinomas J. Diefenbakeris gal būtų vėl laimėjęs rinkimus, bet juos net du kartus iš eilės — 1972 ir 1974 m. pralaimėjo iškalbingumo stokojantis R. Stanfieldas. Tų pralaimėjimų dėka prestižą ir jėgą vėl atgavo liberalai su savo vadu P. E. Trudeau. Praėjo net 10 metų, kol pagaliau su atstovų dauguma parlamentan grįžo konservatoriai su dabartiniu savo vadu B. Mulroniu, pakeitusiu neefektingą J. Clarką, kuris savo ruožtu buvo pakeitęs J. Stanfieldą.

D. Camp vis dar turi daug priešų Kanados konservatorių partijoje, ypač buvusių J. Diefenbakerio šalininkų eilėse. Buvo laikas, kai jis pats galvojo tapti Kanados konservatorių vadu, tačiau jo viltis palaidojo du kartus pralaimėti rinkimai į Kanados parlamentą. Parlamentan neišrenkamas politikas negali būti partijos vadu. D. Camp tapo konservatorių strategu rinkiminėse kovose, daug prisidėdamas prie Ontario konservatorių premjero W. Daviso laimėjimų. Tačiau ir šiuo atveju jam nepavyko išvengti klaidingų patarimų, kurie buvo padaryti strateginiu tikslu. Vadovaudamasis jo patarimu, premjeras W. Davis prieš provincinio parlamento rinkimus 1971 m. sustabdė jau pradėtą Toronte tiesti Spadinos greitkelį, prieš kurį didžiausią triukšmą kėlė senamiesčio dalyje šioje gatvėje siuvyklas turintys Toronto žydai. Buvo rėkiama, kad čia yra Kanados madų centras, kai iš tikrųjų buvo tik daug siuvyklų, mintančių pigia ateivių moterų darbo jėga. Užtruko nemažai metų, kol pagaliau tos siuvyklos susilaukė darbo unijų ir buvo priverstos mokėti žmonišką atlyginimą. Ontario premjeras W. Davis, padarydamas nuolaidą Toronto žydams, laimėjo parlamento rinkimus, bet miestui paliko tik dalį taip reikalingo greitkelio, kurį anksčiau ar vėliau reikės užbaigti.

Pastaraisiais metais D. Camp turėjo politinį savo skyrių dviejuose Toronto dienraščiuose: konservatorių "The Toronto Sun" ir kiek vėliau liberalų "The Toronto Star". Ten jis dėstydavo savo idėjas, atskleisdamas konservatorių daromas klaidas. Tokia kritika tapdavo patarimais konservatoriams, nusiperkantiems laikraštį už 25 centus. Opozicija dabar kritiškai žiūri į D. Campo pakvietimą vyr. patarėju ministeriui pirm. B. Mulroniui ir jo konservatorių vyriausybės ministerių kabinetui. Mat šis konservatorių politikas staiga buvo padarytas valdžios tarnautoju su ministerio pavaduotojo teisėmis ir metine alga iki $120.000. Partijos turi savo patarėjus, bet jiems pačios moka atlyginimus iš šiam tikslui gaunamų lėšų. Oficialion valdinėn tarnybon tų savo partinių patarėjų jos stengiasi neįrikiuoti. Kadaise, būdamas opozicijoje, B. Mulroney mokė J. Turnerio liberalus laikytis šio principo, o dabar jį pats užmiršo.

Politikai daro išvadą, kad ministeris pirm. B. Mulroney į sekančius parlamento rinkimus planuoja eiti su ryškiu konservatorių posūkiu kairėn, nors savo laiku žavėjosi konservatyviomis J. Diefenbakerio pažiūromis. Patarėju pasirinktas D. Camp priklauso kairėn linkusiam partijos sparnui, vadinamam raudonuoju, kurio atstovas yra ir buvęs ministeris pirm. J. Clarkas. Aiškinama, kad konservatorių partijos posūkį kairėn B. Mulroney pradėjo J. Clarko paskyrimu užsienio reikalų ministeriu ir už jį dar kairesnio socialisto S. Lewiso — Kanados atstovu Jungtinėse Tautose. Tą posūkį dabar sustiprins vyr. valdžios patarėju pasirinktas D. Camp. Naujomis idėjomis dvelkia ir Kanados parlamento vasaros atostogų staigus pratęsimas nuo rugsėjo 8 d. iki spalio 1 d. Tuo pratęsimu dabartinė parlamento sesija užbaigiama ir spalio 1 d. bus pradėta nauja tradicine sosto kalba.

SPORTAS

GOLFAS

Š. Amerikos lietuvių varžybos

1986 m. Š. Amerikos golfo varžybos įvyko Toronte rugpjūčio 30-31 d.d. Georgetown aikštėje. Dalyvavo 140 golfininkų: iš Čikagos 44, Detroito 14, Klivlando 9, Ročesterio 4, Niujorko 2, kiti iš Toronto. Varžybos vyko dvi dienas. Kadangi žaidėjų buvo labai daug, žaidimas buvo lėtas ir užsitęsė gana ilgai, net iki sutemos. Varžybų komiteto pirmininkas buvo D. Laurinavičius, jam talkino L. Baziliauskas, J. Juodikis, R. Kymantas, S. Kėkštas, L. Radzevičius, V. Radžiūnas, J. Rusinavičius, Al. Simanavičius, Aug. Simanavičius, P. Stauskas, R. Saplys ir A. Zalagėnas. Aukomis ir dovanomis prisidėjo A. Kartavičius, S. Obelienius, J. Danaitis ir J. Gustainis. Jiems priklauso nuoširdi padėka.

Varžybos vyko pavieniui ir pagal miestų komandas. Buvo sudarytos A, B, C ir D klasės pagal išlyginamųjų smūgių dydį: A klasė, kurių išl. smg. buvo tarp 8 ir 14, B klasė tarp 15 ir 20, C klasė tarp 21 ir 26 ir D klasė su išl. smg. virš 27. Meisterių klasei priklausė tie, kurių išl. smg. buvo žemiau 7.

Toronto I komanda, kurią sudarė A. Dailidonis, A. Kevėžia, S. Podsadeckis, A. Stauskas, R. Langas, A. Mikelėnas, R. Šimkus, R. Strimaitis ir V. Ubeika, laimėjo I v., Čikagos I komanda laimėjo II v., Klivlando komanda III v., Toronto II komanda IV v., Čikagos inžinierių komanda V v., Detroito VI v., Toronto III komanda VII v., Čikagos II komanda VIII v., Toronto IV komanda IX v. Toronto moterų komanda, kurią sudarė I. Kymantienė, E. Kėkštienė, G. Stauskienė, J. Ignatavičienė, V. Balsienė ir D. Blyskienė, laimėjo I v., Čikagos moterų komanda II ir Detroito III v.

Pavienių žaidėjų geriausi rezultatai be išl. smg.: čempionų klasėje A. Dailidonis (Tor.) su dviejų dienų rezultatu 154, R. Skirpstas (Klv.) II v. su 156, A. Kevėža (Tor.) III v. su 157. A klasės T. Vaitkus (Čk.) I v. su 163, A. Sergautis (Tor.) II v. su 166, A. Mikelėnas (Tor.) III v. su 170. B klasėje E. Kuchalskis (Tor.) I v. su 176, L. Eichas (Čk.) II v. su 180, R. Korzonas (Čk.) III v. su 183. C klasėje S. Plenys (Čk.) I v. su 182, J. Vėželis (Rč.) II v. su 184, Žvinakis (Čk.) III v. su 188. D klasėje F. Antanaitis (Čk.) I v. su 202, V. Dargis (Čk.) II v. su 210, J. Statkus (Čk.) III v. su 212. Senjorų klasėje V. Mitkus (Dtr.) I v. su 177, A. Banelis (Tor.) II v. su 184; A. Zalagėnas (Tor.) III su 185. Jaunių klasėje V. Memėnas (Dtr.) I v. su 175, P. Blyskis (Tor.) II v. su 188 ir R. Paskewych (Tor.) III v. su 215.

Moterų klasėje A. Vaitkienė (Čk.) I v. su 195, I. Kymantienė (Tor.) II v. su 208, E. Kėkštienė (Tor.) III v. su 213. "Amžinosios jaunystės" klasėje premiją laimėjo S. Kėkštas (Tor.).

Rezultatai su išlg. smg.: meisterių klasėje A. Dailidonis (Tor.) I v. su dviejų dienų taškais 146, A klasėje A. Sergautis (Tor.) I v. su 142, B klasėje E. Kuchalskis (Tor.) I v. su 138, C klasėje S. Plenys (Čk.) I v. su 138, D klasėje F. Antanaitis (Čk.) su 146, senjorų klasėje V. Mitkus (Dtr.) I v. su 137, jaunių klasėje V. Memėnas (Dtr.) I v. su 143, moterų klasėje G. Stauskienė (Tor.) I v. su 157.

Arčiausiai sviedinuką prie vėliavėlės primetė J. Rusinavičius (Tor.), R. Šimkus (Tor.), V. Balsienė (Tor.), J. V. Astrauskas (Čk.) ir V. Mitkus (Dtr.). Toliausiai sviedinuką numušė L. Prochnow (Čk.) 240 jardų, R. Langas (Tor.), 230 jardų ir T. Vaitkus (Čk.) 220 jardų. Moterų klasėje toliausiai sviedinuką numušė E. Kėkštienė.

Užbaigimo vaišių metu "Delta" viešbučio salėje buvo išdalintos 9 pereinamos taurės, 4 nepereinamos ir 80 plakečių. Meninę programos dalį atliko estradinis dainininkas, neseniai atvykęs iš Lietuvos — V. Povilonis.

Varžybos su mažais trūkumais praėjo labai sėkmingai. Ateinančiais metais šių žaidynių vieta bus Klivlande. **S.**

TENISAS

Š. Amerikos lietuvių lauko teniso pirmenybės įvyko 1986 m. rugpjūčio 30-31 d.d. Waterloo Nortfield Racquet klube. Dalyvavo Hamiltono "Kovas", Toronto "Vytis", Detroito "Kovas", Vašingtono ir Toledo klubai: vyrų A grupėje — 6 dalyviai, vyrų B — 8, moterų — 3, jaunių — 3. Be to, buvo varžomasi ir vyrų dvejetuose. Vyrų A baigmėje susitiko E. Andrulis ("Vytis") su S. Soliu (Toledo). Pirmą vietą laimėjo S. Solis 6:3, 6:2 santykiu ir E. Andrulis užėmė antrą vietą. Moterų baigmėje susitiko dr. G. Ginčauskaitė ("Vytis") su D. Grajausku (H. "Kovas"). Trijų setų žaidime laimėjo dr. G. Ginčauskaitė santykiu 6:2, 5:7, 6:2 ir užėmė I v., D. Grajauskas liko II v. Vyrų B grupėje I v. teko J. Čedoka (Vašingtonas) be žaidimo, nes Hamiltono Kuras neatvyko. Jaunių grupės baigmėje susitiko T. Barauskas (D. "Kovas") su E. Ginčausku ("Vytis"). I v. laimėjo T. Barauskas 7:5, 6:3, ir II v. liko E. Ginčauskas. Vyrų dvejetų baigmėje žaidė A. Šukys–E. Andrulis (abu "Vyčio") prieš S. Solis (Toledo)–J. Čedoka (Vašingtonas). I v. laimėjo A. Šukys–E. Andrulis 6:4, 6:7, 6:3, palikdami S. Solį–J. Čedoką II v. Viskas vyko gana sklandžiai, nes buvo žaidžiama privačiame klube, ir oras buvo puikus. Žaidynes labai gerai tvarkė lauko teniso vadovas dr. A. Barauskas iš Detroito. Galėjo būti daugiau žaidėjų. Nebuvo žaidėjų iš Čikagos, Klivlando ir Niujorko. **J. Žukauskas**

Skautų veikla

• Rugsėjo 14 d. "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntai švęs Tautos šventę ir pradės poatostoginę veiklą. Iškilmingos Mišios — 11 v.r. Lietuvos kankinių šventovėje. Po Mišių — iškilminga sueiga. Visi skautai-tės renkasi parapijos salėje 10.30 v.r.

• Rajono vadija šaukia posėdį aptarti Romuvos stovyklavietės 25-mečiui. Kviečiami dalyvauti rajono tuntininkai arba jų įgaliotiniai. Posėdis — rugsėjo 22, pirmadienį, 7 v.v., skautų būklė Prisikėlimo par. patalpose. **J.D.B.**

Pajieškojimai

Jieškomas **Šimanauskas Bronius,** Vlado sūnus, gimęs 1900 m., atvykęs į Torontą 1926 m. ir ten gyvenęs apie 10 metų. Vėliau (pagal 1945 m. birželio 30 d., Lietuvoje gautą laišką) jis vadinosi B. Shiman, Minstreal, Isl. B.C. Jieško duktė Vanda Stašaitienė, 7232 So. California Ave., Chicago, IL 60629, USA.

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	IMA:
6½% už 90 dienų term. indėl.	už asmenines paskolas nuo ..... 11 %
7 % už 6 mėn. term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
7¼% už 1 m. term. indėlius	su nekeičiamu nuošimčiu
7¼% už 2 m. term. indėlius	1 metų ..... 10 %
7¼% už 3 m. term. indėlius	2 metų 10¼%
7¾% už pensijų planą	3 metų ..... 10½% (fixed rate)
6½% už specialią taup. s-tą	su keičiamu nuošimčiu
6 % už taupymo s-tas	1, 2 ar 3 metų ..... 9¾% (variable rate)
6-7 % kasd. palūkanų sąskaita	
5½% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 56 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

Taupyk ir skolinkis pirmutiniame ir didžiausiame

TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE *PARAMA*

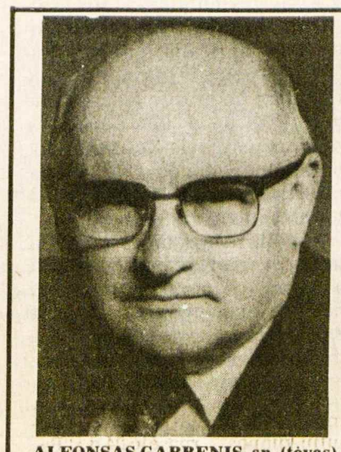

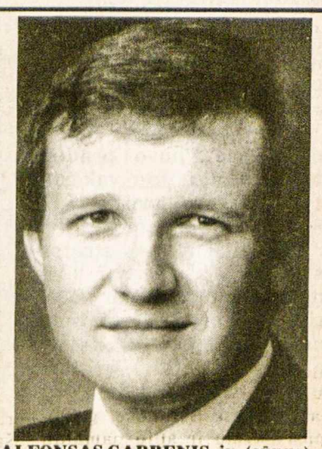

ALFONSAS GARBENIS, sn. (tėvas), ALFONSAS GARBENIS, jn. (sūnus), sueina į vieną įstaigą. Po 35 metų veiklos ir toliau ji tarnaus tautiečiams Toronte nekilnojamo turto reikaluose.

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 4Y3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543
Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.
Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas st. west, islington, ontario M9A 1B2 res: 767-0999 — 232-2322

BLOOR WEST VILLAGE – 3 miegamųjų — $149,900.
BLOOR WEST VILLAGE – 3 miegamųjų — $142,500.
HIGH PARK – 13 kambarių — $269,900.
QUEEN-DUNDAS – 2 miegamųjų — $82,900.
MAPLE LAND WOODS – 4 miegamųjų — $215,000.
PALACE PIER – 2 miegamųjų — $188,000.

PARDUOTA PARDUOTA

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

SOLD x. DE LIMA REALTY INC. 1280 Dundas St. W Tor.

RE/MAX

Birutė Grigaitytė-Spudienė,

namų pirkimo ir pardavimo agentė

1280 Dundas Street West, (prie Dovercourt Rd.) Toronto, Ont. M6J 1X7

Įstaigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas: 445-9469

A & L Windows

66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1

Savininkai – Algis ir Lenis Žilvyčiai

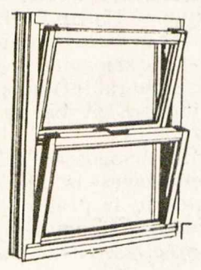

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. ***Nemokamas įkainojimas.*** ***Lietuviams 10% nuolaida.*** Skambinti telefonu

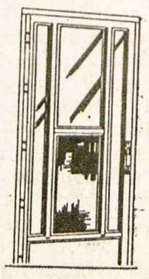

(416) 545-6556 Hamiltone,
Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

SKAITYTOJAI PASISAKO

PUNSKAS, SEINAI IR VIDUGIRIAI

V. Pečiulis "TŽ" 1986 m. 11 nr. ir "Balsas iš Suvalkų trikampio" "TŽ" 1986 m. 24 nr. puola du mano parašytus sakinius: "Vos 1958 m. jiems, punskiečiams, pasisekė gauti jų apylinkėje gimusį klebonąIgną Dzermeiką. Nuo to laiko pamaldų laiku pradėta giedoti lietuviškai, susikūrė choras ir buvo sakomi lietuviški pamokslai." Vienas rėžia, kad tai klaida, kitas klausia: "Nesuprantu, kam buvo reikalinga taip klaidingai informuoti kun. Šileiką?"

Kam buvo reikalinga? Nagi leidiniui "Mūsų Lietuva", kurio III tome, p. 469, autorius Bronius Kviklys rašo tuos pačius žodžius. Mano klaida buvo tiktai ta, kad maniau, jog tasai iš Punsko kilęs klebonas yra I. Dzermeika, o faktinai buvo kun. Antanas Šuminskas. Kun. Dzermeika pradėjo 10 metų vėliau ir tęsė kun. Šuminsko įvestą tvarką.

"TŽ" 28 nr. V. Pečiulis rašo, kad Vidugirių šventovės planas atsiradęs dar velionies vysk. Sasinovskio laikais, tada su aiškiu lenkinimo tikslu, siekiančiu išstumti lietuvius iš Seinų bazilikos. Tais laikais galėjo taip ir būti, bet ar dabar yra tikrai ta pati padėtis? Sekant tokiu principu išeitų, kad dabartiniu metu jau nebegalima statyti lietuviškos bažnyčios Suvalkų trikampy! O kas apie tai geriau žino, pasauliečiai ar kunigai?

"Balsas iš S.t." "TŽ" 24 nr. kartoja seną skundą apie nepatogią pamaldų valandą Seinuose, atseit 2 v.p.p. To nepatogumo įrodymas betgi yra labai sunkiai tikėtinas. Rašoma, kad tokiu būdu "visas poilsiui skirtas šventadienis yra užimtas: nei prieš pamaldas nepailsėsi, nes reikia autobusu važiuoti į Seinus laukti pamaldų, nei po pamaldų, nes jau vakaras ir reikia ūkininkams skubėti namų apyvokai." Įdomu, kiek laiko reikia nuvažiuoti į Seinus? Nejaugi reikia pajudėti jau iš ryto? O gal yra tik vienas autobusas į dieną? Jeigu taip, tai kodėl V. Pečiulis "TŽ" 11 nr. rašo, kad "susisiekimo priemonės dabar pasikeitė į gerąją pusę, kad šiandien jau pas kiekvieną ūkininką ten yra mechanizuota susisiekimo priemonė, taip kad tą nuotolį įveikti nėra sunku?" Čia atrodo, kad du balsai iš Suvalkų trikampio tarp savęs nesutinka. Aš, besilankydamas Seinuose, girdėjau pasisakymų ir apie pamaldų laiką, būtent 2 v.p.p., yra kaip tik patogi valanda, nes iš ryto galima pailsėti kiek norint, paskui pavalgyti pietus, po pietų nuvažiuoti į pamaldas ir po to dar nuvažiuoti į vakaruškas . . .

Lietuvių kunigų padėtis nėra ideali: kunigai A. Rūkšta, B. Kuculis, A. Jurkevičius, Z. Parakevičius darbuojasi tarp lenkų, tuo tarpu lietuviams Seinuose pamaldas laiko kun. J. Macek, kuris yra lenkas. Punsko vikaras taip pat yra lenkas. Jie yra labai puikūs žmonės ir abu išmoko lietuviškai. Tai lenkui nėra paprasta, bet, žinoma, būtų geriau, jei būtų lietuviai. Bet ar punskiečiai ir seiniečiai ėmėsi dėl to kokių žygių? Žinoma, kunigų paskyrimas yra vyskupo reikalas, prie to dar prisideda įvairios žinomos ir nežinomos individualios bei pastoracinės priežastys, bet, einant iš vieno su klebonu I. Dzermeika ir esant Lomžos vyskupu J. Paetz (palankus lietuviam), gal būtų galima ir tą reikalą tinkamai sutvarkyti, o ne vien lenkus kaltinti.

"Balsas iš S. t." lyg ir įtaria prel. Dzermeiką nesąžingumu, suponuoja, kad kunigas ir bažnyčios komitetas yra du priešingi dalykai, tarsi kunigas nebūtų komiteto viršininkas. Taip gali būti ir iš tikro yra bedievių kraštuose, bet, pagal Bažnyčios įstatymus, komiteto tikslas yra pagelbėti kunigui ir jį papildyti. Be to, jei ir pats autorius, kuris yra iš Suvalkų trikampio, nežino ar Vidugiriuose yra bažnyčios statybos komitetas, tai kaip gali reikalauti, kad žmonės iš užsienio siųstų pinigus kokiam bevardžiui komitetui, o ne kunigui?

Abu autoriai primena, kad turistas ne viską žino apie jų kraštą. Tuo tarp pasirodo, kad ir jie patys, be jau minėtų, dar ir kitų svarbių dalykų nežino. Nežino kur prel. I. Dzermeika yra gimęs, kokia jo šeimos sudėtis, jo išeitieji mokslai, kad jis jau nebe paprastas kunigas, o prelatas. "Balsas iš S. t." dar nežino, kad Vidugiriuose jau seniai veikia visuomenės išrinktas bažnyčios statybos komitetas, kad toji šventovė nebus parapijinė, o tik pagalbinė Punsko parapijos bažnyčia, kad krašte ar užsieny paaukoti pinigai yra viešai skelbiami ir juos galima kiekvienu metu patikrinti, kad Vidugirių bažnyčia nėra paties vieno prel. I. Dzermeikos pastatytas ir lietuviams padovanotas "Trojos arklys", bet, kaip jau buvo rašyta "TŽ" 9 nr.,"patys žmonės privežė žvyro ir akmenų, noriai padeda ir džiaugiasi, kad bus dar viena bažnyčia, kur bus lietuviškos pamaldos." **Kun. S. Šileika**

St. Petersburg, Florida

LIETUVIŲ KLUBO 25 metų veiklos sukaktis bus paminėta šį rudenį šiais renginiais: pianisto A. Kuprevičiaus koncertu lapkričio 15 d., įvairių meninių vienetų koncertu lapkričio 29 d., pokyliu gruodžio 5 d. Sezono veiklos pradžia — spalio 11 d. su vakariene, orkestru, menine programa.

NAUJŲ METŲ sutikimo pobūvyje muzikinę programą atliks "Ramunėlės" iš Kanados sostinės Otavos. Jos viešės St. Petersburge nuo š. m. gruodžio 26 d. iki 1987 m. sausio 4 d. Ta proga jos galėtų koncertuoti ir kitose Floridos vietovėse.

LIETUVIŲ TEISĖM ginti fondo valdyba kviečia visų St. Petersburgo lietuvių susirinkimą rugsėjo 18 d., 3 v.p.p., Lietuvių klube svarbiem reikalam aptarti.

GEGUŽINĖS: Lietuvių pensininkų klubo — rugsėjo 17 d. Veteranų parko IV paviljone; Kalantos šaulių kuopos — rugsėjo 24 d.; "Palangos" jūrų šaulių — spalio 1 d. ten pat. **L. Ž.**

Pirmosios Panevėžio gimnazijos 1943-44 metų laidos abiturientai su savo klasės auklėtoju kunigu Jonu Ragausku, vėliau nukunigėjusiu ir tapusiu ateistinės komunistų propagandos įrankiu. Nuotrauka daryta 1944 metais

Artričio gydymas

Santrauka pasikalbėjimo su dr. F. McDuffie, kuris yra reumatoidinio artričio tyrinėtojas, Artričio sąjungos vicepirmininkas, universiteto profesorius ("U.S. News & World Report" 1986.VIII.25)

Per paskutinius 20 metų padaryta pažanga yra ta, kad pajėgiama atlikti operacijas šlaunyje ir keliuose. Operacija būna sėkminga 95%. Tai svarbu ligoniams, sergantiems osteoartričiu — dažniausia artričio forma, sukeliančia sąnario sutrikimą.

Taip pat dabar daugiau vartojami nesteroidiniai vaistai, kaip piroxicam ir ibuprofen, sukeliantieji mažiau neigiamų šalutinių pasekmių, negu įprasti vaistai. Jie padeda ligioniams, kurie turi uždegimo tipo artritį, kai sąnariuose būna ištinimas ir uždegimas. Be to, ligoniai gali sumažinti imamų tablečių kiekį per dieną.

Apie 37 milijonai amerikiečių serga artričiu. Iš jų beveik 16 milijonų turi osteoartritį, kiti 7 milijonai reumatoidinį artritį, labiau suluošinantį. Beveik 1 milijonas turi podagrą (gout), aštrų, pasikartojantį artritį; apie 200.000 serga spondilitu — nugarkaulio liga; apie 100.000 turi "lupus" — jungiamojo audinio uždegimą. Aplamai, artričiu vadina bet kokią ligą, kai įvyksta sąnario sužalojimas.

Artritis gali prasidėti bet kuriame amžiuje. Spondilitu paprastai susergama dar nesuėjus 40 metų. Osteoartritis ištinka po 50 metų. Reumatoidinis artritis prasideda tarp 20 ir 30 metų amžiaus.

Pirmieji artričio ženklai yra skausmas ir sustingimas judinant sąnarį, ypač keliantis iš ryto. Jeigu matote ištinimą, pastebite skystį arba sąnario odos sustorėjimą, žinokite, kad tai yra artričio ženklai.

Reikia geresnių vaistų gydant reumatoidinį artritį ir spondilitą. Neturime vaistų, kurie ištikrųjų sustabdytų skausmą ir būtų nenuodingi. Sulfasalazinas šiek tiek padeda gydant reumatoidinį artritį ir spondilitą. Yra didelis susidomėjimas interferonais ir interleukinais, bet praeis dar daug laiko, kol jie bus prieinami.

Kita problema yra sąnario operacija. Nors operacija yra labai sėkminga, pastebėta, kad maždaug po 10 metų kai kurie atstatyti sąnariai pradeda atsipalaiduoti. Dabar chirurgai ruošia naują medžiagą, į kurią kaulas gali įaugti ir, tikimasi, laikysis visą laiką.

Osteoartritis, dažnesnis pas moteris, gali būti sukeltas nutukimo. Moters sąnarių konstrukcija taip pat gali padaryti moteris jautresnes artričiui. Nežinome, kodėl reumatoidiniu artičiu dažniau serga moterys negu vyrai. Spondilitas dažniau pasitaiko pas vyrus.

Aspirinas yra geras vaistas daugeliui ligonių, bet tai nėra geriausias gydymas asmenims, kuriems reikia imti 10-15 tablečių per dieną ir turi skilvio problemų. Sintetiniai vaistai, kaip sulindac ir naproxen, nors brangesni, vis daugiau vartojami, nes sukelia mažiau žalingų pašalinių pasekmių.

Auksas padeda reumatiniam artričiui, bet nežinome kodėl. Nauja forma, imant per burną vieton injekcijos, atrodo mažiau nuodinga, bet ne tokia veiksminga. Nežinome taip pat ar varis padeda. Vario apyrankės yra saugios, bet nerekomenduojamos gydant artritį. Nežinoma, ar ji iš viso padeda.

Mankšta ir fizinė terapija padeda palaikyti sąnario judrumą. Šalčio ir šilimos panaudojimas taip pat gali būti naudingas. Šaltis sumažina jautrumą nervo, perduodančio skausmo impulsus. Kodėl šiluma padeda, neaišku.

Patariama asmenims, sergantiems artritu, atsižvelgti į visas aplinkybes ir nuspręsti, kaip jie gali savo darbus veiksmingiau atlikti. Tokie ligoniai turi lengvas ir sunkias artričio valandas. Jie turėtų taip sutvarkyti dieną, kad būtų mažiausiai veiklūs, kai artritis būna ypač skaudus. Jeigu jie kreipia dėmesį į ligos eigą, gali atitinkamai sumažinti vaistų kiekį ir vartoti mažesnes dozes. Šeima ir draugai turėtų padėti jiems, prisitaikant prie kasdieninės rutinos.

Norint išvengti nenaudingų vaistų, reikia žiūrėti į šiuos perspėjimo ženklus: propagandinę informaciją, kurioje vartojami perdėti, dramatiški pareiškimai, esą vaistas "natūralus" ir padeda viskam, pradedant širdies ligomis ir baigiant cukralige; į liudijimus asmenų, vartojusių tuos vaistus, o ne paskelbtas mokslines studijas. Abejonių atveju kreiptis į vietinę "The Arthritis Society". Paruošė **J. Str.**

Iškunigis Jonas Ragauskas

Apie jį okupuotoje Lietuvoje sukurtas filmas

Panevėžio I gimnazijoje teko mokytis nuo 1941 m. rudens iki jos užbaigimo 1944 m.

1941-42 mokslo metais gimnazijos kapelionu buvo kun. Alfa Sušinskas, bolševikmečiu kalintas Kauno s.d. kalėjime. 1942 m. rudenį kun. A. Sušinskui pasitraukus iš kapelionio pareigų, jį pakeitė kun. Jonas Ragauskas. Paskutiniais mokslo metais jis buvo taip pat ir mano klasės auklėtojas. Tai tas pats, kuris vėliau tapo žinomas kaip "ateizmo apaštalas".

Kun. Jonas Ragauskas gimė 1907 m. Baigęs mokytojų seminariją, kurį laiką mokytojavo, vėliau įstojo į kunigų seminariją. Nuo 1935 m. dirbo kaip vikaras Smilgiuose apie 20 km. nuo Panevėžio.

Gimnazijoje religinės pamokos metu dažnai prisimindavo savo jaunystės dienas mokytojų seminarijoje. Kiek atsimenu, nepolitikuodavo, nors 1944 m. pavasaris buvo Vietinės rinktinės organizavimosi metas. Atrodo, mėgo filosofiją, nes religinės pamokos metu vis mėgdavo įterpti ką nors iš filosofijos pradmenų. Buvo neblogas pedagogas, bet neturėjo tos dvasinės šilumos, kuria ypač pasižymėjo kun. Alfa Sušinskas ir gal tik dėl tos priežasties nebuvo labai populiarus mokinių tarpe.

Pokario metu kurį laiką dėstė kunigų seminarijoje filosofijos įvadą ir retoriką, kartu būdamas ir seminarijos kapelionu. Išpažinčių metu ne vieną jauną klieriką bandė prikalbėti mesti seminariją, bet laimės neturėjo. Dar prieš atsisakydamas kunigystės 10-čiai klierikų neleido priimti kunigystės šventimų. Vėliau tapo aktyviu ateistu ir antireliginių knygų autoriumi. Už savo ateistines paskaitas būdavo neblogai atlyginamas.

Dabar šiam "ateizmo apaštalui" buvo dedikuotas neseniai Lietuvoje sukurtas filmas "Po paskutinių Mišių". Jonas Ragauskas mirė vėžio ligos pakirstas ir, žiniomis iš Lietuvos, šaukdamasis kunigo prieš savo mirtį, nemanau, kad filmo režisieriai apie tai užsimins. **Leonas B.B.**

Advokatė
JOANA E. KURAS, LL. B.
atidarė savo raštinę
3425 Dundas St. W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B
2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas
Telefonai:
įstaigos (416)762-7393
namų 248-9458

ADVOKATAS A. PUTERIS
nuo 1985 metų spalio 1 dienos
perkėlė savo raštinę į
3425 Dundas St. W., Suite 200,
(prie Jane St.), Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B
3425 Dundas St.W., Suite 201
prie Windermere Ave.
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonai:
įstaigos (416)763-4319
namų 621-2136

Dr. GINA J. GINČAUSKAITĖ,
optometristė,
ATIDARĖ SAVO KABINETĄ
1551 Bloor St. W., Toronto, Ontario, M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
ir priima pacientus pagal susitarimą tel. 532-7115.
Susitarus priima pacientus ir vakarais.

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti
Gražina Raškauskienė, B.Sc.
624-6336 namų 624-2199
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954
PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7663
RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954
YORKE CHAPEL 2357 Bloor St. W. 767-3153
Turner & Porter

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
* atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
* parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
* įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
* atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas
* uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker
Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.
1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

1986 metų EKSKURSIJOS
Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS
Rugsėjo 3 – 17 Spalio 8 – 17
Grupę rugsėjo 3 lydėsiu aš pats. Norintiems nupirksiu automobilius arba ir kitus reikmenis už dolerius. Sudaromi iškvietimai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui.
Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniams ir grupėms į visus pasaulio kraštus.
Dėl smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu ir telefonu.
V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
1573 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A6
Registration No. 0009239
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo pirmadienio iki penktadienio 3 v.p.p.-7 v.v.
tel. 245-9990
nuo pirmadienio iki šeštadienio nuo 10 v.r. iki 2 v.p.p.

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė – tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Rugsėjo 14, sekmadienį, 11 v.r. pamaldose dalyvaus Toronto skautų abu tuntai, pradėdami naujo sezono veiklą ir prisimindami Tautos šventę.

— Parapijos choras, vadovaujamas muziko J. Govėdo, rugsėjo 7 d. vėl pradėjo giedoti sekmadieniais per 11 v.r. Mišias. Choras dabar ruošiasi Lietuvos kankinių šventei ir kviečia įsijungti naujus narius bei nares. Toji šventė bus rugsėjo 28, sekmadienį.

— Rudeninio kapinių lankymo diena — lapkričio 2, sekmadienį.

— Mišios Wasagoje laikomos kiekvieną pirmąjį mėnesio sekmadienį, 11 v.r.

— Paaukojo Šv. Jono lietuvių kapinėm $200 — M. Gaputytė, $50 — P. Jukna; parapijai $100 — K. Lukošius.

— Mišios rugsėjo 14, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Joną Tonkūną, 11 v.r. — už a.a. Stasį Brokaitį ir a.a. Stanislovą Perminą.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldose rugsėjo 7 d. buvo prisimintas Vincas Lapinskas, kuris mirė 1980 m. rugsėjo 6 d.; prisiminė našlė Morta Lapinskienė ir vaikai.

— Pamaldos rugsėjo 14 ir 21 dienomis — 9.45 v.r.

— Parapijos choras renkasi kiekvieną pirmadienį, pradedant rugsėjo 15 d., 7.30 v.v., parapijos salėje.

— Rugsėjo 17, trečiadienį, bus laikomos lietuviams evangelikams pamaldos su šv. Vakariene Wasaga Beach, Ont., Elenos Kanšatienės bute, 160 Valerie Cresc. Kviečiami lietuviai evangelikai, gyvenantys toje apylinkėje, dalyvauti.

Genovaitė ir Balys Trinkos rugsėjo d. naujai įsigytuose namuose atšventė 35-rių metų vedybinę sukaktį, dalyvaujant gausiam būriui šeimos bičiulių. Namo pašventinimo apeigas atliko kun. J. Staškus.

Adelės ir Jurgio Dauginių 65 metų vedybinė sukaktis paminėta rugsėjo 4 d. jų šeimos narių bei artimųjų. A. Dauginienė šiuo metu yra Šv. Juozapo ligoninėje, o J. Dauginis gyvena "Vilniaus" rūmuose.

"Gintaro" ansamblis, vadovaujamas Ritos ir Juozo Karasiejų, sėkmingai gastroliavo Kanados vakaruose ir pasaulinėje parodoje Vankuveryje. Grįžo į Torontą rugsėjo 1 d. Reportažą apie gintariečių kelionę ruošia M. Balaišytė. "Tėviškės žiburiams" gintariečiai iš Vankuverio atsiuntė atviruką, kuris gautas jiems grįžus į Torontą. Atviruke parašyta: "Gintaro" ansamblis siunčia geriausius linkėjimus "TŽ" redakcijai, administracijai ir visiems skaitytojams." Pasirašė visi išvykos dalyviai.

Studentas Romanas Dirgėlas iš V. Vokietijos lankėsi JAV-se ir Kanadoje, kur turi pažįstamų iš Vasario 16 gimnazijos laikų. Dabar jis studijuoja ekonomikos ir skaitytuvų mokslus Mannheime ir pirmininkauja V. Vokietijos Lietuvių jaunimo sąjungai, kuri rengiasi dalyvauti jaunimo kongrese Australijoje 1987 m. Lankydamasis "TŽ" redakcijoje, jis papasakojo apie dabartinę lietuvių jaunimo veiklą V. Vokietijoje ir pasiruošimus dalyvauti baltiečių demonstracijoje Vienos mieste š. m. lapkričio 4 d. Viešnagės metu Toronte svečią lydėjo M. Balaišytė, kuri drauge su juo mokėsi Vasario 16 gimnazijoje.

Televizijos žinių kanalas Toronte rugsėjo 7 d. pranešė apie buvusią kanadietę kino filmų aktorę Rūtą Lee-Kilmonytę, kuri iš Kalifornijos nuvyko okupuoton Lietuvon ir gavo valdžios įstaigų pažadą išleisti Amerikon jos pusseserę Marytę Kašetaitę, kai jai sueis 18 metų 1987 m. vasario mėnesį.

Toronto universiteto liuteronų kapelionas kun. Bob Schantz norėtų užmegzti ryšius su Baltijos kraštų liuteronais Toronte. Jis yra universiteto kapelionų draugijos koordinatorius, remiamas Kanados evangelikų liuteronų ir Missouri sinodo. Jo adresas: Rev. B. Schantz, Koffler Student Services, 214 College St., Toronto, Ont. Tel. (416) 586-8100.

Toronto universitetas įvedė naują kursą politiniame departamente, būtent "Tautybės ir politika" (Ethnicity and politics, POL 321Y). Dėsto prof. Donald Schwartz.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Rugsėjo 7, sekmadienį, per 10.15 v. Mišias giedojo "Volungės" choras, pamokslus sakė kun. Alf. Grauslys.

— Registracija kelionei į Lietuvos krikščionybės sukakties iškilmes Romoje vyksta parapijos raštinėje.

— Susituokė: Frank Gutauskas ir Joana Sakalauskaitė.

— Ruošiasi tuoktis: Julija Šergalytė su James McQuat; Aldona Biretaitė — su Edvardu Bubuliu.

— Rugsėjo 4 d. palaidota a.a. Uršulė Petkūnienė, 105 m; rugsėjo 5 d. palaidota a.a. Ona Teišerskienė, 73 m.; rugsėjo 8 d. palaidotas a.a. Bernardas Naujalis, 74 m.

— Pakrikštyti: Amber — Nancy ir Algio Bačėnų dukrelė; Lukas-Alexander — Ilonos (Paškauskaitės) ir Orest Turczyn sūnus; Andrėja-Kristina — Vilijos ir Edvardo Punkrių dukrelė.

— Religinis seminaras — rugsėjo 16, antradienį, 7.30 v.v., Prisikėlimo šventovėje.

— Parapijos tarybos jaunų šeimų sekcija ruošia gegužinę rugsėjo 14, sekmadienį, Vaidilų ūkyje prie Cobourg, Ont. Informacijų teirautis pas p. Kušlikienę tel. 769-2321.

— Parapijos kavinė ir parapijos biblioteka po vasaros atostogų jau pradėjo veikti.

— Parapijai aukojo $100 — A. Girčienė, E. Walenciej, J. Poška; $75 — K. Abromaitis; $70 — D. Klibingaitienė; $50 — E. K. Šlekiai, O. P. Karaliūnai, S. P. Gulbinskai, A. R. Sapijoniai, Z. Jackus; pranciškonų klierikų fondui $50 — P. S. Gulbinskai, $30 — S. Mazlaveckienė, $100 — Z. K. Žebrauskai; pranciškonams $100 — P. S. Gulbinskai; parapijai $300 — Emilija Bartkuvienė.

— Mišios rugsėjo 14, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Joną Kalinauską, 9.20 v.r. — už a.a. Antaną Rinkūną, 10.15 v.r. — už a.a. Vytautą Panavą ir Bronių Mikšį, 11.30 v.r. — už 18-tos karo mokyklos laidos mirusius, 7 v.v. — už a.a. Vytautą Jarašūną.

Kun. dr. Tomas Žiūraitis, O.P., gyvenąs Vašingtone, lankysis Toronte rugsėjo 15-22 d.d. ir apsistos Prisikėlimo par. klebonijoje.

A. a. Bernardas Naujalis, 74 m. amžiaus, mirė 1986 m. rugsėjo 4 d. Jau ilgesnį laiką negalavo širdimi. Velionis buvo baigęs įvairius natūralaus gydymo kursus, turėjo atitinkamus pažymėjimus ir kliniką. Ne vienam ligoniui yra pagelbėjęs savo metodu. Prieš keletą metų yra parašęs ir išleisdinęs knygelę apie širdies veikimą bei jos gydymą. Buvo entuziastas ilgų eitynių, kurias rengia Toronte labdaros organizacijos. Labai vertino lietuvišką spaudą ir ją rėmė savo aukomis. Palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse rugsėjo 8 d. iš Prisikėlimo šventovės.

A.a. Elzbietos Bražukienės, mirusios Lietuvoje, atminimui Ona Jakimavičienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20.

A.a. Povilui Butkui mirus Los Angeles mieste, jo brolį Vladą ir p. Gražiną giliai užjausdama Aniceta Aperavičienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20.

A. a. Algirdas Grybauskas, 67 m. amžiaus, gyvenantis Čikagoje, mirė š. m. rugsėjo 7 d. Jo liūdi žmona Stefa Mironaitė, sūnus — botanikos dr. Arvydas, med. dr. Vytenis, giminės ir jo bičiuliai Toronte.

A.a. Jonas Liaukevičius mirė Karberio miestelyje, Manitoboje. P. Žemaitis, reikšdamas nuoširdžiausią užuojautą velionies žmonai, jo sūnums ir dukroms, paaukojo $20 "Tėviškės žiburiams", kuriuos velionis labai mėgo.

Alfonsas Giedraitis iš Santa Monikos Kalifornijoje viešėjo pas p.p. Šelmius ir aplankė Toronto-Mississaugos lietuvių institucijas. Lankydamasis "TŽ" redakcijoje, domėjosi Anapilyje projektuojamu lietuvių archyvu-muziejumi ir atnaujino "TŽ" prenuimeratą. Jis yra spaudos darbuotojas-bendradarbis. Šiuo metu jis ruošia Lietuvos praeities įvykių kalendorinę kroniką.

Ontario komercinių ir vartotojų reikalų ministerija perspėja nevartoti dujinės krosnelės "Camper Delight", dar vadinamos "Combio" modelis 202. Šiam gaminiui pardavinėti buvo duotas ministerijos leidimas, bet atšauktas paaiškėjus pavojingiems krosnelės trūkumams.

SNAIGĖS ŠILEIKIENĖS
MENO PARODA
rugsėjo 9 - 20 d.d.

Maloniai kviečiame dalyvauti parodos atidaryme
rugsėjo 11, ketvirtadienį, 6 — 9 val. vak.
DEL BELLO GALLERY 363 Queen Street West, Toronto, 593-0884

Vyrų choro "Aras" pirmoji repeticija po vasaros atostogų bus rugsėjo 9, antradienį, 7 v.v., Prisikėlimo parapijos muzikos studijoje. Bus svarstoma choro veikla, renkama valdyba. Dabartinė valdyba pabrėžia, kad visų choristų dalyvavimas būtinas.

Dail. Snaigės Šileikienės dailės darbų paroda rengiama rugsėjo 9-20 d.d. Del Bello Gallery patalpose (363 Queen St. W.). Atidarymas — rugsėjo 11, ketvirtadienį, 6-9 v.v. Dailininkė yra gimusi Toronte, baigusi mokslus Toronto universitete, juos gilinusi Prancūzijos Paryžiuje. Iki šiol yra surengusi keletą individualių parodų ir dalyvavusi daugelyje grupinių parodų nuo 1974 m. įvairiuose kraštuose. Jos paveikslų yra net keliose Toronto institucijose. Už savo darbus yra laimėjusi du žymenis iš meno draugijų.

"Atžalynas", sėkmingai gastroliavęs Kanados vakaruose ir pasaulinėje parodoje Vankuveryje, pradeda naujus veiklos metus. Repeticijos visom grupėm prasidės rugsėjo 14, sekmadienį, Lietuvių namuose; vaikams — 12.30 v.p.p., jauniams — 3 v.p.p., studentams-vyresniesiems — 6 v.v. Informacijų teirautis pas tėvų komiteto pirm. J. Vitkūnienę tel. 621-8671. Tėvų komitetas prašo tėvus skatinti savo vaikus dalyvauti "Atžalyno" veikloje. Ypač kviečiamas jaunimas nuo 5 iki 15 metų amžiaus. Laukiami ir muzikantai, kurie galėtų groti šokių bei repeticijų metu. Kreiptis į tėvų komitetą tel. 621-8671 arba 533-1121.

Toronto miesto ugniagesių skyrius kviečia tautines grupes (jų vyrus ir moteris) susidomėti ugniagesių tarnyba. Prašymų blankai gaunami miesto rotušėje (security desk) arba ugniagesybos akademijoje (905 Eastern Ave.) nuo rugsėjo 15 d. iki spalio 10 d. darbo valandomis (8 v.r. — 8 v.v.). Iš kandidato reikalaujama fizinio pajėgumo ir greitos orientacijos. Reikia išlaikyti egzaminus. Priimti kandidatai, atlikę šešių mėnesių paruošimą, gauna metinį atlyginimą — $28,248.00. Atlyginimų vidurkis 1986 m. nuo $26,364 — $37,662.00.

Vatikano barokinio meno (paveikslų ir skulptūrų) **paroda** rengiama Ontario meno galerijoje nuo š. m. spalio 3 iki lapkričio 30 d. Joje bus išstatyti neįkainojamos vertės rodiniai. Jos surengimu rūpinosi Kanados ir Ontario meno galerijos ištisus penkerius metus. Dauguma tų rodinių dar nebuvo išstatyti Š. Amerikoje. Įėjimo kaina: suaugusiems — $6, pensininkams — $4, vaikams iki 12 metų — $4. Bilietai parduodami jau nuo š. m. liepos 1 d. Grupėms 20-čiai ar daugiau žmonių duodama 20% nuolaida. Grupinius bilietus reikia užsisakyti iš anksto telefonu (Toronte) 977-ROME.

Daugiakultūris Mississaugos festivalis rengiamas spalio 4, šeštadienį, Port Credit Secondary School patalpose. Kelių tautinių grupių ansambliai atliks koncertinę programą 7 v.v. Bus tautybių parodos ir valgiai. Kurios tautinės grupės dalyvauja, pranešime nepasakyta.

Marijai Senkuvienei Šv. Mykolo ligoninėje padaryta galvos operacija. Šiuo metu slaugoma specialios priežiūros skyriuje.

Dr. Šemogas, gyvenantis Havajuose, lankėsi Europoje ir grįždamas sustojo Toronte, kur aplankė savo pažįstamus. Seniau kaip chirurgas jis yra dirbęs Montrealyje ir Sudburyje. Pensininko dienom pasirinko Havajų salas dėl jam tinkamo klimato.

Ontario vyriausybė planuoja įsteigti Ontario ordiną, kuriuo bus pagerbiami asmenys labai nusipelnę visuomenei kaip bendruomenių vadai, savanoriai darbuotojai, prekybos, pramonės, meno ir kitų sričių žymūnai. Tam tikslui sudaroma patariamoji taryba, kurios garbės pirmininku yra Ontario gubernatorius Lincoln Alexander. Norintieji pasiūlyti kandidatus tam ordinui gauti prašomi rašyti: Ontario Honors and Awards Secretariat, Ministry of Intergovernmental Affairs, 5th Floor, Mowat Block, 900 Bay St., Toronto, Ont. M7A 1C1.

Baltietis, apsirengęs kalinio drabužiais, pritvirtintu užrašu skelbė praeiviams Juodojo kaspino dienos demonstracijoje Toronte apie sovietų pavergtas tautas
Nuotr. St. Dabkaus

Ray Mickevičius
Wasagoje atidarė automobilių prekybą
"Four Seasons"
auto sales and services
850 Mosley St., Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0
Telefonai: namų (705) 429-2349, darbo (705) 429-2726
Kviečiu apsilankyti. Lietuviams nuolaida.

MONTREALQUE

Danutės Beniušytės ir Rimanto Kunčio-Žemaitaičio jungtuvės įvyko AV šventovėje rugpjūčio 30 d. Mišias ir apeigas atliko jaunosios giminaitis kun. Jonas Kubilius, kun. Kęstutis Trimakas iš Čikagos ir kun. Petras Rukšys iš Brazilijos. Pamaldų metu giedojo muz. Aleksandro Stankevičiaus vadovaujamas AV parapijos choras, kuriam jaunoji priklausė. Dalyvavo daug svečių iš Čikagos, jų tarpe jaunosios teta seselė Eugenija iš Putnamo. Puikios vaišės įvyko "Ritz-Carlton" viešbutyje.

"Rūtos" pensininkų klubas rugpjūčio 26 d. suruošė išvyką į 1000 salų. Pilnas autobusas ekskursantų džiaugėsi gražiu oru, nes prieš tai kelias dienas nenuolaidžiai lijo. Visi stebėjosi vieno kunigo ir seselės maldų galia — jie dalyvavo šitoje išvykoje.

Autobuso šoferis įdomiai aiškino vietoves, artėjant prie 1000 salų. Įlipus į laivą, per garsiakalbius visi buvo informuojami apie pravažiuojamas salas. Po geros valandos plaukimo Montrealio link visi ėjo apžiūrėti iš Rytprūsių kilusio milijonieriaus Boldt pilies. Grįžtant įvyko nenumatytas atvejis — pora ekskursantų nespėjo pakliūti į laivą. Jų buvo laukta krante vieną valandą. Visi ekskursantai liko kelione labai patenkti.

Seselė Judita, grąžiai dirbusi mūsų tarpe, galutinai išvyko į seselių centrą Putname.

Kun. Alfonsas Grauslys, visą vasarą savo pamokslais dominęs parapijiečius, grįžo į Čikagą.

"Pavasario" choras rugsėjo 13 d. atliks koncertinę programą Bostone, minint Tautos šventę. Kviečia ALB Bostono apylinkės valdyba. **B.S.**

MYLIMAI MAMYTEI
amžinybėn iškeliavus,
reiškiame gilią užuojautą jos dukrai ELENAI KUZMICKIENEI bei jos vyrui ir broliui JUOZUI su šeima Amerikoje –
Birutė ir Jonas Lapinskai

A†A
PETRUI AULINSKUI
Lietuvoje mirus,
brolį ANTANĄ AULINSKĄ ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučiame –
J. Barzdaitienė *A. Z. Vaičeliūnai*
P. Z. Linkevičiai *A. E. Sargaučiai*
J. R. Žiūraičiai

Mylimam broliui
a.a. JURGIUI MALINAUSKUI
Suvalkų trikampyje mirus,
reiškiame nuoširdžią užuojautą seseriai STASEI ZIMNICKIENEI, jos šeimai ir kitiems artimiesiems –
T. L. Bražukai *I. V. Pečiuliai*
N. J. Kaleinikai *A. K. Pajaujai*
L. A. Krakauskai *D. J. Ramanauskai*
A. A. Stunguriai

A. a. mielai ONAI VADIŠIENEI
mirus, "Lito" tarnautojai jos dukrai NIJOLEI BAGDŽIŪNIENEI bei visiems giminėms ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia –
Montrealio lietuvių kredito unijos "Litas" valdyba, komisijos ir tarnautojos

PRANEŠIMAS "LITO" NARIAMS
Š. m. rugsėjo 21, sekmadienį, 3.30 v.p.p., Aušros Vartų parapijos salėje (1465 de Seve St.)
šaukiamas
specialus narių susirinkimas
"Lito" statutui pakeisti.
"Lito" valdyba

Greitas ir tikslus patarnavimas!
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS
MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830
Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapijoje

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont	Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	——	——
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	4.00-8.00	——
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00	——
Sekmadieniais	10.30-12.30	——	10.30-12.30

Atliekame visus bankinius patarnavimus
Aktyvas – virš $17,000,000. rezervas – $600,000.
Dabartinių palūkanų informacija "LITE"

Toronto universitete įrengtas milžiniško dydžio skaitytuvas — "Cray XMP/22 computer". Jo pagaminimas atsiėjo 40 milijonų dolerių. Vien jo įrengimas kainavo vieną milijoną dolerių. Tai didžiausias skaitytuvas Kanadoje. Dienraštis "The Globa a. Mail" 1986.IX.1, skelbdamas informaciją apie tą skaitytuvą, cituoja ir Eugenijaus Sičiūno pareiškimus. Jis esąs skaitytuvų tarnybos pagalbinis direktorius (associate director).

IŠNUOMOJAMAS BUTAS vieno kambario, virtuvės ir prausyklos arti Keele požeminio ir High Parko. Skambinti tel. 767-4736 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

LIETUVIŠKA
gėlių krautuvė.
Savininkė ALINA ŠALNIENĖ,
baigusi kursą Guelph universitete (Flowers Canada of Floral design), paruošia gėles vestuvėms, ligoniams, laidotuvėms, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.

GAMINU namuose pagal užsakymus vištienos arba anties susuktus kepsnius. Skambinti Irenai vakarais: tel. 535-3847 Toronte.

PUIKUS TRIJŲ MIEGAMŲJŲ VASARNAMIS, paruoštas gyventi žiemą. Iš lauko ir vidaus apkaltas kedro medžiaga. Priėjimas prie Georgian Bay lietuvių rajone. Pilna kaina - $72,000.00. Skambinti Bob Drinkwalter tel. 686-3636 Bowes and Cocks Ltd. Realtor, Orillia, Ont.